

NA PULZE

Časopis Prešovskej univerzity v Prešove

Ročník IX, číslo I, marec 2016

Vrchol plesovej sezóny na PU

Univerzitné DOD navštívilo viac ako tritisíc záujemcov

Mesto Prešov ocenilo športovcov

Jarná očista
tela i ducha

Fakulta manažmentu v novej budove

Vážení zamestnanci univerzity, milí študenti,

iba nedávno sme sa rozlúčili so starým rokom. S rokom, ktorý bol pre nás mimoriadne náročný aj významný, ak pre nič iné, tak pre úspešné absolvovanie komplexnej akreditácie. Od začiatku letného semestra neuplynulo však ešte veľa času a aj po tých necelých troch mesiacoch nového roka sa nemôžeme sťažovať na to, že by sa toho azda u nás, či už v celej krajine alebo iba na univerzite, málo dialo. A to napriek tomu, že zima dala opäť o sebe vedieť iba na stránkach kalendára. Pritom rôzne predstavy o ďalšom smerovaní nášho vysokého školstva, od jednoduchého „urobenia poriadku“ až po niektoré serióznejšie analýzy jeho skutočného stavu, opakované v predchádzajúcich týždňoch pred parlamentnými voľbami, dávajú tušiť, že sa táto téma stane zrejme v krátkom čase predmetom širšej celospoločenskej diskusie. Podobne reprezentácie vysokých škôl i odborový zväz formulovali isté všeobecné i konkrétne požiadavky na rezort školstva, ktoré by mali viesť k vyššej efektívite i kvalite slovenských vysokých škôl. Je tak celkom možné, že napriek nie tak dávno absolvovanej komplexnej akreditácii budeme opäť predmetom hodnotení a rôzneho posudzovania, ako je už zvykom, podľa teraz ešte nepredpokladateľných kritérií. To iba potvrdzuje pravidlo, že nielen ten minulý, ale každý rok sa dá čakať ako mimoriadne náročný.

Napriek týmto skutočnostiam pre nás však platí, že musíme naďalej pôsobiť v oblasti vzdelávania a vedy tak, resp. ešte o kúsok lepšie ako doteraz. Zvyšovaním svojho výkonu vo vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti si môžeme vytvárať lepšiu východiskovú pozíciu nielen pre budúcu komplexnú akreditáciu. Aj v tomto semestri nás tak, popri neobvykle skorých Veľkonočných sviatkoch, optimistickom jarnom slniečku a Akademickom Prešove čaká opäť najmä tvrdá práca, bez ohľadu na diskusie o potrebnosti či nepotrebnosti tých-ktorých odborov, ako aj o iných, nie vždy realite zodpovedajúcich predstavách. Zároveň sa budeme snažiť o spríjemnenie prostredia, v ktorom trávime väčšinu dňa, či už rekonštrukciou auly, časti študentského domova, exteriérov alebo cestou iných projektov. Verím, že sa nám to (napriek jarnej únave) podarí a najmä, že sa nám spoločne aj naďalej bude dariť obhájiť doterajšiu pozíciu našej univerzity.

prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.
rektor PU

Milí čitatelia,

práve sa k vám dostalo prvé tohtoročné číslo nášho univerzitného časopisu **Na pulze**. Je v nových farbách, modernejšom dizajne a po prvýkrát aj s malým darčekom. Prekvapenie pre troch z vás je ukryté vo vnútri časopisu. Potešenie pre milovníkov kvalitnej kávy venovala kaviarnička **Jogi's coffe station** na našej univerzite. Ranná káva a dobré čítanie je jednoducho zárukou štartu skvelého dňa.

Máme za sebou dva mesiace nového roka a úspešne sme odštartovali letný semester. Od posledného čísla sa na univerzite opäť udialo mnoho zaujímavých podujatí, na ktorých nechýbala ani naša redakcia. Navštívili nás viaceré významné osobnosti spoločenského života, podarilo sa nám nadviazať novú prospešnú spoluprácu, tiež sa otvorila ďalšia budova univerzity, a to všetko v zmysle tradície Prešovskej univerzity v Prešove, viac ako vzdelanie...

Nechajte sa pohltiť novými rubrikami nášho časopisu či rozhovormi s inšpiratívnymi ľuďmi, ktorých môžete denne stretávať na našej univerzite. Prečítajte si o úspechoch svojho kolegu alebo spolužiaka. Spoznajte zákutia našej univerzity aj prostredníctvom nášho časopisu **Na pulze**, ktorého obsah tvoríte vy, zamestnanci, pedagógovia, pracovníci a študenti.

Spoznajte to, čo je na našej univerzite najlepšie - spoznajte ľudí, ktorí do nej patria.

Príjemné čítanie...

Andrea Čajová
šéfredaktorka

NA PULZE – Ročník IX, číslo 1, marec 2016 – Periodicita vydávania: štyrikrát ročne

Evidenčné číslo: EV 2836/08, ISSN 1337-9208 (tlačené vydanie), ISSN 1339-3448 (online vydanie)

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove, Ul. 17. novembra 15 – IČO 17 070 775 – **email:** redakcia@unipo.sk

Redakcia: Andrea Čajová (šéfredaktorka) – Ing. Peter Halško (zástupca šéfredaktorky)

Redakčná rada: prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., doc. Ing. Ladislav Suhányi, PhD., doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD., PhDr. Ľudmila Adamová, PhDr. Miron Pukan, PhD. ThLic. Emília Halagová, PhD., PhDr. Branislav Frk, PhD., Mgr. Richard Fedorko, PhD., Mgr. Radoslav Rusňák, PhD., PhDr. ThDr. Maroš Šip, PhD., Mgr. Lenka Tlučáková, PhD., PhDr. Iveta Ondriová, PhD., RNDr. František Franko, PhD., Bc. Veronika Bozdošová, Bc. Michaela Tuptová

Foto na obálke: RNDr. František Franko, PhD.

Obálka a sadzba: Marek Sedlák

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov, s.r.o.

Jazyková korektúra: Mgr. Lucia Šteflová

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah príspevkov redakcia nezodpovedá.

Univerzitný časopis **NA PULZE** je pokračovaním časopisu akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

DVERE OTVORENÉ DOKORÁN

Prvé februárové dni sú síce ešte kalendárne zimným obdobím, ale akademická obec vie, že v tomto čase začína letný semester. V blízkej minulosti sme započali milú tradíciu podujatia Dňa otvorených dverí a sme veľmi radi, že sa v nej pokračuje aj naďalej. S úvodom semestra Prešovská univerzita v Prešove otvorila už po štvrtýkrát svoje dvere pre všetkých záujemcov o štúdium, maturantov, aj ostatných srdečných a veselých ľudí.

Od skorého rána bol areál na Ul. 17. novembra v Prešove zaplnený množstvom súčasných študentov, stredoškôlkov, študijných poradcov a návštevníkov. Chladné a daždivé počasie skvelej atmosfére vôbec neubralo na intenzite a už pri samotnom vchode sa hostia nevedeli vynadiť na študentov Inštitútu histórie, ktorí sa pre tento deň odeli do historických kostýmov. Nebola núdza o stretnutia s rímskymi vojakmi v plnej zbroji, rytiermi i šľachtou. Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky víta študentov prostredníctvom maskota zemegule. Vo foyeri si svoje stánky pripravili študentské organizácie, združenia a tiež celouniverzitné pracoviská. Reflektory osvetľovali priestor mediálneho kútika Televízie Mediálka, v ktorom sa striedali zástupcovia vedenia univerzity. Hneď za nimi už bola celá chodba vyčlenená na prezentáciu fakúlt. Plynulý prechod bol nemožný. Každá fakulta sa rozhodla pre svoj spôsob propagácie. Okrem informácií o možnostiach štúdia a podmienok prijatia sa vyzbrojili aj voňavými a chutnými

dobrotami a praktickými ukázkami výstupu študijných odborov. Dlhá chodba ponúkala štedrý priestor, v ktorom sa striedala veselá vrava so zvedavými otázkami. Diskusia „Na slovíčko pán rektor“ v univerzitnej knižnici priniesla jedinečnú možnosť na stretnutie s rektorom Prešovskej univerzity v Prešove, prof. PhDr. Petrom Kónyom, PhD.. Tiež nás veľmi potešila účasť zahraničných hostí. Kultúrny program sa odohrával v zadnej časti budovy a svoje potlesky si postupne vychutnávali Ženský spevácky zbor Iuventus Pedagogica, Miešaný spevácky zbor Nostro Canto, sláčikový orchester Camerata Academica, Spevácky zbor Pravoslávnej bohosloveckej fakulty, Zbor sv. Romana Sladkopevca, Vysokoškolský folklórny súbor TORYSA, Piano vocal a menšie komorné zoskupenie Collegium musicum i Študentské divadlo. Pre stredoškôlkov bolo pripravených aj množstvo ďalších sprievodných aktivít a súťaží v jednotlivých miestnostiach a učebniach.

Týmto vyslovujeme jedno veľké poďakovanie všetkým maturantom, ktorí merali cestu z blízkeho aj vzdialenejšieho okolia a pevne veríme, že ich akademická atmosféra natoľko očarila, že sa s nimi stretne v septembri pri zápise na štúdium. Úprimné poďakovanie patrí tiež tým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričinili o organizáciu Dňa otvorených dverí na Prešovskej univerzite v Prešove.

Autor: Mgr. Jana Palenčárová

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ NA PEDAGOGICKEJ FAKULTE

Ako je na našej Pedagogickej fakulte už zvykom, aj tento rok sme dvere otvorili budúcim študentom. Pripravili sme si pre nich úvodný program, kde ich privítala pani dekan, doc. Jana Burgerová. Užitočné informácie o štúdiu podala aj pani prodekan, doc. Renáta Bernátová. Nesporne zaujímavé postrehy zo študentského pohľadu poskytl

taktiež predsedníčka Študentskej rady PF, Bc. Monika Jakubková, a na záver si študenti mohli zakúsiť život na našej skvelej fakulte prostredníctvom pútavého videa, kde sa aspoň na chvíľu mohli vžiť do atmosféry a diania na vyučovaní, aj mimo neho. Mohli sa na chvíľu stať účastníkmi akcií, na ktorých sa študenti PF počas semestra môžu zúčastňovať, zabávať sa a užívať si študentské časy plnými dúškami.

Okrem spomínaného si študenti (maturanti) mohli zakúpiť aj CD k prijímacím skúškam a následne mali možnosť pozrieť si naše univerzitné priestory, prejsť sa jednotlivými učebnými miestnosťami a dokonca aj stretnúť sa s ich budúcimi vyučujúcimi. Každý z nich im priblížil informácie o svojej katedre či predmete a povedal pár zaujímavostí, resp. zodpovedal zvedavé otázky zo strany študentov. Počas celého dňa sprevádzali nádejných budúcich študentov naši terajší študenti zo Študentskej rady PF, ktorých sa mohli pýtať na čokoľvek. Osobne môžem skonštatovať, že sa aj pýtali. Z toho, čo sme zistili, je o našu fakultu záujem naozaj vysoký. Tešíme sa teda na budúcich spolužiakov a prajeme im úspešné zvládnutie prijímacích skúšok.

**Veronika Majdová
Nikoleta Liptáková**

DNI OTVORENÝCH DVERÍ FAKULTY MANAŽMENTU

Dňa 9. 2. 2016 sa na pôde Prešovskej univerzity (PU) konal Deň otvorených dverí (DOD) Fakulty manažmentu (FM). Tento akademický rok mu predchádzali už dva nemenej úspešné DOD.

Do auly zavítal opäť veľký počet záujemcov o štúdium na fakulte. Potenciálni budúcoroční prváci sa dozvedeli množstvo užitočných informácií. Prof. Ing. Róbert Štefko Ph.D., dekan Fakulty manažmentu, po privítaní v príhovore priblížil fakultu, jej genézu a poslanie, predstavil ponúkané študijné programy vo všetkých stupňoch štúdia a vyzdvihol ich akreditáciu, načrtol systém štúdia na FM a vyjadril sa ku profilácii absolventov a ich uplatneniu na trhu práce. Stretnutie sa nieslo v priateľskom duchu poskytovania informácií zo strany vedenia fakulty a diskusie, vyvolanej otázkami zo strany účastníkov, ktorí neváhali využiť jedinečnú možnosť priamo osloviť kompetentných, možno aj ich budúcich pedagógov. Najväčší záujem bol o informácie o algoritme prijímacieho

konania bez vykonávania prijímacích skúšok s možnosťou vykonania nepovinného SCIO testu a ďalšími možnosťami bonifikácie. V rámci DOD sa návštevníci dozvedeli o možnostiach vycestovania do zahraničia na partnerské školy, o možnostiach športového a kultúrneho vyžitia vďaka skutočnosti, že fakulta je súčasťou univerzity. Záver stretnutia sprevádzala uvoľnená diskusia o konkrétnejších otázkach súvisiacich so štúdiom. Do nej prispeli aj prítomní interní doktorandi fakulty, ktorí obohatili rozpravu o ďalší rozmer pohľadu študenta. Tešíme sa na ďalších záujemcov v poslednom tohtoročnom DOD 10. 3. 2016.

**autor článku: Mgr. Tomáš Bačinský
foto: PaedDr. Július Alcnauer, PhD.**

NOVOROČNÁ ČAŠA VÍNA

Už tradične sa začiatkom kalendárneho roka koná stretnutie vedenia univerzity s jej tvorivými pracovníkmi. V pondelok, 25. 1. 2016, sa v študentskej jedálni stretlo vyše tristo pracovníkov, ktorým rektor univerzity, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., vo svojom prejave poďakoval za ich celoročnú prácu. Novoročná čaša vína predstavuje možnosť neformálneho stretnutia sa predstaviteľov vedenia univerzity s jej tvorivými pracovníkmi. Tiež vytvára priestor pre vzájomnú diskusiu o náležitostiach spojených so životom na univerzite.

INŠTITÚT HISTÓRIE PRIVÍTAL ŠTUDENTOV STREDNÝCH ŠKÔL

Inštitút histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa aj tohto roku rozhodol sprístupniť svoje priestory pre všetkých záujemcov o štúdium histórie. Dňa 4. februára 2016 sa uskutočnil už piaty ročník podujatia *Jeden deň vysokoškolákom*. Ústrednou témou tohtoročného dňa otvorených dverí boli *Synovia a dcéry mocných*. Priestory Inštitútu histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, ako aj zaujímavé a podnetné prednášky, si prišlo vypočuť takmer dvesto študentov gymnázií a stredných odborných škôl z Prešovského a Košického kraja. Prítomných študentov v úvode privítala riaditeľka inštitútu Doc. PhDr. Ľubica Harbuľová, CSc. História a súčasnosť pracoviska, ako i študijné programy nášho inštitútu, predstavila študentom Mgr. Marcela Domenová, PhD. Následne po predstavení pracoviska mali študenti možnosť nerušene sa započúvať do prednášok našich kolegov. Ako prvý vystúpil s prednáškou Paed-Dr. Patrik Derfiňák, PhD. s názvom *Synovia Ramzesa II. – veční čakatelia na trón*. Mgr. Annamária Kónyová, PhD. predniesla prítomným študentom prednášku s názvom

Mladí aristokrati (Deti aristokracie v Uhorsku v ranom novoveku). Ženských potomkov Márie Terézie v prednáške s názvom *Deti alebo sobášne figúrky? (Mária Terézia a jej dcéry)* predstavila Mgr. Monika Bizoňová, PhD. Život detí Františka Jozefa I. priblížila Doc. PhDr. Nadežda Jurčišinová, PhD. v prednáške nesúcej názov *Šťastný (nešťastný) život detí Františka Jozefa I.* Prednáškový blok podujatia ukončil PhDr. Peter Kovaľ, PhD. s príspevkom *Ján Masaryk – slávny syn slávneho otca*, ktorý študentom predstavil syna T. G. Masaryka.

Po bloku prednášok si študenti stredných škôl prezreli priestory nášho inštitútu ako aj Centra excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu Prešovskej univerzity v Prešove.

Celé podujatie *Jeden deň vysokoškolákom V. – Synovia a dcéry mocných*, sa nieslo v priateľskej a podnetnej atmosfére, začo patrí poďakovanie všetkým referujúcim, učiteľom stredných škôl, ale predovšetkým študentom, ktorí sa rozhodli na jeden deň stať poslucháčmi nášho inštitútu.

Mgr. et Mgr. Luciána Hoptová, PhD.

VZNIK NOVÉHO CENTRA JAZYKOV A KULTÚR NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

Na Prešovskej univerzite v Prešove vzniklo Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín, ktoré je jediné svojho druhu na Slovensku. Spomínané centrum vychádza z dlhoročných koreňov, ktoré na PU v Prešove zasiali ústavy a ich pracovníci venujúci sa životom národnostných menšín pôsobiacich na Slovensku. S dlhoročnou tradíciou pôsobili na Prešovskej univerzite v Prešove Ústav rusínskeho jazyka a kultúry, Ústav ázijských štúdií, Ústav rómskych štúdií a Ústav maďarského jazyka a kultúry, na ktorých základoch vzniká nové Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín na Prešovskej univerzite.

V stredu 20.1.2016 rektor PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., oficiálne poďakoval všetkým riaditeľom ústavov, dlhoročne pôsobiacich na našej univerzite, a zároveň vymenoval riaditeľa novovzniknutého Centra jazykov a kultúr Národnostných menšín na PU, ktorým sa stal prof. PhDr. Peter Káša, CSc.

Rozhovor s riaditeľom Ústavu maďarského jazyka a kultúry a zároveň povereným riaditeľom Centra jazykov a kultúr národnostných menšín na PU, prof. PhDr. Petrom Kášom, CSc.

Akých kľúčových oblastí sa týkala práca v rámci Vášho ústavu?

„Ústav maďarského jazyka a kultúry vznikol na Prešovskej univerzite v roku 2011 ako nové vedecko-pedagogické celouniverzitné pracovisko. Tento krok bol prirodzený a logický z dvoch príčin: 1/ kompletizovala sa štruktúra menšinových vzdelávacích inštitúcií na univerzite, 2/ na východnom Slovensku vzniklo nové vzdelávacie a vedecké univerzitné centrum zamerané nielen na všeobecný maďarský jazyk, literatúru a kultúru, ale aj maďarskej komunity, ktorá už takmer jedno storočie žije spolu s väčšinovým slovenským národom a ostatnými menšinami na území Slovensku. Možno treba pripomenúť, že vo východných regiónoch, teda na území Košického a Prešovského kraja ešte stále žije viac ako 130 000 občanov SR maďarskej národnosti. Otvorením ústavu dostala mladá generácia novú šancu na štúdium. Odteraz už nemusia odchádzať do vzdialených miest (Bratislava, Nitra, Komárno), aby si v univerzitnom prostredí kultivovali svoj materinský jazyk, literatúru a kultúru. Ústav aktuálne ponúka dva študijné programy:

- 1/ **učiteľstvo maďarského jazyka a literatúry**, ktorý sa v kombinácii predmetov realizuje ako medzifakultný študijný program na prvom i druhom stupni štúdia.
- 2/ **prekladateľstva a tlmočníctvo: maďarský jazyk a kultúra** v kombinácii iných jazykových predmetov.

V oboch programoch sa zdôrazňuje aj kvalitné ovládanie slovenského jazyka a kultúry ako aj rozvíjanie slovensko-maďarského dialógu i zásad empatie a tolerance medzi národmi a národnosťami na Slovensku a v strednej Európe.

Dôležité je to, aby si študenti rýchlo osvojili nový model štúdia, aby sa adaptovali a dobre cítili v inom - a pre mnohých aj novom - čisto slovenskom jazykovom prostredí. Možno povedať, že v oboch programoch si študentky a študenti s maďarským materinským jazykom kultivujú slovenčinu, hlbšie autenticky spoznávajú slovenskú kultúru. Nestrácajú svoje korene a národnú identitu, ale smerovaním k maďarsko-slovenskej dvojazyčnosti si zvyšujú vlastné interkultúrne kompetencie. Tento moment považujeme za kľúčový a zdôrazňujeme to nielen medzi študentmi, ale aj pedagógmi. Študovať na maďarských univerzitách je možno pre mnohých ľahšie, ale v Prešove je to určite zaujímavejšie i efektívnejšie. Absolventi si nájdu oveľa širšie uplatnenie. V menšinovom i dvojazyčnom školstve, v kultúrno-spoločenských inštitúciách ako interkultúrne mediátori a manažéri výmeny kultúrnych hodnôt, v hospodárskej a podnikateľskej sfére (turizmus a cestovný ruch), v medzinárodnej regionálnej spolupráci a príprave projektov cezhraničnej spolupráce.“

Aké zaujímavé výsledky priniesla existencia ústavu pre PU v Prešove?

„Ústav maďarského jazyka a kultúry je mladou inštitúciou, ale v rámci univerzity nezačínal ani zďaleka na zelenej lúke. Dôležité sú tradične veľmi dobré kontakty s viacerými maďarskými univerzitami, medzi inými aj s prestížnymi: budapešťanskou univerzitou ELTE a debrecínskou univerzitou, ktoré patria k najlepším nielen v Maďarsku, ale aj v celosvetových reláciách. Od vzniku univerzity sa uskutočnilo množstvo výmenných pobytov pedagógov i študentov, konali sa spoločné

vedecké konferencie. Tieto aktivity sa aj vďaka nášmu ústavu rozširujú a zefektívňujú na rozličných úrovniach. Ukazuje sa, že spolupráca študentov a učiteľov susedných krajín v rámci EÚ a V4 je rozhodujúca, nenahraditeľná a jednoznačne perspektívna. Možno mnohí nevedia, ale na našej univerzite pôsobí už takmer dve desaťročia lektorát maďarského jazyka a kultúry, ktorý vznikol na Inštitúte histórie FF PU. Od začiatku tohto roka sa pozícia lektorátu posilňuje a rozširuje. Naďalej síce vyučuje budúcich archivárov a historikov, ale formálne je už členom nášho ústavu. Vyučuje nové predmety, napríklad aj voliteľný maďarský jazyk v celouniverzitnej ponuke, ktorý je otvorený pre študentov i pedagógov. Rovnako sa však rozširujú sa aj jeho organizačno-manažerské kompetencie, veď aj aktuálny lektor dr. Barna Abrahám je vzdelaním historik, hungarista a slovakista, ktorý môže urobiť veľa práce nielen v internom univerzitnom prostredí, ale aj pri rozvíjaní a kultivovaní slovensko-maďarského kultúrneho dialógu.“

V akých oblastiach výskumu a vzdelávania budete naďalej pokračovať aj v rámci nového centra?

„Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín ako rektorátne pracovisko primárne síce vzniklo hlavne z „logistických“ dôvodov, ale dôvody majú oveľa hlbší zmysel. Dôležité je a bude efektívnejšie hospodárenie a komunikácie vo vnútri univerzity, ale aj navonok, teda smerom k celoštátnym inštitúciám, ktoré zo zákona garantujú a zabezpečujú práva národnostných menšín aj v oblasti vysokého školstva. Vedecko-pedagogické kompetencie jednotlivých ústavov sa v princípe nemenia, ústavy si zachovávajú autonómiu a plne sa rešpektujú ich špecifiká. Ale rovnako hľadáme aj nové možnosti „vnútornej“ komunikácie. Veľa otázok možno vyrieši až čas, ale ústavy sa určite nebudú uzatvárať do seba a pasívne vyčkávať. Užšie kontakty pedagógov i študentov, spoločné vedecké projekty a pod., môžu prinášať benefity nielen pre centrum a ústavy, ale najmä pre celú univerzitu. Vedeckovýskumné aktivity členov ústavu maďarského jazyka sa orientujú predovšetkým na riešenia úloh z porovnávacej jazykovedy a literárnej vedy, interkultúrnej komunikácie a multikultúrnych vzťahov. **Ústav maďarského jazyka a kultúry** participuje na vedeckovýskumných projektoch domácich i zahraničných subjektov, ktoré sa zameriavajú na štúdium maďarského jazyka a literatúry najmä medzinárodných a interetnických kontextoch aj súvislostiach.“

Aké sú Vaše vízie do nasledujúceho obdobia?

„Nové Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín nemôže byť celouniverzitným pracoviskom iba papieri a na základe štatútu. Naše programy už niekoľko rokov potvrdzujú, že to tak nie je. Veľká časť našich študentov totiž realizuje svoje programy a získava kredity často na troch fakultách, čo je možno náročnejšie, ale o to zaujímavejšie. Vlastne, sú celouniverzitnými študentmi „de iure i de facto“. Otvorenosť vo všetkých smeroch a rovinách vzdelávania a výskumu profiluje aj našu víziu. Tak ako jednotlivé menšiny sa nemôžu uzatvárať do vlastných get, aj naše ústavy (rusínsky, maďarský a rómsky) je potrebné naďalej profilovať v interdisciplinárnych a interkultúrnych reláciách a to v rámci

univerzity i mimo nej. Osobne mám s tým skúsenosti, lebo som pôsobil na viacerých podobne zameraných pracoviskách. Prvé pedagogické a vedecké skúsenosti a kontakty som získaval ako doktorand neskôr asistent a docent na katedre slavistiky FF, neskôr som pôsobil ako lektor slovenského jazyka na univerzitách v Poľsku a Maďarsku a od školského roka 2012/13 garantujem na FF PU študijný program stredoeurópske štúdiá, ktorý je primárne postavený na interkultúrnej komunikácii, štúdiu poľského jazyka a kultúry a slovenčiny pre zahraničných, najmä ukrajinských, študentov. Aby sa naplnili vízie alebo aspoň časť z nich, treba reálne uvažovať a pragmaticky konať. Dôležitá je 1/ kvantitatívna i kvalitatívna stabilizácia študentskej komunity, lebo bez kvalitných študentov naša pedagogická i vedecká práca výrazne stráca efekt, 2/ modernizácia a zatraktívnenie našich programov cez vzdelávacie a odborné projekty, 3/ kontinuálna spolupráca s vybranými strednými školami a inštitúciami, ktoré sa venujú menšinovým otázkam.“

V čom vidíte dôležitosť zaoberania sa jazykom a kultúrou národnostných menšín na PU v Prešove?

„Treba pripomenúť a zdôrazniť, že inštitucionálny výskum národnostných menšín sa na univerzite veľmi úspešne realizuje v rozličných podobách už niekoľko desaťročí. Odborné etablovanie a legitimita rusínskej identity a jej národnostný štatút, kodifikácia rusínskeho jazyka a rozvoj akademickej karpatorusistiky sa konalo v úzkom prepojení na akademické prostredie našej univerzity. Podobne sa rozvíjali aj rómske štúdie pod garanciou profesora Ivana Bernasovského. Biomedicínske a kultúrno-antropologické výskumy smerujú aj do oblastí pedagogiky a kultúrnej geografie, prišiel čas na otvorenie nového učiteľského študijného programu rómsky jazyk a kultúra. Rovnako sú tu predpoklady aj pre rozvíjanie maďarského jazyka, veď najbližšia podobná vysokoškolská inštitúcia je až v Nitre a Bratislave. Väčšou konkurenciou sú podobne zamerané katedry v Maďarsku, ale prešovský ústav sa musí inak profilovať, viac smerom k posilňovaniu dvojazyčnosti a interkultúrnym kompetenciám mladých ľudí maďarskej národnosti. Budujú sa tak mosty medzi národmi a študenti získavajú lepšie jazykové kompetencie pre budúcu prax. Rozvoj menšinových jazykov sa na univerzite môže úspešne realizovať nielen cez štátnu menšinovú dotáciu, ale aj väčšou otvorenosťou a empatiou ostatných „väčšinových“ ústavov a katedier, kde naši študenti študujú svoju druhú aprobáciu.“

Rozhovor s riaditeľkou Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry, doc. PhDr. Annou Pliškovou, PhD.

Ústav rusínskeho jazyka a kultúry na **Prešovskej univerzite** (ÚRJK PU) bol zriadený s platnosťou od 1. marca 2008 na návrh bývalého rektora PU prof. RNDr. Reného Matloviča, PhD., a po vyjadrení AS PU. Jeho základom sa stalo Oddelenie rusínskeho jazyka a kultúry, ktoré fungovalo v rámci Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov PU (1998 – 2006) a Ústavu regionálnych a národnostných štúdií PU (2006 – február 2008). ÚRJK PU

je prvou novodobou vysokoškolskou inštitúciou nielen v kontexte Slovenskej republiky, resp. bývalého Československa, ale aj v strednej a východnej Európy, kultivujúcou rôzne aspekty karpatorusistiky. Ak by sme sa snažili nájsť v európskom kontexte aspoň sčasti analogické príklady podobných inštitúcií z minulosti, tak snáď iba v Katedre rusínskeho jazyka a literatúry na budapešťianskej univerzite z obdobia 20. rokov XX. storočia, a v Podkarpatskej vedeckej spoločnosti z obdobia 40. rokov XX. storočia.

Akých kľúčových oblastí sa týkala práca v rámci Vášho ústavu?

„Primárnou bázou vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti ÚRJK sú rôzne aspekty kultúrneho, národného a spoločenského bytia karpatských Rusínov, majúce svoje vyjadrenie vo vedeckej disciplíne s novodobým názvom „karpatorusistika“, ktorá na vysokoškolskej úrovni v Európe sa kultivuje na špecializovaných pracoviskách v Poľsku (Pedagogická akadémia v Krakove), Maďarsku (v minulosti Nyiregyházska vysoká škola, v súčasnosti Vysoká škola F. Gála v Szegede), a Srbsku (Katedra rusínskeho jazyka a literatúry FF Novosadskej univerzity), a mimo Európy – v Kanade (Katedra ukrajínistických štúdií Torontskej univerzity) a USA (jednotliví slavisti na rôznych univerzitách – Olympia, Georgetown, Pittsburgh, Massachusetts a pod.). Ide o široko orientovaný výskum jazyka, literatúry, materiálnej a duchovnej kultúry a dejín karpatských Rusínov. ÚRJK PU je teda unikátnym pracoviskom v Európe, hoci analogicky príbuzným uvedeným zahraničným pracoviskám, v porovnaní s nimi má však minimálne o jeden benefit navyše – akreditované študijné programy vo všetkých troch stupňoch VŠ vzdelávania a od začiatku špecifickú podporu štátu, čomu, myslíme si, zodpovedajú aj dosiahnuté výsledky našej práce.

K najpozoruhodnejším výsledkom, ktoré ústav v uplynulom období dosiahol, a ktoré v širšom kontexte prispeli k rozvoju rusínskeho národnostného školstva a vo všeobecnosti národného povedomia Rusínov na Slovensku, je príprava návrhov historicky prvých študijných programov na báze karpatorusistiky a získanie Prešovskou univerzitou akreditácie na ich realizáciu v roku 2005 a následne v komplexnej akreditácii v roku 2008. Ide o bakalársky a magisterský študijný program (ŠP) Rusínsky jazyk a literatúra v študijnom odbore (ŠO) Učiteľstvo akademických predmetov, ktoré po otestovaní v praxi sme po prvýkrát novelizovali v rámci ďalšieho procesu komplexnej akreditácie v roku 2014. Medzitým v roku 2013 sme na akreditáciu pripravili aj historicky prvý doktorandský ŠP Slavistika – rusínsky jazyk a literatúra v rámci ŠO Slovanské jazyky a literatúry. Po jeho úspešnej akreditácii v roku 2013 tak Prešovská univerzita ako jediná na svete realizuje študijné programy na báze karpatorusistiky vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského vzdelávania. Môžeme konštatovať, že od tohto obdobia sa datuje úplne nová etapa rozvoja karpatorusistiky nielen na Slovensku, ale aj širšom európskom a svetovom kontexte, ktorá prirodzene predpokladá vytýčenie nových perspektívnych úloh a cieľov v záujme kultivácie tejto vednej disciplíny a jej etablovania v slavistickom akademickom svete v Európe aj mimo nej.

Ústav rusínskeho jazyka a kultúry PU od začiatku svojho vzniku mal, má v súčasnosti, a veríme že bude mať aj v budúcnosti, veľmi špecifické a zároveň unikátne postavenie nielen v akademickom kontexte, ale aj v inštitucionálnom kontexte rusínskej národnostnej menšiny na Slovensku a v stredo európskom priestore. Ako jediná inštitúcia svojho druhu na Slovensku bol a je vnímaný ako najvyššia vedecká inštitúcia pre výskum a vývoj normotvorby rusínskeho spisovného jazyka, čomu napomáha činnosť jazykovej komisie ako poradného orgánu ÚRJK PU.“

Aké zaujímavé výsledky priniesla existencia ústavu pre PU v Prešove?

„V oblasti vzdelávania je to predovšetkým úspešná akreditácia nových študijných programov, čo znamenalo rozvoj nových oblastí poznania v kontexte slavistických štúdií a novej vednej disciplíny – karpatorusistiky, a to práve na jedinej univerzite v SR – Prešovskej univerzite v Prešove. Veľmi významným výsledkom práce pracovníkov ÚRJK je publikovanie unikátnych vedeckých monografií, vysokoškolských učebníc a odbornej literatúry pre všetky tri stupne VŠ štúdiá, ktoré doteraz na Slovensku, resp. ani bývalom Československu, z objektívnych príčin vydané nemohli byť. Zatiaľ vrcholom tejto činnosti je participácia na medzinárodnom projekte Opolskej univerzity v Poľsku *Współczesne przemiany języków słowiańskich (1945 – 1995)*, výsledkom ktorej je 14. diel monografie *Русинський язык* (Opole 2004, 2007) z mnohodielnej série *Najnowsze dzieje języków słowiańskich*. Publikácia bola vydaná z iniciatívy Medzinárodného komitétu slavistov, čím slavistický svet takto symbolicky prijal rusínsky jazyk do rodiny slovanských spisovných jazykov. Nie menej významným projektom, k realizácii ktorého sme prispeli, je medzinárodný knižný projekt Torontskej univerzity, ktorý zatiaľ vyšiel v dvoch jazykových mutáciách – *Encyclopedia of Rusyn History and Culture* (2002, 2005) / *Енциклопедія історії та культури карпатських Русинів* (2010). Za nie menej významný úspech našej vedeckovýskumnej práce považujeme napísanie prvej gramatiky súčasného rusínskeho spisovného jazyka po roku 1989 – *Грамматика русинського языка* (autori: doc. PhDr. Vasil Jabur, CSc., doc. PhDr. Anna Plišková, PhD. a PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD.), ktorá v roku 2015 vyšla vo Vydavateľstve PU, a ktorú čaká verejná prezentácia;

Medzi najvýznamnejšími výsledkami našej činnosti nemôžeme opomenúť vybudovanie unikátnej **Knižnice karpatorusistiky** ÚRJK PU ako jedinej svojho druhu v Európe a jednej z dvoch na svete; doteraz jediná knižnica karpatorusistiky (*Carpatho-Rusyn Library*) existuje iba na Torontskej univerzite. Naša knižnica však bude mať v porovnaní s torontskou navyše jedno významné prvenstvo – okrem kníh vo fyzickej podobe totiž bude obsahovať aj digitálne dokumenty, ktoré sme získali digitalizáciou zbierkového fondu *Carpatho-Rusyn Library* Torontskej univerzity vďaka už spomínanému projektu *Zlepšenie jazykových kompetencií študentov PU v Prešove v jazykoch národnostných menšín*. **Digitálna knižnica karpatorusistiky** na Prešovskej univerzite je zatiaľ jedinou takéhoto druhu na svete;

K nie menej hodnotným výsledkom činnosti ústavu patrí realizácia unikátneho – a teda znovu jediného vo svete – projektu *Studium Carpatho-Ruthenorum – Medzinárodnej*

letnej školy rusínskeho jazyka a kultúry, vďaka ktorému na PU doteraz zavítala vyše stovka domácich a zahraničných študentov a vedeckovýskumných pracovníkov z európskych (Rakúsko, Nemecko, Česko, Ukrajina, Poľsko, Slovensko) a amerických univerzít (USA a Kanada);

Výsledky našej práce za uvedené obdobie sú nesporné, o čom svedčia aj ocenenia našich pracovníkov domácimi a zahraničnými vedeckými a kultúrno-spoločenskými inštitúciami: za rozvoj rusínskeho jazyka získali *Cenu sv. Cyrila a Metoda* od World Academy of Rusyn Culture so sídlom v Toronte: doc. PhDr. Vasil' Jabur, CSc. (2007), doc. PhDr. Anna Plišková, PhD., PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD., Mgr. Valerij Pađak, CSc. (2015); *Cenu Antonija Hodinku* od Spoločnosti A. Hodinku so sídlom v Budapešti získala doc. PhDr. Anna Plišková, PhD. (2014); za rozvoj slavistiky a bulharistiky získala Cenu Univerzity v Šumene (Bulharsko) prof. PhDr. Júlia Dudášová, DrSc. (2015).“

V akých oblastiach výskumu a vzdelávania budete naďalej pokračovať aj v rámci nového centra?

„V prvom rade chceme vysloviť presvedčenie, že vznik nového **Centra jazykov a kultúr národnostných menšín PU** bude nielen novým článkom v organizačnej štruktúre PU, ale že ako celok bude schopný priniesť kvalitatívne aj profesionálne vyššiu úroveň do rozvoja oblastí poznania, ktorými sa zaoberajú jednotlivé ústavy, ktoré sa stali súčasťou centra. Zvlášť špecifické postavenie tu prirodzene patrí Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry, ktorého činnosť a zameranie v kontexte SR nemá analógiu. Z tohto dôvodu bude potrebné, aby tieto špecifiká, ktoré sa premietajú jednak v nízkych počtoch študentov, jednak v nedostatku kvalifikovaných odborníkov na niektoré špecifické jednotky v ŠP, sa zohľadňovali aj v budúcnosti tak z úrovne štátu, teda MŠVVaŠ SR, vedenia univerzity, ale aj nového centra. Zachovanie určitej autonómnosti každého ústavu v rámci centra je bezpochyby veľmi závažným faktorom pre dosahovanie kvalitatívne vyšších a akceptabilných výsledkov ich činnosti, ktoré v konečnom dôsledku sa premietnu aj do kvality fungovania centra ako celku.

Pokiaľ ide o vedecký výskum ÚRJJK, aj naďalej sa chceme zaoberať výskumom v oblasti lingvistiky, sociolingvistiky, literárnej vedy, literatúry, kultúry a dejín všetkých karpatských Rusínov, to znamená, nielen Rusínov žijúcich na Slovensku, ale v celej karpatskej oblasti aj vzhľadom na to, že v našich ŠP jednotlivé disciplíny majú nielen lokálny záber. „

Aké sú Vaše vízie do nasledujúceho obdobia?

„Personálne posilniť kvalifikačnú štruktúru pracoviska a dosiahnuť garančnú schopnosť pre potreby akreditácie učiteľského ŠP s väčším akcentom na kultúru Rusínov (ŠP Rusínsky jazyk a kultúra), ktorý sa nerealizuje na žiadnej inej univerzite v Európe, ani vo svete. Urobiť všetko pre to, aby sme na pracovisku na funkčnom mieste mali prvého profesora z odboru Rusínsky jazyk a literatúra, a tým aj garanta pre programy všetkých troch stupňov VŠ vzdelávania, čo by významne prispelo k zvýšeniu kredibility ústavu a postavenia karpatorusistiky ako vednej disciplíny v kontexte iných študijných programov v rámci PU.“

V čom vidíte dôležitosť zaoberania sa jazykom a kultúrou národnostných menšín na PU v Prešove?

„Poznávanie kultúry národnostných menšín prispieva k pestovaniu ducha tolerancie medzi majoritným obyvateľstvom a národnostnými menšinami. Prešovský kraj je mnohonárodnostnou administratívnou jednotkou s jedinou verejnou vysokou školou, ktorou je Prešovská univerzita, preto v súčasnosti túto skutočnosť vnímame ako prirodzenú, že vytvára podmienky pre štúdium menšinových jazykov a kultúr tých národnostných menšín, ktoré v tomto kraji žijú kompaktné a predstavujú výrazné percento jeho obyvateľstva. Podporou rozvoja vedy, výskumu a vysokoškolského vzdelávania na báze menšinových jazykov a kultúr Prešovská univerzita získava punc originality a unikátnosti v kontexte vysokých škôl v SR, preto veríme, že tohto špecifika sa nevzdá, ale že ho bude naďalej vo významnej miere podporovať a rozvíjať.“

Rozhovor s riaditeľom Ústavu rómskych štúdií, prof. RNDr. Ivanom Bernasovským, DrSc.

Idea založiť Ústav rómskych štúdií Prešovskej univerzity vznikla už v 90. rokoch, keď bol súčasťou Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov. 1. januára 2011 vzniklo samostatné vedecko-výskumné pracovisko, jediné tohto druhu na Slovensku, ktoré je špecificky zamerané iba na výskum rómskeho etnika. Naše aktivity sa orientujú na oblasť kultúrnej antropológie a na oblasť biomedicíneho výskumu. Teritoriálne sa ústav v prvom rade orientuje na výskum Rómov na (východnom) Slovensku avšak v širšom (stredo)európskom kontexte.

Akými zaujímavými vedeckými výsledkami sa môže Váš Ústav prezentovať?

„I napriek malému počtu zamestnancov (traja výskumní pracovníci s plným úväzkom a jeden výskumný pracovník s polovičným úväzkom, jedna administratívno-technická pracovníčka) ústav dosiahol celý rad výsledkov o čom svedčí aj publikačná činnosť. Za posledné štyri roky svojej existencie vykázal ústav 77 vedeckých výstupov, z ktorých si najviac ceníme 6 monografií, 5 vedeckých prác v zahraničných karentovaných časopisoch. Okrem toho sa môže Ústav pochváliť pravidelnou aktívnou účasťou na domácich a zahraničných konferenciách. Sme

riešitelia alebo spoluriešitelia domácich (APVV a VEGA) i zahraničných výskumných projektov (Vyšegrádske fondy a Erasmus). Jedným z najvýznamnejších výsledkov oddelenia kultúrnej antropológie bolo vytvorenie Atlasu rómskych komunít 2013. Táto publikácia vznikla pre potreby a na požiadavku vlády SR, pripravovali sme ju v úzkej spolupráci s Katedrou geografie a aplikovanej geoinformatiky FHPV PU. Význam Atlasu je obrovský, pretože vďaka jeho existencii sa môže odborná, ale aj laická verejnosť dozvedieť o skutočnom živote a životných podmienkach Rómov na Slovensku. Akademická obec tak dostáva do rúk kvalitné vedecké dáta, o ktoré sa môže opierať a vláda SR môže vďaka nemu výrazne lepšie plánovať politiky vo vzťahu k tejto komunite, ale aj podstatne efektívnejšie získavať obraz o dopade týchto politik na Rómov. Ďalej je to jedinečná publikácia s ná-

zvom „Podarilo sa - Príklady úspešných aktivít na úrovni samospráv smerujúcich k zlepšeniu situácie Rómov“, ktorá mapovala pozitívne príklady riešenia situácie Rómov vo vybraných obciach na Slovensku a vďaka tomu, že vyšla aj v anglojazyčnej mutácii, mala obrovský dopad aj v zahraničí.

Atlas rómskych komunít hodnotili veľmi pozitívne aj v orgánoch európskej únie. A tak po 16. rokoch, kedy sme boli naposledy prezentovať výsledky zo štúdií Rómov získané ešte na Ústave národnostných štúdií a cudzích jazykov PU v Európskom parlamente v Bruseli v rámci prezentácie najvýznamnejších výsledkov Slovenskej vedy a techniky „Slovakia in European Research Area“, sme boli znovu pozvaní do Bruselu v najbližšom období prezentovať projekt „Atlas of Roma communities Living in Central Europe Region and its Neighbourhood“ v rámci riešenia Horizontu 2020.

V rámci biomedicinálneho výskumu sa zameriavame na zriedkavé genetické ochorenia ako aj komplexné ochorenia ako je osteoporóza, obezita, kardiomyopatia, trombofília, endometrióza v subpopuláciách Slovenských Rómov. Tieto výsledky majú veľký praktický význam a ekonomický dosah pre sociálny a zdravotný systém.“

V akých oblastiach výskumu a vzdelávania chcete naďalej pokračovať aj v rámci nového centra a aké sú Vaše vízie do nasledujúceho obdobia?

„V rámci nového centra sa chceme naďalej zaoberať otázkou zdravia Rómov, pokračovať vo výskume civilizačných a zriedkavých chorôb (detekciou mutácií zodpovedných za podmienené ochorenia u Rómov, asociácie polymorfizmov s komplexnými ochoreniami) pokračovať kontinuálne v dlhodobom mapovaní socioeconomickej situácie a jej dopadov na život Rómov východnom Slovensku, a aj v mapovaní minulosti rómskych komunít na Slovensku. Naďalej zabezpečovať výuku predmetov geografia Rómov, Komunitné štúdie, Sociálna a kultúrna antropológia, Auxológia, Antropogenéza, Etológia, Etnogenéza Rómov, Etnická antropológia. Pokračovať v príprave nových projektov ako je Horizont 2020, APVV, VEGA, KEGA, Erasmus+ a iných. Chceli by sme aj naďalej pokračovať v tradícii úspešných spoluprác so zahraničnými partnermi na riešení vedeckovýskumných úloh. Orientovať sa chceme aj

naďalej na aplikovaný ale aj základný výskum. V rómskej téme, bohužiaľ aj napriek jej aktuálnosti, stále absentuje množstvo základných výskumov, chýbajú základné monografie a pod. Veľmi málo sú preskúmané dejiny Rómov na Slovensku, chýbajú napríklad demografické výskumy, sociologické analýzy, veľmi málo je zmapovaná kultúra a literatúra Rómov, rómske témy v majoritnom diskurze a pod. Zoznam tém, resp. oblastí by bol veľmi dlhý. A radi by sme sa v našej práci venovali aj týmto témam. Všetko to však bude záležať o personálnych a finančných kapacitách nášho Ústavu, grantovej podpore a schopnosti zostaviť kvalitný ideálne medzinárodný a interdisciplinárny riešiteľský kolektív. Nad všetkými vyššie uvádzanými témami však aj aktívne pracujeme. Na niektoré sme podali granty, pre iné vytvárame riešiteľské kolektívy a pod.“

V čom vidíte dôležitosť zaoberania sa jazykom a kultúrou národnostných menšín na PU v Prešove?

„Z pohľadu národnostných menšín má Prešovská Univerzita jedinečné miesto v regióne. Len málo kde v Európe nájdeme na tak malom priestore toľko tradičných ale aj nových národností ako práve na Východnom Slovensku. Prešovská Univerzita má zároveň veľmi dlhú tradíciu výskumu a vzdelávania jazykov a kultúr národnostných menšín. Je preto úplne logické, že sa snaží túto problematiku rozširovať.“

Ako som už spomínal Ústav rómskych štúdií sa doposiaľ orientoval iba na výskum – kultúrnoantropologický a biomedicinálny výskum rómskeho etnika. Sme si vedomí, že otázky vzdelávania rómskeho jazyka a kultúry nemôžeme ignorovať. O to viac je to dôležité z dlhodobejšej perspektívy, v rámci ktorej bude jednoznačne rásť potreba kvalifikovaných učiteľov ovládajúcich rómsky jazyk a kultúru. Ide o proces dlhodobý, ktorého výsledky sa ukážu v horizonte niekoľkých dekád. Teší nás, že PU sa rozhodla ísť aj touto cestou, a „investovať“ do dlhodobšieho rozvoja. Mňa osobne teší snaha vedenia Prešovskej univerzity výrazne rozšíriť personálne obsadenie nášho pracoviska o špecialistov na romistiku a rómsky jazyk, s akademickým titulom profesor alebo docent, ktorí by boli mohli garantovať študijný program rómsky jazyk a kultúra.“

KOLÉGIUM REKTORA PU NA STRETNUTÍ V TATRÁCH

Zasadenie kolégia sa koná pravidelne počas celého roka. Jeho členovia riešia záležitosti spojené so životom na univerzite. Súčasťou Kolégia rektora PU v Prešove sú všetci členovia vedenia, dekáni fakúlt, riaditelia inštitútov, tiež celouniverzitných pracovísk a zástupca študentov.

14. decembra sa konalo posledné minulo-ročné stretnutie Kolégia rektora PU v Prešove. Výjazdové zasadanie kolégia v starom roku prebiehalo v Tatrách, kde sa v uvoľnenej atmosfére prebrali témy týkajúce sa nadchádzajúceho roka. Počas stretnutia kolégia jeho členovia absolvovali výstup na Hrebienok, kde práve prebiehala výstava ľadových sôch.

Niektorí členovia kolégia pokračovali prechádzkou na Rainerovu chatu, kde sa mohli potešiť snehom, ktorý v predvianočný čas v Prešove chýbal.

Text a foto: Andrea Čajová

udialo sa...

XIX. REPRESENTAČNÝ PLES PREKONAL OČAKÁVANIA

Plesová sezóna na pôde Prešovskej univerzity v Prešove ponúka v období od novembra do februára množstvo príležitostí pre kultúrno-spoločenské vyžitie. Plesy a spoločenské večery organizujú jednotlivé fakulty, katedry i pracoviská a ponúkajú jedinečnú príležitosť na stretnutia kolegov, pedagógov i študentov v uvoľnenej atmosfére, ktorú sprevádza príjemná hudba, tanec a chutné jedlo.

Tradičným vrcholom a pomyselnou „čerešničkou na torte“ plesovej sezóny na Prešovskej univerzite v Prešove je Reprezentačný ples Prešovskej univerzity, ktorému jednoznačne patrí prívlastok jednej z najvýznamnejších kultúrnych udalostí roka na univerzite a v meste Prešov. V priestoroch Hotela Dukla v Prešove sa dňa 23. 1. 2016 konal už XIX. Reprezentačný ples Prešovskej univerzity a jeho hostia si vychutnali pestrý program, štedrú tombolu a jedinečnú atmosféru.

Sála za začala plniť už po 18. hodine a po privítaní hosťiteľom, mohli hostia ochutnať welcome drink. To sa už v zákulisí chystal na svoj prvý výstup skvelý moderátor Milan „Junior“ Zimnýkovaľ, ktorý už tradične hostí sprevádzal lákavým programom. Slávnostným príhovorom a prípitkom otvoril XIX. Reprezentačný ples jeho hosťiteľ –

rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. Svojou prítomnosťou ples poctila primátorka mesta Prešov Ing. Andrea Turčanová, aj členovia vedenia PU v Prešove, členovia Správnej rady PU, pedagogickí i tvoriví pracovníci, technickí i prevádzkoví zamestnanci a v hojnom počte aj študenti našej univerzity.

Svojím vystúpením večer otvoril profesionálny tanečný pár štandardných a latinskoamerických tancov a zároveň lektori z univerzitnej školy tanca – UNIVERSITY DANCE CENTER – Simona a Benjamín. Po ich ladnom predtančovaní sa za tónov úvodného valčíka pridali aj ostatní hostia. Po odznení valčíka naše potlesky patrili muzikantom a tanečníkom z Vysokoškolského folklórneho súboru TORYSA, ktorý sa predstavil pod umeleckým vedením pána Vladimíra Marušina. Po výdatnej dávke folklóru sa už na stoly nieslo lákavé predjedlo a hneď po ňom labuž-

nícka večera. Po dobrom jedle nasledovalo tanečné kolo, ktoré predznamenovalo príchod hlavnej hviezdy. Okrem programu v hlavnej sále mali hostia možnosť využiť aj paralelný program v zimnej záhrade, kde im do tanca a príjemnej spoločnosti hral Gapa band a famózný inštrumentalista Gapa, ktorý pôsobí aj v kapele Ivana Táslera IMT Smile. Vyvrcholením a hlavnou hviezdou večera bol spevák Peter Lipa a jeho Peter Lipa Band, ktorí svojím vystúpením, prejavom a charizmou nenechali chladným ani jediného hosťa. Ako rodák z Prešova nezabudol Peter Lipa dodať, že sa v meste medzi Prešovčanmi stále cíti najpríjemnejšie.

Skvelá zábava pokračovala tombolou, ktorú otvorila hlavná organizátorka plesu – kvestorka Prešovskej univerzity Ing. Mária Nováková. V napínavej atmosfére, ktorú sa podarilo Juniorovi vytvoriť sa našlo 27 spoločných výhercov všetkých tombolových cien. Počas tomboly a aj po nej si hostia mali možnosť vybrať z pestrej a chutnej ponuky teplých a studených jedál podávaných formou bufetových stolov. Zábava ďalej pokračovala pod taktovou dídžeja a živej ľudovej hudby do skorých ranných hodín.

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí svojou prácou, organizáciou, ale aj sponzorskými darmi prispeli k vytvoreniu jedného z najprestížnejších podujatí roka.

Autor: Mgr. Jana Palenčárová
Foto: Jano Štovka – Master QEP

KAM NA VYSOKÚ?! – VÝSTAVA VZDELÁVANIA

Študenti stredných škôl, resp. maturanti, stoja v tomto období pred neľahkým rozhodnutím. V priebehu niekoľkých mesiacov si musia definitívne vybrať, kam budú smerovať ich kroky po ukončení stredoškolského štúdia. V týchto krušných časoch je pre nich každá rada dobrá a práve preto sa organizátori podujatí Kam na vysokú po viacerých mestách na Slovensku (Trnava, Trenčín, Banská Bystrica a Žilina) rozhodli zavítať aj do Prešova a v priestoroch estrádnej sály ODK Prešov (Námestie Mieru 1) zhromaždili pestrú ponuku študijných možností. Na svojej domácej pôde nesmela chýbať ani Prešovská univerzita v Prešove.

Na výstavu zavítalo počas dvoch dní (2. – 3. 2. 2016) dohromady 2 200 návštevníkov a boli zastúpené rôzne študijné odbory – technické, humanitné aj ekonomické. Okrem nás si stánky pripravili aj Fakulta riadenia a informatiky Žilinskej univerzity, Fakulta sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave, Bra-

tislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií, Trnavská univerzita v Trnave, Vysoká škola manažmentu v Trenčíne, University College Birmingham, University of New York in Prague, Fakulta lesnícká a drevárska Českej zemědělskej univerzity v Prahe, Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a ďalšie. Vstup na výstavu bol bezplatný.

Výstava Kam na vysokú je určená záujemcom o štúdium na vysokej škole, maturantom, aj tým, ktorí sa chcú do školských lavíc vrátiť po dlhšom čase alebo si potrebujú rozšíriť vzdelanie popri práci pre svoj kariérny rast. „Návštevníci mali možnosť osobne sa porozprávať o štúdiu a kritériách na prijatie so zástupcami vysokých škôl. Takto im chceme uľahčiť výber, ušetriť čas a priniesť informácie z prvej ruky“, povedal za organizátorov, spoločnosť ConsultSK Slovakia, Miroslav Koleník.

Foto: Oddelenie marketingu Prešovskej univerzity v Prešove a ConsultSK Slovakia
Autor: Mgr. Jana Palenčárová

MICHAL TOKÁR – Grafika, výber z tvorby

V Galérii Hniezdne pri Starej Lu-bovni sa dňa **11. decembra 2015** uskutočnila vernisáž doc. PhDr. Michala Tokára, PhD. Vystavené diela predstavujú výber z grafickej tvorby autora. Kurátorkou výstavy bola Mgr. Tatiana Bachurová, ktorá pôsobí na Katedre hudobnej a výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Výstava bola sprístupnená do 31. januára 2016.

Kurátorský príhovor

Vystavujúci autor, Michal Tokár, rodák z Vyšného Slavkova v okrese Levoča, po absolvovaní strednej školy, študoval na Pedagogickom inštitúte v Košiciach a na Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Prešove výtvarnú výchovu a slovenský jazyk a literatúru. Od roku 1970 pôsobí ako pedagóg – v súčasnosti docent výtvarnej výchovy na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity. Popri pedagogickej činnosti sa venuje teórii a dejinám slovenskej ilustrácie a obrázkových príbehov. Výsledky zverejňuje v knižných monografiách, vedeckých zborníkoch a časopisoch. Ako výtvarník – člen Slovenskej výtvarnej únie – sa venuje voľnej grafike v klasickej technike tlače z výšky – drevorezu, úžitkovej grafike a rezbe do dreva. Svojou tvorbou sa prezentoval

na štrnástich samostatných výstavách doma, v Poľsku a v španielskom Madride a predovšetkým na desiatkach kolektívnych výtvarných prehliadkach.

V grafickej tvorbe Michala Tokára, raz intenzívnej, inokedy ustupujúcej do pozadia pred teoretickým výskumom knižných ilustrácií, nachádzame rozmanité názorové pohľady, často bezprostredne spojené so zvolenou technikou realizácie grafických listov.

Prvé práce sú zamerané na dedinské prostredie a prírodu, predovšetkým v drobných formátoch s motívmi vtákov. Horizonty partitúr dreva s vtákmi a hudobnými nástrojmi, stotožnenie letu s hudbou, to sú fragmenty autorových pocitov. A potom sú tu autorovi také blízke a zároveň nostalgické, ako sám priznáva, vianočné motívy... Spájané sú s jeho dedinským detstvom v drevenej chalupe pod zasneženými strminami severného Braniska a voskovými sviečkami osvetleným kostolným betlehemom. Ako napísal iný výtvarný kritik, v tvorbe Michala Tokára je „všetko stále o tom istom. O divadle jedného herca. O podobenstvách života“.

Dodnes tieto motívy nezišli z jeho drevených matric, z ktorých listy odtlačá. V súčasnosti ich prehodnocuje a modifikuje počítačovým programom a digitálnou tlačou. Overuje si tak predovšetkým zvládanie nových, vo svete umenia aktuálnych výtvarných techník. Vyžaduje si to aj jeho pedagogická činnosť pri príprave učiteľov výtvarnej výchovy, pretože budúci učitelia musia byť zvlášť v inovatívnych výtvarných technikách gramotní. Predsa im zverené generácie detí ovládajú nové elektronické médiá lepšie ako my dospelí. A výtvarné umenie v súčasnosti, či chceme alebo nie, sa ubera týmto smerom. Ceruzu alebo štetec nahrádza myš a výkres či plátno obrazovka počítača. Klasický ateliér výtvarníka nahrádza kancelárska miestnosť. Veď už ani dnešné knihy a noviny nemajú vôňu tlačiarenskej farby. Či je to klad alebo zápor, a čo to urobí s našimi pocitmi, ukáže až čas...

Nemožno nespomenúť ani autorove skulptúry – šperky z dreva, neraz v kombinácii s kosťou. Práve netradičný šperk nadobúda v posledných desaťročiach na význame. Šperky sa stávajú skôr voľným umením, ktoré prestalo rešpektovať tradičný materiál a podobu. Je to reakcia na doterajšie výrazové prostriedky šperkárstva, ktoré sa v tradičnej podobe vyčerpali a zaostali. Tvorcovia prehodnocujú šperk aj z hľadiska materiálu, a to predovšetkým priemyselnú produkciu z drahých kovov a drahokamov. Snažia sa práve o neobvyklé a nekonvenčné stvárnenie obyčajných materiálov, ako je napríklad drevo, ale aj novodobé hmoty. Šperk patriaci do oblasti umeleckej tvorby je preto potrebné posudzovať z hľadiska nápadu a výtvarného názoru, nie z hľadiska drahocennosti materiálu a zvyklostí. Preto môže finálny šperk vyzeráť ako socha. Pre Tokárov drevený šperk je príznačný „motív vtákov“. Opäť sa dotýkame autorových spomienok na niekdajšie poľné medze a pastviny s vtáčimi holiatkami v hniezdach krovín a stromov...

Hádam stačí o tvorbe autora, ktorá prezentuje iba stručný výber z bohatej mnohoročnej tvorby. Ostatné najviero- hodnejšie dopovie vaša osobná prehliadka.

Mgr. Tatiana Bachurová, PhD.
Foto: Matej Tokár

KONFERENCIA ODBOROVÉHO ZVÄZU PRACOVNÍKOV ŠKOLSTVA A VEDY NA SLOVENSKU

Na pôde Prešovskej univerzity v Prešove sa 4. februára 2016 v rámci celouniverzitnej konferencie stretli predstavitelia Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy SR.

Za Prešovskú univerzitu v Prešove sa stretnutia zúčastnil rektor univerzity, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., kvestorka PU v Prešove, Ing. Mária Nováková, tiež prorektor pre vedu, umenie, šport a akreditáciu, prof. PhDr. Milan Portik, PhD., prorektor pre vonkajšie vzťahy a marketing, doc. Ing. Ladislav Suhányi, PhD. a dekan GTF Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD.

Konferencie sa zúčastnili aj predstavitelia ďalších slovenských univerzít. Svoje zastúpenie na stretnutí mala aj Technická univerzita v Košiciach, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Žilinská univerzita v Žiline, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici či Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Predmetom konferencie bolo predostretie správ o činnosti, hospodárení a návrhu rozpočtu Rady ZO.

Predseda Rady ZO OZ pri Prešovskej univerzite v Prešove, Mgr. Ján Mikluš, vo svojom vystúpení poukázal na stabilitu metodiky financovania vysokých škôl, ktorá by platila aspoň jedno volebné obdobie, tiež na spoluprácu so zamestnávateľom pri realizácii sociálnej politiky, sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania.

Predmetom diskusie bola aj aktuálna situácia v školstve. Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy SR na základe sociálneho zmiernu do štrajku učiteľov nevstupuje, čím ale nezakazuje jednotlivcom pridať sa k štrajku. Predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, Ing. Pavel Ondek, informoval o zvýšení platu pre pedagogických i nepedagogických zamestnancov o 4%, dojednané pri kolektívnej zmluve vyššieho stupňa v októbri 2015 s platnosťou od 1. 1. 2016.

V rámci celouniverzitnej konferencie vystúpil aj rektor Prešovskej univerzity v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., ktorý podporil spoluprácu medzi odborovou organizáciou a vedením univerzity.

Andrea Čajová

Foto: RNDr. Frantisek Franko, PhD. a Marcel Mravec, AV centrum

OFICIÁLNA NÁVŠTEVA PREDSEDU NR SR PETRA PELLEGRINIHO NA PU V PREŠOVE

Prešovská univerzita v Prešove pravidelne na svojej pôde víta významné osobnosti spoločenského života. V utorok, 19. 1. 2016, navštívil našu univerzitu predseda NR SR Peter Pellegrini. Predsedu parlamentu privítal na našej pôde rektor, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. Vedenie univerzity spoločne s dekanmi fakúlt PU v Prešove a návštevou z parlamentu diskutovali o mnohých náležitostiach spojených so životom na univerzite.

„Diskutovali sme o perspektívach vysokoškolského vzdelávania na Slovensku. Tiež aj o novom pripravovanom vysokoškolskom zákone. Návšteva PU v Prešove predsedom parlamentu Petrom Pellegrinim sa niesla v pracovnom a zároveň priateľskom duchu a považujem ju za veľký prínos.“ Dodal rektor PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.

V uplynulom období navštívilo Prešovskú univerzitu v Prešove viacero osobností spoločenského života, medzi nimi napríklad premiér SR Róbert Fico či prezident SR Andrej Kiska.

Záujem o našu univerzitu z najvyšších kruhov verejného života potvrdzuje pozíciu univerzity ako významnej inštitúcie. Prešovská univerzita v Prešove je jedným z najväčších zamestnávateľov v Prešovskom samosprávnom kraji. V súčasnosti poskytuje štúdium takmer 10 000 študen-

tom. Vzdelávací proces v prebieha na ôsmich fakultách. Univerzita tiež disponuje štyrmi internátmi, v ktorých prebiehajú viaceré rekonštrukcie. Študenti môžu využívať Univerzitnú knižnicu, v ktorej sa nachádza vyše trisťtisíc kníh, tiež dve športové haly a niekoľko ihrísk.

Na záver stretnutia zaprial predseda NR SR, Peter Pellegrini, univerzite veľa úspechov „Bolo mi čťou navštíviť vašu univerzitu. Želám veľa úspechov a veľa kvalitných študentov.“

Po oficiálnej návšteve si predseda NR SR a vedenie Prešovskej univerzity v Prešove pripomenuli 71. výročie oslobodenia mesta Prešov, prostredníctvom Pietneho aktu kladenia vencov a spomienkou na padlých, ktorí za obranu vlasti v II. svetovej vojne zaplatili vlastným životom.

POĎAKOVANIE ZAMESTNANCOM UNIVERZITY, PRI PRÍLEŽITOSTI VÝZNAMNÝCH ŽIVOTNÝCH JUBILEÍ

**„Milovať život v práci znamená
poznať najväčšie tajomstvo
života.“**

Začiatkom nového roka sa konalo priateľské posedenie pri príležitosti významných životných jubileí zamestnancov Prešovskej univerzity v Prešove, dovŕšených v období od vymenovania nového vedenia univerzity. Rektor univerzity, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., sa v rámci stretnutia poďakoval zamestnancom za ich dlhoročnú a svedomitú prácu a slávnostne im udelil ďakovné listy. Priateľského stretnutia v pokojnej atmosfére sa zúčastnilo dvadsaťštyri zamestnancov univerzity, ktorí sa svojou každodennou a tvorivou prácou zasluhujú o jej všestranný rozvoj.

Oslava života v práci a poďakovanie za ňu sa na univerzite konali po prvýkrát. Vedenie PU v Prešove chce zo stretnutia vytvoriť každoročnú tradíciu.

Text: Andrea Čajová

Foto: Marcel Mravec, AV Centrum

V UŽHORODE SA USKUTOČNILA PREZENTÁCIA ŠKOLSKÉHO SYSTÉMU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V dňoch 12. – 13. februára 2016 sa na Ukrajine uskutočnila prezentácia „Školský systém Slovenskej republiky a možnosti štúdia občanov Ukrajiny“. Prezentácia školského systému v Užhorode sa konala na podnet o. z. „Slovensko-ukrajinské centrum partnerstva“, o. z. „Zakarpatská Hromada“, s podporou krajskej kultúrno-osvetovej organizácie „Matica slovenská“; Odboru kultúry, športu, rodiny a mládeže magistrátu mesta Užhorod a o. z. „Asociácia mladých iniciatív kraja“.

Cieľom prezentácie bolo oboznámenie mladých ľudí so školským systémom Slovenska a prezentácia východoslovenských univerzít, ktoré ponúkajú možnosť získania vysokoškolského vzdelania pre občanov Ukrajiny.

Prezentácie sa zúčastnili občania z celého územia Ukrajiny. Uskutočnenie prezentácií bolo plánované v priesto-

roch Centra slovenskej kultúry, no kvôli veľkému počtu záujemcov sa nakoniec prezentácia presunula do telocvičnice základnej školy.

Užhorod navštívili aj zástupcovia Prešovskej univerzity v Prešove. O možnostiach štúdia na našej univerzite študentom hovorili Ing. Jurij Žuravľov a RNDr. Adrián Kuba. Študenti sa zaujímali o viacero odborov, najmä o maľovanie a turizmus, sociálnu prácu, geografiu či učiteľstvo. Na spomínaných odboroch už v súčasnosti na Prešovskej univerzite v Prešove študuje vyše 150 študentov z Ukrajiny. Záujem zahraničných študentov o štúdium na PU v Prešove upevňuje jej pozíciu v nadnárodnom vzdelávacom priestore.

Autor: RNDr. Adrián Kuba

Foto: RNDr. Adrián Kuba a Ing. Eduard Bulyna

OTVORENIE NOVEJ BUDOVY FAKULTY MANAŽMENTU PU

V rámci budovania infraštruktúry Prešovskej univerzity v Prešove a po ukončení projektu „Dostavba areálu FM PU“ došlo v pondelok 1. 2. 2016 k slávnostnému otvoreniu Fakulty manažmentu PU.

Slávnostného otvorenia novej budovy Fakulty manažmentu sa zúčastnilo mnoho hostí. Novú budovu otvoril symbolickým prestrihnutím pásky rektor PU v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. a predseda Prešovského samosprávneho kraja a predseda Správnej rady PU, MUDr. Peter Chudík.

Priebeh výstavby novej budovy Fakulty manažmentu v príhovore pripomenula projektová manažérka výstavby a kvestorka PU v Prešove, Ing. Mária Nováková.

„Stretávame sa tu dnes pri príležitosti slávnostného otvorenia novej budovy Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove. Ak sa obzrieme trochu do histórie, staršia pôvodná budova, bola na prelome 19. a 20. storočia dostavaná o bočné krídlo. Posledné stavebné úpravy boli vykonané v roku 1995-96, kedy bola stavba upravená pre potreby vtedajšej UPJŠ Košice s určením pre Inštitút turizmu a hotelového manažmentu. Po vzniku Prešovskej univerzity v Prešove a Fakulty manažmentu sa budova na Konštantínovej 16 stala jej sídlom. Vzhľadom na dynamický rozvoj fakulty, už existujúce možnosti nedokázali pokryť zvyšujúce sa požiadavky na priestory pre zabezpečenie vzdelávacieho procesu, vedenie univerzity zaradilo do dlhodobého zámeru univerzity požiadavku na dobudovanie Fakulty manažmentu, čo bolo podporené schválením Akademického senátu a Správnu radou Prešovskej univerzity v Prešove. Na základe Dlhodobého zámeru Prešovskej univerzity vedenie Fakulty manažmentu, na čele s dekanom prof. Róbertom Štefkom, PhD. dalo v roku 2008 vypracovať architektonickú štúdiu „Dostavba areálu Fakulty manažmentu“ firme ZINPRO. V nasledujúcom roku pokračovali práce na projektovej dokumentácii a archeologickom výskume. Ako to už niekedy pri takýchto projektoch býva, cesta od myšlienky k jej realizácii je zložitá, najmä ak chýbajú finančné zdroje. V roku 2011 Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu

SR pre ŠF vypísala výzvu zameranú na podporu infraštruktúry vysokých škôl za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu a vtedajšie vedenie PU v Prešove na čele s bývalým rektorom prof. RNDr. René Matlovičom, PhD. rozhodlo, že sa o nenávratný finančný príspevok z fondov Európskej únie bude univerzita uchádzať práve s projektom Dostavba areálu FM PU. Dôvodom bola najmä skutočnosť, že výučba študentov tejto fakulty pre nedostatok priestorových možnosti prebiehala v študentských domovoch, budove rektorátu a taktiež aj v prenajatých priestoroch.

Dostavba areálu FM PU prebiehala v dvoch etapách. Prvú, ktorú realizovala stavebná spoločnosť Eiffage Construction Slovenská republika s.r.o., bola hrazená s projektu realizovaným v rámci Operačného programu Výskum a vývoj. V rámci tohto projektu sa realizovali aj čiastkové aktivity a to vybavenie učební IKT technikou v objektoch GTF a GKS. Tento projekt však dominante riešil výstavbu budovy Fakulty manažmentu. Oprávnené výdavky poskytnuté formou nenávratného finančného príspevku z Európskej únie predstavovali celkovú sumu 3 920 tis. EUR, pričom na stavebné práce na Dostavbu FM PU v prvej etape boli poskytnuté

finančné prostriedky vo výške 2 286 tis. EUR. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR prispelo kapitálovou dotáciou vo výške 470 tis. EUR, na dokončenie predmetnej stavby. Z uvedených finančných prostriedkov bola financovaná druhá etapa stavby, ktorú realizovala spoločnosť PKB invest, s.r.o. Univerzita počas celej doby výstavby prispela z vlastných zdrojov čiastkou takmer 700 tis. Eur. Celkové náklady novej budovy FM vrátane jej prvotného vybavenia predstavovali čiastku takmer 3 700 tis. Eur.

Dostavbou budovy sa vytvorili nové priestorové kapacity pre realizáciu vzdelávacieho procesu pre 2 069 študentov, ktorí momentálne na Fakulte manažmentu študujú. V prístavbe, ktorá je prostredníctvom spojovacej chodby spojená s pôvodnou budovou do jedného architektonického a prevádzkového celku, sa na prízemí nachádza vstupná hala a aula s kapacitou pre 316 študentov, ktorá je vybavená špičkovou teleprezentačnou technikou, umožňujúcou aj živé prenosy telekonferencií. Na prvom poschodí sa nachádza 8 seminárnych miestností s kompletným vybavením IKT technikou, v prvom a druhom podkroví sú miestnosti tvoriace zázemie pre študentov a vedecko-pedagogických pracovníkov. Suterén je navrhovaný ako dvojúčelový priestor a to ako parkovacia garáž pre 16 áut a taktiež ako úkryt CO.

Objekt bol odovzdaný do užívania Kolaudačným rozhodnutím zo dňa 4.11.2015. Momentálne prebiehajú práce na zariadení budovy, postupne sa naväza nábytok do seminárnych miestností tak, aby študenti FM mohli vyučovací proces letného semestra absolvovať už v nových priestoroch Fakulty manažmentu.“

Kvestorka PU v Prešove a projektová manažérka výstavby Fakulty manažmentu, Ing. Mária Nováková, vyjadrila poďakovanie všetkým, ktorí sa podieľali na úspešnom ukončení stavby.

Andrea Čajová

Foto: RNDr. František Franko, PhD., Marcel Mravec, Mgr. Vladimír Piskura, AV Centrum

ZAČIATOK LETNÉHO SEMESTRA NA GTF PU

Poslaním školstva je ponúknuť človeku získanie poznatkov a schopností. Tie sa majú v konečnom dôsledku odzrkadliť v obrode jednotlivca i celej spoločnosti: v jej zmýšľaní, konaní a vnímaní okolia. Prešovská univerzita v Prešove, uvedomujúc si svoje poslanie, ho doplní vlastnou víziou, ktorú deklaruje v slogane „*Viac ako vzdelanie*“. V tomto duchu sa Gréckokatolícka teologická fakulta plne stotožňuje s touto výzvou. Dôkazom toho je pravidelná duchovná príprava pedagógov, zamestnancov a študentov na začiatku každého semestra v akademickom roku. Nebolo tomu inak ani pred začiatkom letného semestra 2015/2016.

Dňa 2. 2. 2016, počas slávania sviatku Stretnutia Pána, sa uskutočnila v kaplnke bl. biskupa P. P. Gojdiča na GTF PU v Prešove duchovná obnova, ktorú svojou katechézou a homíliou v liturgii obohatil hosť ThLic. Daniel Galajda, PhD., farár a protopresbyter v Prešove. Obnova sa začala spoločnou modlitbou Tretieho času a pokračovala katechézou, ktorej myšlienka vychádzala z obsahu samotného cirkevného sviatku, ktorý nám pripomína osobné stretnutie s Kristom. Ako to zdôraznil pozvaný hosť „*sviatok nie je pre sviatok, ale pre človeka*“. Priestor pre osobné rozjímanie a prijatie sviatosti zmierenia a pokánia vystriedala modlitba Ďakovného akatistu, ktorý viedol doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD., pedagóg a duchovný správca GTF. Vrcholom obnovy bolo slávenie svätej liturgie, kde bol hlavným slúžiteľom Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD., dekan fakulty. Spoločenstvo pedagógov, zamestnancov a študentov umocnilo myrovanie (požehnanie svätým olejom a symbolické požívanie posvätených chlebov, čo je spomienkou na Agapé – spoločnú hostinu prvotných kresťanov) a požehnanie sviec (hromničiek). Záver duchovnej obnovy bol spojený s posvätením miestnosti, ktorá je určená na pracovné stretnutia a odborné kolokviá.

Peter Tirpák

KEĎ SA ZÍSKAVA PRAX NA FAKULTE

Pedagogická fakulta pripravuje budúcich učiteľov už niekoľko desaťročí. Našou snahou je pripraviť kvalitných učiteľov, ktorí reflektujú požiadavky efektívnej výučby a modernej školy. Z tohto dôvodu chceme študentom ponúknuť, čo najviac potrebných teoretických vedomostí a hodnotných praktických zručností, no zároveň overenie si získaného v praxi. Tento priestor ponúka povinná pedagogická prax, ktorá ale mnohokrát nedáva dostatočný rozsah na reflektovanie naučeného. Možnosti sa ponúkajú pri organizovaní neformálnych školských aktivít na pôde materských, základných škôl alebo aj v univerzitných priestoroch.

s tematikou tohto farebného mesiaca. Hľadali sa stratené farby, hrali sa jesenné hry, objavovala sa cesta v stratenom jesennom príbehu... Žiarivé detské oči, úsmev na tvárach pani učiteliek a detí, ako aj výborný pocit zo skvele vykonanej práce „vyprovokovali“ u študentov myšlienku zorganizovať podobnú akciu pre žiakov základných škôl. 30. novembra 2015 teda prijali naše pozvanie a spoločne objavovali tajomstvá *Za plotom* žiaci 3. ročníka z prešovských cvičných základných škôl. Pri stretnutí so zvieratkami z rozprávky Madagaskar, s Pippi Dlhou Pančuchou, s veveričkou Veronkou sa učenie matematiky, slovenského jazyka, hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy či pracovného vyučovania stalo zábavným, veselým a plným zážitkov.

V rámci sprievodných aktivít *Dňa materských škôl*, ktorý sme si na Slovensku pripomínali v roku 2015 prvýkrát, prijali 21. októbra 2015 pozvanie od študentov a ich učiteľov deti a pani učiteľky materských škôl na niekoľkohodinový program, ktorý im pripravili. Aktuálne ročné obdobie dalo leitmotív dňu pre deti predškolského veku. Jesenný deň materských škôl bol plný vzdelávacích aktivít

Tieto dve dopoludnia neboli charakteristické len tým, že vyučovací proces na fakulte sa stal vyučovacím aj pre deti predškolského a mladšieho školského veku, ale zároveň ponúkli študentom vyskúšať si učenie trochu inak, než im to dovoľujú podmienky v materských a základných školách. Cviční učitelia sú inšpiráciou pre študentov počas ich účasti na pedagogickej praxi – tu sa situácia obrátila, študenti ponúkli bohatú škálu námetov pre učiteľov z praxe.

Namiesto záveru by som chcela poďakovať všetkým študentom, ktorí do týchto aktivít priniesli svoje nadšenie a presvedčenie o kráse učiteľského povolania. Zároveň vysloviť presvedčenie, že dôvera a priestor, ktorý sa študentom dáva, vedú zúročiť a následne vrátiť v skvelej práci a reprezentácii fakulty a univerzity. Verím, že tieto dni sú začiatkom novej fakultnej tradície.

Mgr. Hedviga Kochová, PhD.
Foto: Peter Holdok

ZNAK, SYMBOL A RITUÁL V DOKUMENTOCH A LISTINÁCH

Bol názov medzinárodného vedeckého kolokvia, ktoré sa konalo na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU v Prešove (ďalej len GTF PU). Po prvýkrát sa vedecké kolokvium tohto druhu uskutočnilo v roku 2011. V tom čase bol jeho obsahom znak, symbol a rituál vo forme spoločenskej komunikácie. Organizátorom podujatia, ktoré sa konalo v rámci Týždňa vedy a techniky dňa 26. 11. 2015, bola Katedra aplikovanej edukológie a Katedra historických vied na GTF PU. Spoluorganizátorom bol Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Instytut Historii.

Špecifikom každoročne organizovaného podujatia je jeho zameranie, ktoré prezrádza aj zoznam a profesijné zameranie prednášajúcich. Prof. dr. hab. Józef Marecki z Krakova sa venoval monogramom v reholnej heraldike, Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD. priblížil snahy a pokusy štátnej moci o likvidáciu Gréckokatolíckej cirkvi v Československu na základe dobových dokumentov. Stálym členom podujatia je aj prof. dr. hab. Ludwik Frey z Inštitútu botaniky v Krakove, ktorý sa venoval botanickému názvosloviu v minulosti a dnes. Doc. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD. zaujal svojím vstupom spojeným s aktivitou, prostredníctvom ktorej bola omnoho jasnejšie vnímaná skutočnosť využívania znakov a symbolov v printových médiách. Z oblasti verejnoprávnej prijala pozvanie doc. JUDr. Alena Krunková, PhD. z Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach. Cieľom jej príspevku bolo objasnenie pôvodu a využitia štátnych symbolov v legislatíve Slovenskej republiky. Medzi mimofakultné aktivity, ktoré Katedra aplikovanej edukológie vyvíja, patrilo aj pozvanie doc. RNDr. Ivana Šalamona, CSc. z Fakulty

humanitných a prírodných vied PU v Prešove. Jeho príspevkov poukazoval na mýtické rastliny (lipa, ruža a fialka), čo malo akoby svoje pokračovanie vo výstupe – po prvýkrát od vzniku kolokvia – pozvaného hosta z Karlovej univerzity v Prahe, doc. ThLic. Mgr. Karla Sládka, Th.D. Ten sa zaoberal symbolikou včiel v hagiografických rozprávaniach a liturgickej tradícii. Zaujímavou a podnetnou bola aj prednáška PaedDr. Mgr. Dariny Petříkovej, PhD., ktorá predstavila „originál svojho druhu“ – piktogram pri vzdelávaní žiakov s viacnásobným postihnutím. Spomínaná prednáška bola originálna v tom, že jej súčasťou bolo predstavenie aktuálnej prekladateľskej práce evanjelia v textovej podobe do „jazyka“ piktogramu. Druhou v poradí historickou témou bolo oboznámenie sa s inventáriom gréckokatolíckej farnosti Fulianka z 19. storočia, na ktoré poukázal doc. ThDr. Peter Borza, PhD. Kolokvium svojou prednáškou a prezentáciou ukončil doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD., ktorý sa zaoberal životom a dielom apoštolov vo vybraných textoch Nového zákona.

Súčasťou príspevkov boli aj podnetné diskusie, ktoré potvrdili zámer a cieľ podujatia – vytvorenie a využitie interdisciplinárnych poznatkov v prospech rozvoja bádania a posilnenia fungujúcej spolupráce. Tak ako to bolo pri zrode prvého organizovaného kolokvia, aj naďalej totiž platí, že kolokvium Znak, symbol a rituál sa bude konať recipročne medzi GTF PU a Pápežskou univerzitou Jána Pavla II. v Krakove, ktorá bude hosťiteľom prednášajúcich v roku 2016.

doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD.

NA PÔDE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY PRIBUDLI ĎALŠÍ TRÉNERI DETSKEJ ATLETIKY IAAF

Školenie trénerov Detskej atletiky IAAF sa uskutočnilo 29. 1. 2016 na pôde Prešovskej univerzity v Prešove pod záštitou Slovenského atletického zväzu a zúčastnilo sa ho 27 účastníkov z radov učiteľov telesnej a športovej výchovy, trénerov a študentov Fakulty športu. Po minulom roku, kedy sa školenie uskutočnilo v Nitre, tak aj na východe Slovenska pribúdajú ďalší nadšení a odborne pripravení tréneri, ktorí prispejú k naštartovaniu záujmu o rozvoj atletiky v prípade najmenších atlétov. Školenie poskytlo záujemcom množstvo zaujímavých a potrebných informácií. K prezentovaným poznatkom určite patrili aj tie o rozvoji pohybových schopností v etape športovej predprípravy detí. Uvedenej problematike je pri práci s deťmi a mládežou potrebné venovať značnú pozornosť, čo potvrdil aj prednášajúci PhDr. Marcel Nemec, PhD. –

odborný asistent Fakulty športu PU a lektor SAZ: „S deťmi je potrebné pracovať obozretne, rozvíjať ich pohybové schopnosti na základe osvedčených odborných postupov, ako aj športové predpoklady rozvíjať etapovite, navyšovať tréningové jednotky opatrne a hlavne v skorom veku sa zamerať na všeobecný rozvoj všetkých pohybových schopností. Z takéhoto základu sa potom môže zrodiť kvalitný atlét, ale aj športovec v inom športovom odvetví.“ Po teoretickej časti už nasledovala praktická prezentácia disciplín a prezentácia systému súťaženia projektu

Detskej atletiky – Kid's Athletics IAAF. Prednášajúci sa opäť zamerali na to, ako je vhodné s disciplínami pracovať a to predovšetkým s prihliadnutím na vek detí. Súčasťou kurzu boli samotné atletické preteky, keď si účastníci školenia mohli na vlastnej koži vyskúšať autentickú prácu s deťmi pri realizácii súťažných disciplín. V rámci ôsmich disciplín si mohli vyskúšať, aké je to pôsobiť v roli organizátora, rozhodcu či trénera v rámci súťažného procesu. Práve takáto prax môže byť prínosom pre absolventov školenia v ich ďalšom pôsobení na školách a atletických kluboch, ako motivovať deti k zdravému životnému štýlu, pohybu a týmto spôsobom ich prilákať k športovaniu a k atletike. Koordinátorka projektu Mgr. Darina Kozolková si obsah, ako aj priebeh školenia taktiež pochvalovala: „Teší má záujem o tento druh školenia. Je potešiteľné, že je záujem o prácu s mládežou a som rada, že do Prešova prišlo viacero detských trénerov, pedagogických pracovníkov, ale aj ľudí čo chcú z mládežou ešte len začať pracovať. Toto je cesta, aby naša mládež začala športovať.“

Marcel Nemec
Fakulta športu PU v Prešove

KEDY SME PRESTALI SPIEVAŤ A TANCOVAŤ?

Sú okamihy, opísanie ktorých je ťažké vtesnať do slov. Pre mňa osobne bolo takým aj druhé decembrové dopoludnie, kedy v aule Pedagogickej fakulty PU aspoň na chvíľku zastal čas a samotný zážitok bol naplnený slovom, básňou, spevom... Pôvodne zamýšľaná prednáška o výchove *Dospelí deťom, deti svetu* v autorstve Pavla Hiraxa Baričáka – cestovateľa, spisovateľa, vydavateľa, muzikanta, otca dvoch detí, ale najmä inšpirátora, sa aj vďaka hudbe charizmatického Juraja Hnilicu a Michala Kulicha a prítomnosti všetkých nás zmenila na nádherné adventné zastavenie sa a príležitosť ponoriť sa do seba.

Odložte telefóny a prežime tie chvíle spolu. To, čo teraz nafotíte, si s najväčšou pravdepodobnosťou doma už nepozriete...

Každý z nás si zo stretnutia odniesol niečo iné, lebo každý z nás je iný. Vo mne aj s odstupom času rezonuje nasledovné: keď pri prvých tónoch gitary Juraja Hnilicu, superfinalistu zo šou Česko Slovensko má talent, začali študentky s nadšením vyberať smartfóny, Juraj prestal hrať a prihovoril sa im nasledovnými slovami: *„Dievčatá, prosím vás, buďte teraz so mnou. Odložte telefóny a prežime tie chvíle spolu. To, čo teraz nafotíte, si s najväčšou pravdepodobnosťou doma už nepozriete a sviatočnosť tohto okamihu sa už nevráti.“*

Ďalej som si uvedomila, ako sme mnohí stále uzavretí, máme problém spontánne sa prejaviť, neveríme si. Výzva Juraja Hnilicu, aby sme sa do refrénu piesne Uletení anjeli pridali spevom, zostala niekoľko refrénových opakovaní nepovšimnutá. Až po x-tý raz sa z davu začali ozývať tiché a nesmelé hlásky, ktoré postupne naberali odvahy, farbu a silu, až sa prejavili v plnej kráse. Nádherné hudobné iskrenie, ktoré v sále vzniklo, by nám mohol závidieť ne jeden svetový interpret. Paľko Baričák vo svojom statuse označil spev našich študentiek za anjelské chorály. Mimochodom, indiánska múdrosť hovorí, že ak za šamanom prišiel niekto s tým, že je chorý, prvá vec, ktorú sa šaman opýtal, bola: *„Kedy si prestal spievať a tancovať?“*

Zábavná bola aj príhoda z jedálne, kedy chalani tetám kuchárkam, len tak medzi rečou (už s ryžovým nákyptom v rukách) na otázku, kto sú, odpovedali, že kontrola z hygieny a až do odchodu ich nechali v tom. Obed v študentskej jedálni, z nostalgie nad spomienkami zo študentských čias, bol jediným honorárom chlapcov. Ďakujeme. ☺

A ešte... že ak po niečom veľmi túžime, splní sa to. Keď som bola pred dvoma rokmi na prednáške Paľka Baričáka, vysnívala som si, že ho raz pozvem aj k nám. Ďakujem pani dekanke, že jej áno bolo súčasťou tohto sna.

Ako tak píšem, uvedomujem si, že je toho stále viac a viac, čo sa mi vybavuje, ale ako som v úvode spomínala, na vyjadrenie niektorých pocitov niet dostatok slov.

Mgr. Martina Adamkovičová, PhD.
Foto: Peter Holdok

VZÁCNÁ NÁVŠTEVA Z NÓRSKA NA FAKULTE MANAŽMENTU

V dňoch 25. 11. 2015 – 30. 11. 2015 navštívil Fakultu manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove profesor Lasse Berntzen z Nórska, College of South-East Norway, The Business School and Faculty of Social Sciences, Department of Business and Management. Pán profesor navštívil FM PU v Prešove v rámci projektu

EHP (Európsky hospodársky priestor). Ide o mobilityný projekt medzi vysokými školami zameraný na študentské a učiteľské mobility za účelom nadviazania a prehĺbenia spolupráce medzi participujúcimi inštitúciami.

Pán profesor Berntzen sa počas svojho pobytu na našej univerzite stretol s viacerými predstaviteľmi Fakulty manažmentu PU aj samotnej Prešovskej univerzity. Na stretnutí s pánom dekanom FM PU prof. Ing. Róbertom Štefkom, PhD. a prodekanou pre zahraničné vzťahy FM PU Mgr. Evou Benkovou, PhD. bola na programe diskusia o možnej budúcej spolupráci v oblasti vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti, v oblasti publi-

kačnej činnosti, v rámci spoločných vedecko-výskumných a edukačných projektov, ako aj v oblasti učiteľských a študentských mobilit na fakultnej úrovni, vzájomné oboznámenie sa so štruktúrou a ponukou študijných programov a foriem výučby na obidvoch inštitúciách, ako aj iné možnosti budúcej spolupráce medzi Fakultou manažmentu PU a The Business School and Faculty of Social Sciences.

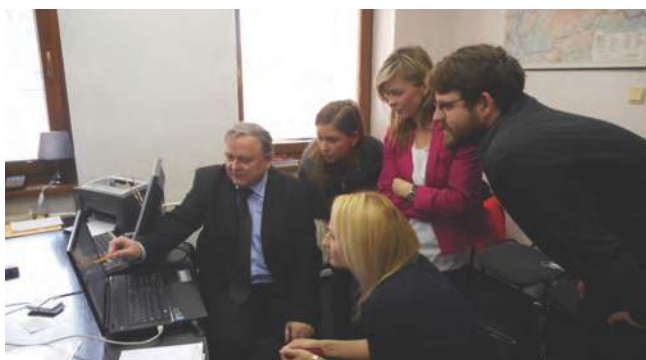

Prof. Berntzen sa v priestoroch Oddelenia pre zahraničné vzťahy FM PU stretol so študentmi a pedagogickými pracovníkmi FM PU, ktorí uspeli vo výberovom konaní na absolvovanie mobility v Nórsku na partnerskej inštitúcii. Cieľom stretnutia bolo predovšetkým odovzdanie informácií potrebných na absolvovanie pobytu a bližšia špecifikácia ich programu v Nórsku.

Samotní študenti a pedagogickí pracovníci FM PU mali možnosť stretnúť prof. Berntzena na jeho prednáškach, ktoré pán profesor prezentoval v rámci dohodnutého programu svojej mobility. Po jednotlivých prednáškach sa prítomní študenti a vyučujúci zapojili do diskusie o jednotlivých témach prednášok, ale zaujímali sa aj o systém vzdelávania v Nórsku vo všeobecnosti.

Profesor Berntzen navštívil okrem priestorov FM PU na Konštantínovej ulici aj budovu VŠA PU na ulici 17. novembra, kde mal možnosť nazrieť do priestorov univerzitnej knižnice, seminárnych miestností a posluchární a absolvoval aj prehliadku rektorátnych priestorov.

Na záver svojho pobytu získal prof. Lasse Berntzen certifikát o absolvovaní mobility na FM PU v Prešove, ktorý mu odovzdal pán prorektor pre zahraničné vzťahy PU v Prešove doc. Ing. Ladislav Suhányi, PhD. Na stretnutí sa hodnotili doterajšie splnené úlohy a výstupy v rámci EHP projektu,

tak na slovenskej, ako aj nórskkej strane. Rozvíjala sa aj diskusia o možnej spolupráci partnerských inštitúcií na univerzitnej úrovni.

Záver návštevy na Fakulte manažmentu sa niesol v znamení pozvania pána profesora Berntzena na medzinárodnú vedeckú konferenciu z oblasti manažmentu, ktorú organizuje FM PU v jeseň tohto roku.

Prvou lastovičkou ďalšej konkrétnej spolupráce medzi Fakultou manažmentu PU a College of South-East Norway, The Business School and Faculty of Social Sciences je súhlas profesora Lasseho Berntzena s jeho začlenením do edičnej rady vedeckého časopisu FM PU Journal of Management and Business: Research and Practice. Edičná rada Journalu sa tak rozšírila o ďalšieho vzácneho člena.

Mgr. Eva Benková, PhD.
Prodekanka pre zahraničné vzťahy
Fakulta manažmentu
PU v Prešove
Foto: Archív FM PU

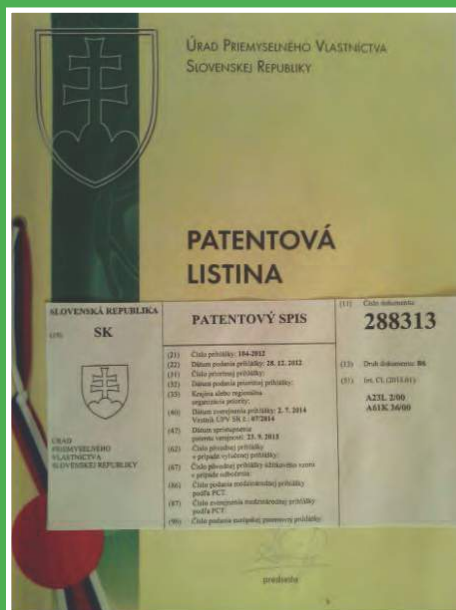
PRVÝ PATENT PRIZNANÝ PREŠOVSKÉJ UNIVERZITE V PREŠOVE

Značný záujem médií o vynález – rozhovor s doc. RNDr. Ivanom Šalamonom, CSc.

(terapeutický efekt), ďalej vo výžive (výživové doplnky) a ďalších oblastiach potravinárskeho priemyslu (aditíva). Predmetné riešenie je významným príspevkom k rozvoju izolácie a stabilizácie prírodných látok z rastlinných surovín. Pôvodcom predmetnej technológie je skupina pracovníkov na KE FHPV PU v Prešove orientujúca sa na oblasť aplikovaného a základného výskumu liečivých rastlín pod vedením doc. RNDr. Ivana Šalamona, CSc. Ďalšia línia výskumu je zameraná k vývoju nových produktov tzv. aditív potravín na báze prírodných látok. V tomto intermediálnom stupni sa identifikujú najvhodnejšie typy antokyánov v skúmaných rastlinných matriciach s dôrazom na ich biodiverzitu v rôznych oblastiach Európy. Táto selekcia zohľadňuje najvyššiu antibakteriálnu, antioxidantnú a protinádorovú aktivitu jednotlivých kandidátov.

Vybudovanie spoločného úseku výskumu a vývoja medzi PU v Prešove s firmou Medicproduct, a. s. v Lipanoch prinieslo okrem iných výsledkov (vytvorenie nových pracovných miest, vedecké články registrované v databázach Web of Science a SCOPUS, a kreovanie excelentného motivačného prostredia pre študentov a doktorandov) aj udelenie patentu číslo 288313/2015: „*Spôsob lyofilizácie antokyánov z extraktov drobných plodov liečivých rastlín*“. Je to prvý patent, ktorý bol priznaný vedeckému tímu za jeho výskum na PU v Prešove. Vynález sa týka spôsobu lyofilizácie antokyánov z extraktov drobných plodov liečivých rastlín, pričom týmto postupom získané antokyány z plodov liečivých rastlín sa dajú priemyselne využiť v medicíne a farmácii

Časť dokumentácie vzťahujúcej sa k patentu číslo 288313.

Vybudovanie úseku výskumu a vývoja s orientáciou na oblasť izolácie prírodných látok rastlín procesom lyofilizácie bez zmeny ich kvalitatívno-quantitatívnych vlastností v spolupráci s firmou Medicproduct, a. s. Lipany prispieva k riešeniam rozvoja regiónu Prešovského samosprávneho kraja a jeho príľahlých marginálnych oblastí. Rešpektujú sa pritom požiadavky racionálneho využívania prírodných a antropogénnych zdrojov, regionálnych ekonomických, ekologických a sociálnych aspektov, aktívneho ovplyvňovania vedecko-technického pokroku a rozvoja tvorivej činnosti vo výskume medzi univerzitou a farmaceutickým priemyslom.

RNDr. Daniela Gruľová, PhD.

KYBERŠIKANOVANIE AKO AKTUÁLNE E-OHROZENIE DETÍ

Súčasný virtuálny svet prináša pre všetky generácie široké možnosti, ale zároveň aj výzvy. Deti a mládež ohrozujú negatíva, ktoré virtuálny svet so sebou prináša najviac. Ako pomoc voči **tomuto nebezpečenstvu vznikol z iniciatívy občianskeho združenia e-Slovensko projekt Sheeplive (slovenský originál OVCE.sk), ktorý je súčasťou projektov Zodpovedne.sk, Pomoc.sk a Stopline.sk.**

Hlavným cieľom projektu OVCE.sk bolo vytvoriť detský animovaný seriál a medzinárodný internetový portál (rozprávky sú preložené do 31 jazykov). Scenár rozprávok vychádza z klasického boja dobra a zla, pričom využíva archetypové postavy (múdry starac – bača, hlúpy a navičný Jano, nevinné ovečky, zlý vlk) a kultúrne dedičstvo Slovenska (prostredie salaša, bryndzové halušky, ľudové

porekadlá, nárečové výrazy). Projekt sa prostredníctvom rozprávok zameriava na bezpečnosť detí a mládeže, najmä na riziká internetu, mobilov a nových technológií. Pre nižšiu vekovú kategóriu detí projekt pôsobí ako prevencia, mládeži vtipne nastavuje zrkadlo ich nevhodného správania sa a dospelých chce projekt poučiť.

V snahe priblížiť metodické využitie rozprávok v pedagogickej praxi, **26. októbra 2015** zorganizovala Pedagogická fakulta v spolupráci s organizáciou e-Slovensko, o. z. metodický seminár určený pre učiteľov materských a základných fakultných cvičných škôl. Seminára sa zúčastnili aj študentky PF PU, ktorých záverečné práce sú venované tejto problematike. V prvej časti Ing. Miroslav Drobný, autor scenárov rozprávok a duša projektu prostredníctvom situačného učenia priamo s deťmi a žiakmi prezentoval didaktický potenciál rozprávok u detí v predškolskom a mladšom školskom veku. V druhej časti mali možnosť zúčastnené učiteľky a študentky diskutovať a vzájomne sa inšpirovať.

Seminár pre materské školy bol organizovaný ako súčasť Dňa materských škôl na Slovensku, ktorý sa v roku 2015 pripomínal prvýkrát. Stretnutie učiteľov základných škôl bolo súčasťou projektu KEGA 013PU-4/2015 s názvom Aplikácia kooperačných a komunikačných nástrojov v e-learningových kurzoch pre učiteľov primárneho vzdelávania.

Mgr. Martina Adamkovičová, PhD.
Mgr. Hedviga Kochová, PhD.
Foto: Mgr. Martina Adamkovičová, PhD.

AJ TOHTO ROKU SA USKUTOČNIL PLES GRÉCKOKATOLÍCKEJ TEOLOGICKEJ FAKULTY V PREŠOVE

V sobotu 16. januára sa v študentskej jedálni Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnil VII. ples Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity (GTF PU). Aj tohto roku ho sprevádzala príjemná atmosféra umorená pekným kultúrnym programom. Väčšinu plesajúcich tvorili študenti rôznych študijných programov fakulty. Na plese sa zúčastnili aj pedagogickí zamestnanci fakulty na čele s jej dekanom Mons. prof. Petrom Šturákom, ktorý ples otvoril, a hostia, ktorí si už obľúbili tento ples. Viacerí účastníci si domov odnášali ceny, ktoré vyhrali v tombole. Toto každoročné spoločenské podujatie zaiste tiež prispieva k atraktivite štúdia na GTF PU v Prešove.

Lubomír Petrik

VYSOKOŠKOLSKÁ VOLEJBALOVÁ LIGA POKRAČOVALA AJ ZIMNOM SEMESTRI 2015/2016

Aj v zimnom semestri 2015/2016 organizovala Fakulta športu v spolupráci s TJ Slávia PU Prešov Vysokoškolskú ligu v mix volejbale. V druhom ročníku súťažilo 6 družstiev v rámci dlhodobej súťaže od 6. 10. do 15. 12. 2015 systém každý s každým, čo znamenalo pre každé z družstiev 5 zápasov. Hralo sa na tri hrané sety, pričom každý získaný set znamenal bod. Do zápasov sa zapojilo 60 hráčov zo šiestich fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove – FŠ, FM,

FF, FHPV, FZO, PF. Víťazom VŠ ligy za zimný semester sa stalo družstvo Plameňákov, zložené zo študentov a študentiek štyroch fakúlt: FŠ, FF, PF, FHPV, strieborné medaily získali Mladé pušky (FŠ, FHPV, FM, FZO, FF) a tretiu priečku

obsadilo družstvo Zberba (FŠ, FHPV, FF, FZO). Na štvrtom mieste sa umiestnilo družstvo študentov FŠ Paseka vám naseká, piate miesto obsadilo rovnako družstvo zložené zo študentov FŠ Športáčik a na šiestom mieste skončili Manažéri z FM. Veríme, že Vysokoškolská liga vo volejbale si našla v programe študentov pevné miesto a že jej tretie pokračovanie v letnom semestri 2015/2016 bude rovnako úspešné ako doterajšie dva ročníky.

Mgr. Terézia Slančová, PhD.
Fakulta športu

UKONČILI SME PROJEKT „REFORMA VZDELÁVANIA NA FAKULTE MANAŽMENTU PU V PREŠOVE“

Projekt „Reforma vzdelávania na Fakulte manažmentu PU v Prešove“ (ITMS: 26110230111) bol realizovaný v rámci prioritnej osi „Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy“ – výzva OPV-2012/1.2/05-SORO. Schválený rozpočet projektu bol vo výške 482 578,39 eura z čoho nenávratný finančný príspevok zo zdrojov EÚ predstavoval čiastku 458 449,47 eura. Z časového hľadiska trval projekt 26 mesiacov. Ukončený bol 30. 11. 2015. Projektovým manažérom bol Ing. Martin Rovňák, PhD., ktorý je vedúcim Katedry environmentálneho manažmentu. Samotný projekt sa realizoval na Fakulte manažmentu PU v Prešove na Konštantínovej 16, ktorá sa od svojho vzniku vyprofilovala na významnú inštitúciu univerzitného vzdelávania. Aj keď ako samostatná fakulta ekonomického typu vznikla v roku 2004, tradícia poskytovania ekonomicko-manažérskeho vzdelávania v Prešove má už viac ako 25 rokov. V súčasnosti je FM jedinou v Prešovskom kraji, ktorá poskytuje univerzitné vzdelanie nielen v ekonomickom študijnom programe Manažment, ale aj v ekonomicko-prírodovedeckom študijnom programe Environmentálny manažment, a tiež v študijnom programe Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo v študijnom odbore Cestovný ruch.

Vďaka dynamickému a úspešnému rozvoju, zameranému najmä na vedecký výskum a na dosahovanie vysokých akademických štandardov, má naša fakulta pre akademický rok 2015/2016 akreditované všetky stupne štúdiá, a to bakalárske štúdiám v 3 študijných programoch, magisterské štúdiám v 2 študijných programoch, vrátane doktorských rigorózných konaní („PhDr.“ a „RNDr.“), aj najvyššie – doktorandské štúdiám („PhD.“). Fakulta má súčasne jedinečné a nezastupiteľné miesto aj poslanie v štruktúre Prešovskej univerzity v Prešove aj vo vzťahu k trhu práce, zvlášť k regionálnemu trhu práce.

Fakulta disponuje kvalitným kolektívom odborníkov z radov interných univerzitných profesorov, docentov a odborných asistentov, pričom všetci z nich sú nositeľmi titulu PhD., vysoko prevažujú tí, ktorí svoj titul dosiahli na iných, aj zahraničných univerzitách. Uvedené skutočnosti patria medzi významný zdroj aj stimulátor konkurencie myšlienok, ktorá vedie k vysokej kvalite. Vytvorené interné garančné prostredie fakulty cca 90 vyučujúcich, a to 24 interných univerzitných profesorov a docentov a takmer 50 odborných asistentov, spolu s vyučujúcimi 18 internými doktorandmi, je dostatočnou zárukou udržania akreditácie študijných programov vo všetkých stupňoch štúdiá.

Na výsledky projektu je možné nazerať z viacerých uhlov pohľadov. Hlavným cieľom realizovaného projektu bolo dosiahnuť neustálu adaptáciu ponúkaných študijných programov fakulty a v konečnom dôsledku aj univerzity, na potreby vedomostnej spoločnosti prostredníctvom zvýšenia kvality vzdelávania. V tomto prípade išlo o zvyšovanie kvality vzdelávania inovovaním vybraných študijných programov. Projektom boli inovované dva bakalárske študijné programy, ktoré zo svojho portfólia Fakulta manažmentu PU v Prešove ponúka. Akcent bol kladený na potreby trhu práce a vedomostnej spoločnosti v zmysle európskych rozvojových programov, a taktiež na podporu ľudských zdrojov v oblasti výskumu. Samotná inovácia vybraných študijných progra-

mov umožní našej fakulte, a zároveň i univerzite, prispôbiť vysokoškolské vzdelávanie potrebám vedomostnej spoločnosti a zvýšiť úroveň kvality vzdelávania podľa európskych meradiel. Zároveň umožní vytvoriť nástroje na jej ďalšie zlepšovanie.

Za najväčší prínos projektu je možné považovať inováciu vybraných predmetov študijného odboru „4.3.3 Environmentálny manažment“ v študijnom programe „Environmentálny manažment“ a študijného odboru „8.1.1 Cestovný ruch“ v študijnom programe „Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo“.

Výstupmi projektu sú inovované návrhy obsahovej štruktúry (prednášok i seminárov) predmetov štúdiá – nový informačný list a detaily projektu každého z uvedených výberových predmetov (syllabus), učebné pomôcky pre každého z navrhovaných povinných predmetov a špecifikovanie garancií v rámci každého z uvedených povinných predmetov.

Súčasťou projektu bola aj aktivita spojená so vzdelávaním zamestnancov Fakulty manažmentu PU v Prešove, ktorej cieľom bolo zvýšiť vedomosti a zručnosti zamestnancov výskumu a vývoja s orientáciou na rozvoj profesionálnych kompetencií. V rámci tejto aktivity sme realizovali teoretickú a praktickú výučbu zamestnancov výskumu a vývoja prostredníctvom odborných lektorov za účelom osvojovania si nových zručností a vedomostí realizáciou tréningov a školení odborníkmi.

Kurzy boli zamerané na praktické aplikácie využitia štatistiky a štatistických metód v praxi vysokoškolského učiteľa. Išlo napríklad o kurz základov ovládania softvéru Statistica, kurz využitia štatistiky v spoločenských vedách, analýzu časových radov, Data Mining a. i. Všetky kurzy lektorovali vybraní špecialisti prevažne z Českej republiky, ktorí na to majú licenciu priamo od výhradného distribútora softvéru Statistica v Čechách a na Slovensku. V rámci realizovaného projektu sa uskutočnil aj trojmesačný kurz anglického jazyka.

Formou štipendijného financovania 5 nových doktorandských miest prostredníctvom grantovej schémy na podporu najkvalitnejších ľudských zdrojov po dobu trvania projektu, t. j. dvoch rokov, projekt podporil proces tvorby perspektívneho jadra najkvalitnejších ľudských zdrojov v oblasti vedy, výskumu a vývoja na Fakulte manažmentu PU v Prešove. Bez kvalitných ľudských zdrojov, ako jednej časti infraštruktúry vedy, výskumu a vývoja, nebude možné realizovať výskum a vývoj na špičkovej európskej úrovni.

Významnú finančnú pomoc z projektu pocítila fakulta pri obstarávaní nového technického vybavenia fakulty, ako napr. notebooky, tablety, vizualizéry, tlačiarne a dataprojektory. Ďalej bolo vďaka projektu vybavené laboratórium ekológie špičkovou laboratórnou technikou.

Na záver môžeme konštatovať, že projekt „Reforma vzdelávania na Fakulte manažmentu PU v Prešove“ výrazne pomohol fakulte i univerzite a jeho výstupy sú implementované do obsahovej štruktúry jednotiek inovovaných študijných programov.

Ing. Martin Rovňák, PhD.
Projektový manažér projektu ITMS: 26110230111

KLUB ŠTUDENTOV MANAŽMENTU OSLAVUJE PRVÝ ROK FUNGOVANIA

Klub študentov manažmentu je občianske združenie, ktoré bolo založené začiatkom roka 2015, a to za účelom organizovania rôznych mimoškolských aktivít. Jedným z hlavných cieľov bolo pokúsiť sa spríjemniť študentom Fakulty manažmentu v Prešove ich štúdium a spraviť ho zaujímavejším, napomáhať pri získavaní nových kontaktov a motivovať študentov k spolupráci. Po prvom roku svojho fungovania sa môžeme pokúsiť o čiastočné bilancovanie.

Ako zrejme všetky organizácie, aj Klub študentov manažmentu musel (a stále ešte musí) zo začiatku bojovať najmä o to, aby sa dostal do povedomia samotných študentov. Počiatočná iniciatíva, ktorá vznikla z podnetu Mgr. Jakuba Ivanča a PhDr. Martina Mudríka, PhD. sa v priebehu roka vykryštalizovala do svojej špecifickej podoby. Momentálne s nami aktívne spolupracujú viacerí súčasní študenti Fakulty manažmentu, čo v začiatkoch figurovalo iba ako plán do vzdialenej budúcnosti. Osobitne nás teší, že záujem prejavili najmä študenti prvého ročníka, čo dáva predpoklad pre dlhodobejšiu spoluprácu.

Poslaním klubu je, aby študenti sami navrhovali a organizovali podujatia pre svojich kolegov. Samozrejme sa môžu oprieť o pomoc pri realizovaní svojich nápadov o nás, zakladateľov. Ako najdôležitejšia úloha sa ukazuje dať dokopy komunitu študentov, ktorí by sa na organizovaných akciách pravidelne zúčastňovali. Spôčiatku

prevládala snaha organizovať hlavne výlety, avšak to sa u študentov nestretlo s očakávaným záujmom. Aj napriek tomu na tento typ podujatí neplánujeme rezignovať a vy-nasnažíme sa jednotlivé akcie nastaviť tak, aby boli pre študentov, čo najdostupnejšie a najprínosnejšie.

Členovia Klubu študentov manažmentu samozrejme pravidelne participujú na akciách a aktivitách, ktoré organizuje či už Fakulta manažmentu, alebo Prešovská univerzita v Prešove. Ako príklad môžeme spomenúť Dni otvorených dverí alebo Deň univerzity. V tomto roku by sme sa radi podieľali aj pri príprave vedeckej konferencie, ktorá je našou fakultou pravidelne organizovaná začiatkom zimného semestra.

V najbližšej budúcnosti by sme radi zorganizovali nejaký výlet pre študentov Fakulty manažmentu, z ostatných plánovaných podujatí môžeme ešte prezradiť, že máme v plánoch usporiadať rozlúčku s končiacimi študentmi a spraviť z toho tradíciu. Ďalšou aktivitou by malo byť pokračovanie premietania filmov v priestoroch nového internátu a koncom roka by nás mala opäť čakať asi najväčšia akcia – Manager party 2016.

Prehľad vymenovaných aktivít samozrejme nie je kompletný, slúži skôr ako názorná ukážka. Skúsenosti nám nahovárajú, že najlepšie myšlienky prídu, keď to človek čaká najmenej a oplatí sa venovať energiu na ich realizáciu. Jedným z našich cieľov stále zostáva vízia, že študenti sami prídu s nejakým nápadom, čo by chceli zorganizovať a my sme tu na to, aby sme im boli pri jeho realizácii nápomocní. Všetky plány do budúcnosti nechceme prezradiť, niečo by sme si radi nechali v zálohe ako prekvapenie.

V každom prípade o všetkom pripravovanom informujeme na našej facebookovej stránke Klub študentov manažmentu, ktorej počet fanúšikov sa na našu radosť neustále rozrastá. Veríme, že do budúcnosti nás čaká čoraz viac úspešných podujatí a za seba si želáme, aby sa iniciatíva, s ktorou sme prišli, stretla s čoraz väčším záujmom a dokázala tak našim študentom spríjemniť a spestiť čas, ktorý trávia na Fakulte manažmentu v Prešove.

PhDr. Martin Mudrík, PhD.
Ing. Jakub Ivančo
Foto: archív FM

DOKTORANDSKÝ ŠTUDIJNÝ POBYT V NÓRSKU (PROSTREDNÍCTVOM PROJEKTU EHP SLOVENSKO)

Na úvod by som sa rád predstavil, moje meno je Michal Barna a som študentom tretieho ročníka interného doktorandského štúdia na Pedagogickej fakulte a pôsobím na Katedre prírodovedných a technických disciplín pod vedením prof. Jozefa Libu.

Jedným z kritérií pre úspešné ukončenie doktorandského štúdia je absolvovanie študijného/výskumného pobytu v zahraničí. Začiatkom minulého akademického roka som sa dozvedel na našej fakulte o projekte EHP Slovensko. Táto možnosť ma zaujala hneď, ako som sa dozvedel, že pôjde o mobilitu do Nórska, konkrétne Trondheimu (vysoká škola Queen Maud University College of Early Childhood Education). Škandinávia ma zaujímala odjakživa, takže som neváhal a prihlásil sa.

Po absolvovaní výberového konania som čakal na jeho výsledok a keď som zistil, že bolo úspešné a že na mobilitu naozaj pôjdem, veľmi som sa potešil, veď kto by aj nie.

Začiatok pobytu bol po dohode s Útvorom pre vonkajšie vzťahy na rektoráte stanovený na 13. septembra a koniec na 11. novembra 2015. Po lete, ktoré ubehlo veľmi rýchlo ako vždy, sa môj odchod blížil. Ani som sa nenazdal a už som sedel v lietadle smer Oslo, s konečným príletom v Trondheime.

MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ KONFERENCIA NA PBF

V priestoroch našej fakulty sa 10. novembra 2015 konal už štvrtý ročník úspešnej medzinárodnej vedeckej konferencie **Nová sociálna edukácia človeka IV.** Jej snahou bolo vytvoriť priestor pre vzájomnú výmenu názorov a informácií vedecovýskumných pracovníkov i odborníkov z praxe. Zámerom konferencie bolo diskutovať o tom, aký je zmysel a realita celoživotnej výchovy, vzdelávania a poradenstva. Dôraz sa kládol na sociálne aspekty z pohľadu teológie, antropológie, filozofie, kulturológie, psychológie, pedagogiky, andragogiky, sociológie, sociálnej práce a sociálnej politiky.

V aule Pravoslávnej bohosloveckej fakulty ju tradične otvoril svojím príhovorom dekan fakulty **prof. ThDr. Ján Šafin, PhD.** Následne sa prihovarila a všetkých zúčastnených privítala aj garantka konferencie **prof. PhDr. Mária Machalová, CSc.**, ktorá im zaželela, aby ich konferencia obohatila a prispela k načerpaniu nových poznatkov.

Svojou účasťou nás poctili aj erudovaní odborníci zo Slovenska, Poľska a Českej republiky. Spomenieme **prof. PhDr. Annu Žilovú, PhD.** z Katolíckej univerzity v Ružomberku, **doc. PhDr. Jaroslavu Pavelkovú CSc.** z Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, **prof. Dr. hab. Ewu Syrek** z Uniwersytet Śląski v Katowicach, **prof. RU, Dr. hab. Andrzeja Lipczyńskiego** z Uniwersytet Rzeszowski v Rzeszowie, **doc. PhDr. Ivanu Pirohová, PhD.** z Prešovskej univerzity v Prešove a napokon **Mgr. Andreu Preissovú Krejčí, PhD.** z Univerzity Palackého v Olomouci.

Svoje zastúpenie na konferencii mali aj pedagógovia našej fakulty. Príspevky predniesli **prof. ThDr. Alexander Cap, CSc.**, **doc. ThDr. Štefan Pružinský, PhD.**, **doc. PhDr. Tomáš Hangoni, PhD.** a **PhDr. ThDr. Maroš Šíp, PhD.**

Nemôžeme opomenúť ani doktorandov a odborníkov z praxe, ktorí taktiež významnou mierou prispeli k tomu, aby konferencia splnila svoj cieľ a rozšírila obzory prítomných.

Záver konferencie spestril svojimi piesňami Zbor Pravoslávnej bohosloveckej fakulty pod vedením **PaedDr. Anny Derevjaníkovej, PhD.** Konferenciu ukončila jej garantka vyjadrením vďaky za výbornú organizáciu podujatia pod vedením **PhDr. Bohuslava Kuzyšína, PhD.** Nezabudla poďakovať ani všetkým zúčastneným, že si našli čas a prišli na pôdu Pravoslávnej bohosloveckej fakulty a zároveň ich pozvala na piaty ročník konferencie.

Mgr. Martin Kormaník,
doktorand na Katedre kresťanskej antropológie
a sociálnej práce
Foto: archív PBF PU

Prvé dojmy boli ohromné. Či už letisko, alebo samotné mesto, doprava, skrátka všetko bolo čisté a tak trochu iné ako doma. Cestou z letiska som ako japonský turista už v autobuse všetko fotil. To som ešte nevedel, že fjord, ktorý ma tak zaujal, bude pár minút peši od miesta môjho ubytovania, ale k tomu sa ešte vrátim.

Známy predsudok o chladných severanoch určite nemôžem potvrdiť.

V škole ma privítali veľmi milo a ochotne, hneď v deň príchodu som už bol na fakulte. Nóri sú v mojich očiach veľmi pracovití a pedantní vo všetkom, čo robia. Známy predsudok o chladných severanoch určite nemôžem potvrdiť, skôr by som povedal, že sú to milí a úprimní ľudia s kvalitným zmyslom pre humor. Ešte v deň príchodu mi bola pridelená školiteľka, ktorá ma usmerňovala vo všetkom, čo sa týkalo môjho výskumu, a podrobne ma zoznámila so školou. Zaoberám sa výchovou k zdraviu a jej zložkami, akými sú primárna drogová prevencia, pohyb, zdravá výživa, ochrana zdravia, zdravý životný štýl a šport, skrátka všetko, čo s tým súvisí. Počas šesťdesiatich dní môjho pobytu boli mojimi povinnosťami návštevy základných a materských škôl a sledovanie vyučovacieho procesu týkajúceho sa výchovy k zdraviu, návštevy knižníc, konzultácie s akademickými odborníkmi, tvorba programu primárnej prevencie problémov s návykovými látkami u žiakov mladšieho školského veku a študovanie literatúry týkajúcej sa témy mojej dizertačnej práce.

Akademická pôda je veľmi podobná tej našej, s menšími rozdielmi. Vzťahy na univerzite sú menej formálne a vládne tam voľnejšia atmosféra. Podobne ako u nás, prevládajú študentky nad študentmi, no v porovnaní s našou fakultou je tam viac chlapcov, čo je možno ovplyvnené aj zákonom v Nórsku, podľa ktorého v základných a materských školách musí byť isté percento mužov. Priestory školy sú veľmi moderné a dobre vybavené.

Je zbytočné rozpisovať sa o anglickom jazyku. Všetci Nóri hovoria plynule anglicky a to nielen na pôde fakulty. Starí, aj mladí. V knižnici, v obchode, na letisku. Skrátka všade sa dohodíte anglicky. Študijný pobyt v Nórsku by som preto odporučil na zdokonalenie sa v anglickom jazyku každému študentovi.

Za najdôležitejšie na mojom pobyte považujem spoznanie vzťahu Nórov k prírode, športu a zdravému životnému štýlu. Bolo to vidieť už v materskej škole. Dvoj až trojročné deti sa bezstarostne hrali v pieskovisku bez rukavíc a ja som sa na nich s údivom pozeral, keďže vonku bolo asi sedem stupňov a vzduch bol vlhký od mora a sám som sa triasol...

Otužovanie a vychádzky do prírody patria k rituálom. Už od detstva je v nórskejších deťoch pestovaný vzťah k prírode. Zaujímavosťou je aj to, že Nóri majú v kurikule predmet „Výživa a zdravie“, ktorý je dotovaný časom dve a pol hodiny týždenne a vyučuje sa v špeciálnej miestnosti, pripomínajúcej veľkú kuchyňu. Všetky deti sa naň tešia. Učia sa variť zdravo, hravo a šikovne. Základná škola **Strindheim skole**, ktorú som navštevoval a v ktorej som proces výučby predmetu **Food and health** videl v priamom prenose, bola zaujímavá aj tým, že v drivej väčšine jej priestorov neboli dvere. Žiaci skrátka neboli nikdy zatvorení v triede. Pred väčšinou tried boli malé amfiteátre s interaktívnou tabuľou pred nimi...

Keďže som vášnivý športovec, svoj voľný čas som trávil bežeckým tréningom v centre a okolí Trondheimu. Mesto obyvateľstvom nie je oveľa väčšie ako Prešov, ale je rozložené na väčšej ploche. Možnosť „športovo sa vyžiť“ je neuveriteľne veľa. Cyklistických trás boli desiatky kilometrov len v centre mesta, v okolitých horách a lesoch ani nevriam. Pri absolvovaní dlhých behov po prírode v okolí som bol svedkom toho, ako celé rodiny s malými deťmi počas víkendov prichádzali do okolitých hôr na prechádzky a túry, je to miestna tradícia – dokiaľ nie je sneh, pešo a keď napadne, bežky sú základom.

Nórsko je krajina s vysokou životnou úrovňou, ale s tým korešpondujú aj ceny v miestnych reštauráciách a baroch. Ako mi ale povedali miestni: „Nature is for free for everybody“. Príroda je úžasná, drsná, nedotknutá, severská... Myslel som si, že bude „zima ako v Rusku“, no tým, že Trondheim nie je až tak na severe, je klíma značne ovplyv-

Otužovanie a vychádzky do prírody patria k rituálom.

nená Golským prúdom a teploty sa od tých na Slovenku až tak nelíšili, len vlhkosť bola vyššia kvôli fjordu, a to pocitovú teplotu znižovalo. Práve fjordy boli pre mňa miestom, kde som rád chodil trénovať a aj miestom, kde som prvý a dúfam nie poslednýkrát v živote videl polárnu žiaru...

Šesťdesiat dní mobility cez EHP Slovensko zbehlo rýchlejšie ako kedykoľvek predtým v mojom živote, verím, že sa do Nórska ešte vrátim. Teraz som však späť a čaká ma náročný posledný rok štúdia, no študijný pobyt bol pre mňa veľkým prínosom. Teraz už len zúročiť svoje skúsenosti a vedomosti a úspešne ukončiť svoje trojročné snaženie.

Mgr. Michal Barna
Foto: Archív PF PU

PRIZNÁM SA, ŽE OBUV SOM PODCENIL...

V októbri 2015 sa v rámci programu EHP Slovensko uskutočnila mobilita dvoch tvorivých pracovníkov a jedného doktoranda z Pedagogickej fakulty PU v nórskom Trondheime. O výsledkoch mobility prostredníctvom menej známeho programu, umožňujúcemu mobilitu pedagógov aj študentov, sme sa porozprávali s dr. Radoslavom Rusňákom, prodekanom Pedagogickej fakulty PU.

Zúčastnili ste sa učiteľskej mobility v Nórsku, ktorá sa nerealizovala cez zaužívaný a nám už dobre známy program Erasmus+.

Je pravda, že na mobilite v Nórskom Trondheime sme s kolegyňou a naším doktorandom neboli cez Erasmus+. Našej fakulte sa totiž naskytla možnosť mobility v rámci programu EHP Slovensko (Európsky hospodársky priestor), známeho tiež pod názvom Nórske fondy. Samozrejme, aby sa mobilita mohla vôbec zrealizovať, predchádzalo tomu mnoho administratívnych a schvaľovacích úkonov. Prešovskej univerzite bol napokon schválený projekt, do ktorého sa okrem našej Pedagogickej fakulty zapojila aj Fakulta manažmentu a Fakulta zdravotníckych odborov. My sme teda do projektu vstúpili s naším dlhoročným nórsnym partnerom z Trondheimu, súkromnou vzdelávacou inštitúciou Queen Maud University College of Early Childhood Education (QMUC).

Ako som už podotkol, v zimnom semestri tohto akademického roka sme boli v Nórsku cez program EHP Slovensko celkovo traja: okrem mojej osoby sa mobility zúčastnila aj doc. Alena Prídavková z Katedry matematickej edukácie a doktorand z Katedry prírodovedných a technických disciplín, Mgr. Michal Barna. Kým učiteľská mobilita bola v dĺžke desiatich dní a absolvovali sme ju v strede mesiaca október, mobilita doktoranda trvala celkovo dva mesiace, a to od polovice septembra do polky novembra.

Ak sa môžem opýtať, v čom bola mobilita cez EHP Slovensko iná než cez Erasmus+?

Na prvý pohľad najviditeľnejší rozdiel je asi v jej dĺžke, ktorú sme si mohli nastaviť sami. Keďže sme však chceli a potrebovali naplniť jej ciele, volili sme desaťdňovú mobilitu. Mobilita doktoranda zas bola nastavená na dva mesiace, pričom mu bola na hosťujúcej inštitúcii počas doby pobytu pridelená aj školiteľka, oboznámená s témou a výskumom jeho rozpracovanej dizertačnej práce.

Hlavným cieľom projektu EHP Slovensko bolo dôkladne zmapovať študijné programy a oblasti výskumu na partnerskej univerzite. Mobilita nám zároveň poskytla priestor pre spoznávanie edukačného procesu, metód a prístupov aplikovaných vo vyučovaní na QMUC. Aj my s kolegyňou sme mali možnosť podeliť sa s nórsnymi študentmi o naše poznatky z odboru, pretože sme na QMUC mali aj svoje vyučovacie jednotky. Vedľajším, ale nie nezanedbateľným efektom mobility bolo aj bližšie spoznanie tejto škandinávskej krajiny, jej kultúry a histórie. Doteraz som Nórsko evidoval len ako hokejového súpera, ktorý sa na Slovensko čo do kvality čoraz väčšmi doťahuje. A naozaj bolo čo obdivovať a porovnávať. A nemám tým na mysli len niekoľkonásobne vyššie ceny než na Slovensku.

Keď hovoríte o porovnávaní, čím bola QMUC v porovnaní s Pedagogickou fakultou iná?

Asi najviac nás zaujali dve veci. Prvou bola organizácia vyučovacieho procesu na QMUC. Hneď v prvý deň sme absolvovali prehliadku inštitúcie vďaka ich nesmierne ústretovej a zodpovednej koordinátorky Anne Sine van Marion, ktorá bola z nórskej strany aj hlavným kontaktným bodom pre celú mobilitu EHP. Nahliadli sme aj do miestností, kde sa pripravovali študenti. Bežnou praxou je totiž rozdelenie študentov do tzv. pracovných skupín (jedna skupina = cca päť študentov). Skupinám je zadaná spoločná úloha, na ktorej následne ako mikroskupiny samostatne pracujú v malých miestnostiach, a to bez dozoru vyučujúceho. Na záver výsledný „produkt“ spoločnej tvorivej činnosti odprezentujú pred všetkými spolužiakmi a vyučujúcim, resp. vyučujúcimi.

Pred viacerými vyučujúcimi? Myslíte v rámci jedného predmetu?

Nie. Ide o učiteľov viacerých predmetov. To bola druhá zaujímavá vec. Pre lepšiu ilustráciu uvediem príklad jednej pozorovanej hodiny. V prvý deň sme mali možnosť vidieť skupiny študentov pripravujúcich sa na splnenie zadanej úlohy: mali sa pokúsiť cez žáner riekanky (literatúra) integrovať pre potreby materskej školy tiež počítanie (matematika) a hudbu (hudobná výchova). Pokúšali sa nájsť ideálny spôsob medzipredmetovej integrácie, pričom v rámci prípravy mali k dispozícii wifi, ako aj rôzny materiál

...deti lozili po boroviciach,
nikto ich nestáhoval dole, aby
si neublížili...

na prípravu edukačných pomôcok. Na druhý deň sme boli svedkami hodiny, na ktorej päť rôznych skupín prezentovalo pred spolužiakmi i učiteľmi z oblasti literárnej výchovy, matematiky a hudobnej výchovy svoje výsledné projekty. Prezentáciou sa to však nekončilo – zo strany študentov nasledovala analýza a vysvetlenie obsahu a formy jednotlivých zvolených aktivít, pričom sa do zdôvodňovania zapájali všetci študenti z konkrétnej skupiny. Poslednou časťou prezentácie bola diskusia s vyučujúcimi, a to za každú odborovú oblasť zvlášť.

Aký je najväčší rozdiel vo vyučovacom procese medzi našimi inštitúciami, ktorý ste postrehli?

Asi ten, že majú aj študijný odbor, v rámci ktorého sú študenti pripravovaní na prácu s deťmi iba vo vonkajšom prostredí (odbor Natur&Outdoors). Semináre týchto študentov prebiehajú často v externom prostredí, za každého počasia. Mal som možnosť zúčastniť sa jednej takejto hodiny, ktorá prebiehala na mieste blízko fjordu zvanom Rotvollfjæra. Bol som upozornený, aby som sa dobre obliekol a nejaké jedlo si zobral so sebou. Priznám sa však, že obuv som podcenil...

Počas outdoorovej hodiny mala každá skupina študentov – šlo o druhákov – k dispozícii útlú knižku z literatúry pre deti predškolského veku a mala za úlohu nájsť si v príslušnom lesíku adekvátne miesto na prípravu dramatizovaného predstavenia. Predstavenie malo byť simultánnou názorno-konkrétnou prezentáciou čítaného príbehu. Prvý deň si teda študenti hľadali primerané miesto v lesíku pre svoj príbeh, pripravovali improvizovanú scénu a zároveň vyrábali z okolitého materiálu postavy pre svoj príbeh. Záver

dňa bol spojený s prezentáciou pripravených vystúpení pred učiteľom a spolužiakmi, v rámci ktorej dostali prvú spätnú väzbu na dramatizované vystúpenia. Ešte zaují-

mavejšie však bolo, že na druhý deň mali do tejto oblasti prísť deti z materských škôl, ktorým mali byť predstavenia študentov aj naživo prezentované. Táto okamžitá väzba na prax ma naozaj prekvapila, možno aj preto, že deti sa prezentácie mali zúčastniť za každého počasia, teda aj v prípade dažďa. A na druhý deň aj naozaj pršalo – ja som sa, žiaľ, už vystúpení pred deťmi nezúčastnil, pretože som mal naplánovaný ďalší program mobility.

Mali ste možnosť vidieť aj organizáciu vyučovania v materských školách? Je to to isté, ako u nás?

Mali sme možnosť navštíviť niekoľko materských škôl a môžem povedať, že určite to nie je to isté ako na Slo-

vensku. Ak mám narychlo zhodnotiť najväčší rozdiel medzi nóorskymi a slovenskými materskými školami, poviem len jedno: nórske deti sa v materskej škole hrajú, slovenské deti sa v materských školách viac učia. Kým na Slovensku svoju pozornosť stále väčšmi sústreďujeme na neustále sa meniace vzdelávacie obsahy (tak v MŠ, ako aj v ZŠ), ktorých rukojemníkom sa stáva nielen dieťa, ale aj učiteľka v materskej škole, Nóri – ako som mal možnosť vidieť na vlastné oči – nestratili zo zreteľa najmä prirodzené právo detí na obyčajnú spontánnu a kreatívnu detskú hru. Osobne ma to prekvapilo práve preto, že staršia dcéra je v súčasnosti predškolačka, a tak tieto veci vidím nielen ako pedagóg, ale aj ako rodič.

...nórske deti sa v materskej škole hrajú, slovenské deti sa v materských školách viac učia.

Je to otázka rozdielnej filozofie vzdelávania: nórske materské školy kladú dieťa na prvé miesto – potvrdila nám to aj naša študentka, Zuzana Šrenkelová, ktorú sme v Trondheime zhodou okolností zastihli na praxi v nami navštívenej materskej škole Solbakken barnehaage (Zuzana v rámci mobility Erasmus+ na QMUC práve realizovala prax v MŠ). Naša študentka nám aj z vlastnej skúsenosti potvrdila, že dieťa sa v nórskej materskej škole vníma ako samostatná jednotka, ktorej má byť poskytnutá dostatočná sloboda a nezávislosť. Rešpekt, rovnosť, tolerancia, láska, odpustenie, starostlivosť, právo byť iný, solidarita a dôvera sú kľúčovými pojmami filozofie predškolskej výchovy. Vďaka nim sa totiž dieťa môže rozvíjať a práve materská škola by mala byť inštitúciou, ktorá by mala dieťaťu umožniť nastúpiť cestu samostatnosti. Tá je v Nórsku vysoko cenená. Deťom sa ponecháva priestor objavovať a zdokonaľovať sa bez zásahu dospelého – teda učiteľa, ktorý im pomáha len ako sekundant pri niektorých náročnejších činnostiach. To bolo aj empirickým zistením nielen našej študentky...

Ako to potom v materskej škole vyzeralo?

Asi tak, že deti boli čo najčastejšie vonku, päťročné deti nezriedka aj pol dňa – zúčastnili sme sa jedného takého pobytu v malom lesíku na periférii Trondheimu. Deti v outdoorovom oblečení trávili čas na vyhradenom mieste v lese – bolo tam ohnisko, improvizované hojdačky z lana a kmeňov stromov, deti lozili po boroviciach (nikto

ich nesťahoval dole, aby si neublížili), videl som chlapčeka búchajúceho kladivom do pníka, kade-tade – osamote či v skupinke – pobehujúce deti... Dokonca mi v machu premokli aj topánky (opäť som podcenil obuv) – taká tam bola pôda napitá dažďom... A učiteľky na tieto veci len pokojne dohliadali a nezasahovali do hier. Nezasahovali z jedného dôvodu: sú presvedčené, že dieťa všetky potrebné schopnosti, zručnosti a návyky nadobudne v prirodzenej forme prostredníctvom vlastnej spontánnej hry. Neznamená to však, že na vzdelávanie sa rezignovalo. Prebieha to len trochu inak. Napríklad naposledy v materskej škole riešili tému mravcov, ktorú si deti vybrali samy. Učiteľka následne zabezpečila všetky zaujímavé informácie a názorné ukážky týkajúce sa mravcov (vrátane mravčej farmy, ktorú deti pozorovali v rôznych častiach dňa), aby táto deťmi vybratá téma nielen zaujala, ale aby z nej bolo možné odniesť si aj nové poznanie.

A čo základná škola? Bola jej organizácia iná než na Slovensku?

Boli sme v jednej ZŠ, a preto je ťažšie zhodnotiť primárne vzdelávanie na základe jednej skúsenosti. V každom prípade bola aj táto návšteva zaujímavá – zúčastnili sme sa náčuvu hodiny angličtiny v 2. ročníku ZŠ. Pre nás bolo určite najzaujímavejším faktom to, že vyučovanie troch tried 2. ročníka prebiehalo súbežne v jednej veľkej miestnosti, pričom triedy boli od seba oddelené len meter a pol vysokými skrinkami. Každá trieda preberala to isté učivo, všetky tri učiteľky mali rovnakú powerpointovú prezentáciu a rovnaký priebeh hodiny. Napriek tomu, že sme s kolegyňou boli v neustálom pokušení sledovať sluchom aj to, čo sa deje v druhých dvoch triedach (či učiteľky idú tým istým tempom ako tá, pri ktorej sme načúvali), deťom to absolútne vôbec nevadilo, pozornosťou a sústredením boli zamerané len na svoju vyučujúcu. Samozrejme, znamenalo to, že v triedach nesmel byť ani žiaden rušivý „vykrikovací“ element, lebo okamžite by bol zaznamenaný v druhých triedach. Ako sme následne zistili, pôvodne boli v miestnosti len dve triedy, ale populačným nárastom boli v škole nútení otvoriť aj tretiu triedu, čím vyučovanie nadobudlo dnešnú, potenciálne rušivejšiu atmosféru. Tento model si však na Slovensku aj tak neviem predstaviť. V podmienkach našich škôl by bol neuplatniteľný a pre učiteľa určite aj vysoko stresujúci.

Lepšie je raz vidieť, ako dvakrát počuť.

Ako by ste teda na záver zhodnotili svoj pobyt v škandinávskej krajine?

Lepšie je raz vidieť, ako dvakrát počuť. Pobyt cez EHP Slovensko bol pre mňa, pre kolegyňu a aj pre nášho šikovného doktoranda nesmierne inšpirujúci. Videli sme totiž krajinu, kde školstvo funguje, kde tradícia vzdelávania a najmä jeho kontinuita naprieč vzdelávacími stupňami je stále vnímaná ako skutočná hodnota. Vo vzťahu k tomu, čo sa deje v našom školstve dnes, ma to však úplne prirodzene aj trochu rozosmútilo...

Za rozhovor ďakuje redakcia Na Pulze.
Foto: Archív PF PU

MIKULÁŠSKA ZBIERKA NA PEDAGOGICKEJ FAKULTE

Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove sa okrem vzdelávania budúcich učiteľov, asistentov učiteľa a špeciálnych pedagógov zameriava i na podporu rôznych aktivít študentov.

V spolupráci s občianskym združením *Podaj ďalej Prešov* sa niekoľko študentov – dobrovoľníkov rozhodlo zrealizovať zbierku sladkostí pre deti z rodín v hmotnej núdzi. V dňoch **30. novembra až 4. decembra 2015** študenti prvého ročníka bakalárskeho stupňa študijného programu Predškolská a elementárna pedagogika v priestoroch Pedagogickej fakulty zorganizovali a usporiadali dobročinnú akciu, počas ktorej každý deň vo svojom voľnom čase oslovovali študentov a učiteľov, rozdávali letáky, ktoré informovali o tejto akcii a zbierali sladkosti od každého, kto chcel prispieť, podeliť sa a podporiť tak dobrú myšlienku.

Šírenie nezištnej pomoci, obdarovania, podpory sa odrazilo v neuveriteľnom množstve vyzbieraných sladkostí, ale napríklad aj detských kníh. Vďaka tomu mohlo byť obdarovaných viac ako 70 detí z rodín v hmotnej núdzi v Prešovskom kraji a deti z detského domova na Požiarnickej ulici v Prešove, ktoré by si bez tejto pomoci vo svojich čizmách asi žiadnu sladkosť nenašli. Radost

v očiach detí, slzy v očiach rodičov a pišťanie pri rozbalovaní megabalíčkov bolo výsledkom toho, že Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity nežije len odbornou prípravou budúcich učiteľov, ale snaží sa vychovávať dobrého človeka, šíriť posolstvo pomoci a je miestom, kde ľudia nie sú ľahostajní voči chudobe a detským snom.

PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.
Foto: PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.

JEDEN PRE DRUHÉHO (NIE LEN) NA VALENTÍNA

Sviatok všetkých zamilovaných má viacero podôb. Jednu z nich bolo možné doslova okúsiť na pôde Prešovskej univerzity, kde sa uskutočnila výstava spojená s predajom výrobkov prijímateľov sociálnych služieb z troch organizácií: **Relevant n.o., Trojlístok n.o. a Most do duše o.z.**

„Výstava „Jeden pre druhého (nie len) na Valentína“ a jej podobné sú realizované predovšetkým preto, aby sme všetkým Vám, ktorí žijete okolo nás, povedali čo, s kým a pre koho robíme,“ uviedli organizátorky, ktoré zároveň poďakovali za príležitosť byť na pôde univerzity. Zároveň je to podľa ich slov príležitosť na stretnutie s množstvom ľudí, ktorí sú zdravo zvedaví a zároveň majú ochotné srdce a podporia dobrú vec. „Pre nás je to príležitosť hovoriť o našej práci a tiež získať nejaké finančné zdroje na ďalší materiál pre pracovnú terapiu, ktorá je nesmierne dôležitá v každej zo zúčastnených organizácií. Tiež je to priestor pre samotných prijímateľov sociálnych služieb, v ktorom si môžu skúšať svoje sociálne zručnosti,“ zdôraznili oporganizátorky.

Obdobnými slovami toto podujatie s hlbokým posolstvom opísala aj jedna z vedúcich v občianskom združení Most do duše Mirka: „Pre prijímateľov a prijímateľky OZ Most do duše je predávanie výrobkov jedna z možností, ako nacvičovať svoje komunikačné zručnosti, byť v bezprostrednom kontakte s ľuďmi, čo je pre ich socializáciu mimoriadne dôležité. Trhy na Prešovskej univerzite sú vynikajúcou možnosťou, ako sa aspoň na chvíľku zblížiť najmä s mladými ľuďmi, aj keď len krátkym rozhovorom. Skúsenosťou je zakaždým aj to, ako taký študentský

život funguje, čo na posledných trhoch sám zistil jeden z našich zverencov. Neušlo mu ani to, že to na univerzite nesmierne žije, všetci sa sústavnne presúvajú z miesta na miesto. Sme radi, že sme sa na trhoch mohli zúčastniť a veľmi radi prideme aj budúci rok.“

Na záver vyslovili organizátorky podujatia veľké poďakovanie za otvorenosť a prijatie, s akým sa stretávajú na pôde Prešovskej univerzity, pretože pre nich to skutočne nie je len o možnosti niečo si „zarobiť“, ale je

to možnosť vyjsť zo starého známeho prostredia a učiť sa komunikovať, učiť sa prekonávať samého seba, vidieť viac, ako vidím v zariadení alebo doma a otvoriť sa svetu. „Veľké ďakujem od nás všetkých patrí predovšetkým Inštitútu edukológie a sociálnej práce pod vedením pani prof. PhDr. Beáty Balogovej, PhD. a tiež pani Mgr. Michaeľy Skyba, PhD. Tešíme sa na budúce stretnutie,“ zdôraznili na záver tohto výnimočného podujatia partnerskému a participujúcemu pracovisku.

(vkg, kol. organizátoriek)

na fakultách

PREŠOVSKÁ SOCIÁLNA PRÁCA OPÄŤ EXCELUJE

„A je na svete“... s týmito slovami by sa dalo opísať uvedenie do života prvého čísla vedecko-výskumného časopisu Inštitútu edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove s názvom *Journal socioterapie*. Ide o významný moment v rámci existencie prešovskej školy sociálnej práce, ktorá bola od svojho vzniku tou, ktorá udávala trendy v oblasti teórie i praxe tohto odboru. Inými slovami, skutočná sociálna práca s tradíciou.

Vzniku časopisu predchádzala jasná vízia, ale zároveň množstvo práce i úsilia. Dnes, pri listovaní jeho prvého čísla, na to všetko riaditeľka inštitútu prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD. len s úsmevom spomína so slovami, že ide o „*žatie ovocia, ktoré sme pred časom zasadili*“. „*Ide o disemináciu výsledkov empirických výskumov, ktoré boli a sú realizované ako spoločenské objednávky pri riešení závažných a akútnych problémov*“, povedala prof. Balogová.

Názov časopisu *Journal socioterapie* v sebe nesie viacero významných atribútov. Dôležité je, že má pravidelnú periodicitu a dôležitým momentom pri tomto názve je význam aktuálnosti, keďže sa venuje aktuálnym trendom a prináša aktuálne poznatky z oblasti odboru sociálnej práce. Pridanou hodnotou je okrem vedeckej časti časopisu aj jeho spravodaj, opäť z aktuálneho diania pracoviska a úspechov prešovskej sociálnej práce.

Osoby, ktoré stáli pri zrode tejto myšlienky však mali jasnú predstavu a vyšpecifikovali jeho smerovanie. Centrom pozornosti sa stala socioterapia. „*Socioterapiu vnímame ako jeden z kľúčových pilierov sociálnej práce zameranej na sociálnu zmenu, tak v životoch jednotlivcov, ako aj v procese kultivácie sociálnych vzťahov v rámci celej spoločnosti*“, vysvetlila riaditeľka inštitútu. Prvé číslo časopisu vychádza v elektronickej verzii na webovej stránke inštitútu www.socialnapraca.weebly.com.

„*Našou ambíciou však je, aby sme ho čitateľom a čitateľkám v nasledujúcich rokoch ponúkli v oboch formách, tak v elektronickej, ako aj printovej. V nasledujúcom období budeme čakať, ako téma socioterapie a jej špecifiká v sociálnej práci s rôznorodou klientelou, vo variabilnom prostredí upúta*“, doplnila prof. Balogová a zároveň ubezpečila, že v rámci pomyselnej redakcie sa urobí všetko preto, aby bol priestor vedecko-výskumne sa angažovať a svoje zistenia v tomto časopise publikovať.

Prajme teda spoločne tomuto unikátnemu periodiku dlhý a plodný život, na ktorom ho bude sprevádzať množstvo inšpirovaných a inšpiratívnych autorov i čitateľov nielen v odbore sociálna práca.

(vkg)

ŠPORTOVO-TANEČNÝ DEŇ FAKULTY ŠPORTU

18. 12. 2015

Už tradične v decembri Fakulta športu zorganizovala športovo-zábavný deň pre všetkých študentov, pedagógov a priateľov Fakulty športu.

Všetko to odštartovalo v športovej hale PU privítaním najmä našich prvákov a ich slávnostnou imatrikuláciou tesne pred 11. hodinou.

Potom už začali prípravy na netradično-tradičné Športové všeličo. Tohto roku sme z dôvodu zmien v študijných programoch zvolili organizačne jednoduchšiu formu a všetci študenti – zástupcovia svojich ročníkov spolu s učiteľmi bojovali o cenné body a celkové umiestnenie v dvoch paralelne prebiehajúcich turnajoch. V basketbale aj volejbale sme mali možnosť vidieť mnoho vyrovnaných súbojov a výborných športových výkonov. Najviac bojovnosti preukázali prváci a okrem dobrého pocitu

z vydareného športového podujatia si so sebou odniesli aj drobné vecné ceny a zaslúžené víťazstvo.

Študenti tretieho ročníka v tomto čase pripravovali tanečnú sálu, pretože sa, ako to už u nás býva zvykom, zhostili aj tento rok neľahkej úlohy a zorganizovali **Ples Fakulty športu**. Tradične sa zábava konala v priestoroch Odborového domu kultúry a dopadla nad očakávania, o čom svedčí aj výborná atmosféra počas celého večera. Novinkou, spestrením a milým prekvapením bolo, že celý ples sa niesol v duchu veľkolepého filmu *Great Gatsby*. Všetci pedagógovia, študenti a priaznivci Fakulty

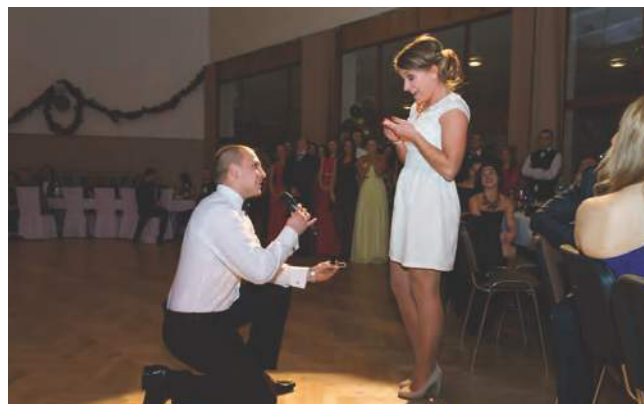

športu sa stretli v hojnom počte a veľa z nich prišlo aj v kostýmoch z 20. rokov 20. storočia, súvisiacich s danou témou tanečného večierka. Počas plesu sa udialo viacero prekvapivých momentov. Medzi ne patrila žiadosť o ruku jednej z našich študentiek, zaujímavé súťaže pre prvákov bakalárskeho stupňa a druhákov magisterského stupňa

štúdia, bohatý program a tradičné „krstieň“, prvákov. O program sa postarali študenti 3. ročníka, organizátori plesu, ale okrem nich vystupovali aj študentky 2. ročníka magisterského stupňa a dokonca aj bývalý študent Fakulty športu so svojou skupinou. Zábava trvala až do skorých ranných hodín.

Študenti mali možnosť užiť si tento deň či už pri športových, alebo tanečných výkonoch a odniesť si veľa pozitívnych spomienok. V mene organizátorov ďakujeme všetkým študentom, ktorí si preverili svoje praktické zručnosti či už pri súťažení, rozhodovaní zápasov, organizácii plesu, a tým výrazne pomohli k veľmi úspešnému priebehu celého dňa.

Tak čo, uvidíme sa o rok?

**Mgr. Lenka Tlučáková, PhD.
Alexandra Kovalská**

NA GTF PU SA KONALO KOLOKVIUM K 50. VÝROČIU ZAKONČENIA DRUHÉHO VATIKÁNSKEHO KONCILU

Katedra systematickej teológie Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (GTF PU) usporiadala v stredu 9. decembra posledné, v poradí šieste kolokvium pri príležitosti 50. výročia Druhého vatikánskeho koncilu (DVK) vo svetle jeho významu pre Gréckokatolícku cirkev na Slovensku.

Na kolokviách v rámci projektu „Koncil a my. Druhý vatikánsky koncil a Gréckokatolícka cirkev na Slovensku pri príležitosti 50. výročia Druhého vatikánskeho koncilu (2012 – 2015)“, ktorého hlavným riešiteľom bol doc. ThDr. Marcel Mojzeš, PhD., boli postupne od novembra 2012 jednotlivé predstavené štyri konštitúcie DVK, potom Dekrét DVK o východných katolíckych cirkvách

Orientalium Ecclesiarum a nakoniec na poslednom kolokviu ostatných osem dekrétov a tri deklarácie koncilu. Takýmto spôsobom si gréckokatolíci veľmi konkrétne mohli nanovo uvedomiť dôležitosť koncilu v kontexte života a pôsobenia Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku.

Jednotlivé prednášky a diskusia na konci obidvoch častí kolokvia ukázali potrebu aj v nasledujúcich rokoch sa venovať koncilu, pretože je stále potrebné naďalej uvádzať jeho závery do života Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. Kolokvium však zviditeľnilo aj mnohé konkrétne realizované skutočnosti, ktoré možno nazvať aplikáciou jednotlivých dokumentov DVK v praxi.

Treťou časťou kolokvia bola svätá liturgia v kaplnke GTF PU, ktorej hlavným slúžiacim bol pomocný biskup Prešovskej archieparchie Mons. SEODr. Milan Lach SJ. Bola poďakovaním za dar koncilu a prosbou o Svätého Ducha pri jeho ďalšom naplnení. V homílii povedal, že Cirkev nie je múzeum, ale jej poslaním je dostať evanjelium do života dnešného človeka. „Je dôležité, aby aj z Gréckokatolíckej teologickej fakulty vychádzali ľudia, ktorí majú skú-

senosť s Kristom. To, čo robíme dnes, má vplyv aj na to, akým spôsobom bude Cirkev prítomná na našom území o tristo, štyristo rokov. Kristus však povedal: Nebojte sa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“

Záverečné šieste kolokvium začalo úvodným slovom dekana GTF PU Mons. prof. ThDr. Petra Šturáka, PhD. a spoločnou modlitbou. V prvom bloku prednášok prešovský arcibiskup a metropolita Mons. Dr. h. c. ThDr. Ján Babjak SJ, PhD. predstavil Dekrét o pastierskom úrade biskupov v Cirkvi *Christus Dominus*. Rektor Gréckokatolíckeho kňazského seminára bl. biskupa P. P. Gojdiča v Prešove ThDr. Miroslav Dancák, PhD. ponúkol reflexiu nad Dekrétom o kňazskej formácii *Optatam Totius* a doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD. o Dekréte o účinkovaní a živote kňazov *Presbyterorum Ordinis*. Predsedníčka Komisie pre misie Prešovskej archieparchie rehoľná sestra Štefánia Blichová OSBM ponúkla pohľad na Dekrét o obnove rehoľného života *Perfectae Caritatis* a ThLic. Bohumil Zachar na Dekrét o apoštoláte laikov *Apostolicam Actuositatem*.

V druhom bloku prednášok boli v krátkosti predstavené ďalšie dekréty a deklarácie. Doc. JCDr. František Čitbaj, PhD. predstavil Dekrét o ekumenizme *Unitatis Redintegratio*, Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD. Dekrét o misijnej činnosti Cirkvi *Ad Gentes*, doc. ThDr. Paed-Dr. Ing. Gabriel Paľa, PhD. Dekrét o spoločenských komunikačných prostriedkoch *Inter mirifica*, prof. ThDr. Marek Petro, PhD. Deklaráciu o náboženskej slobode *Dignitatis Humanae*, doc. ThDr. Štefan Paločko, PhD. Deklaráciu o postoji Cirkvi k nekresťanským náboženstvám *Nostra Aetate* a doc. ThDr. Marcel Mojzeš, PhD. Deklaráciu o kresťanskej výchove *Gravissimum Educationis*. Jednotlivé prednášky budú uverejnené v teologickej revue *Theologos* 2/2016, ktorú vydáva GTF PU.

Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petřík, PhD.

PLES PEDAGOGICKEJ FAKULTY PU

Koniec skúškového obdobia neprináša úľavu len skúšaným, ale aj skúšajúcim. Pre obe strany „skúškového stola“ na toto radostné obdobie na akademickej pôde pripravili jednotlivci z radov študentov noblesnú bodku. Stal sa ňou *Ples Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove*. Do jedálne ŠDJ PU v Prešove sa 4. februára 2016 o 19.00 hodine nahrnuli študentky a študenti v nabýskaných róbach a oblekoch. Členovia pedagogického zboru prišli s úsmevom a dobrou náladou.

Otváracím gongom plesu boli tí, bez ktorých by samotná Pedagogická fakulta nemala zmysel. Nadané dievčatá zo Základnej školy Lubotice pod vedením študentky Pedagogickej fakulty, Bc. Gabriely Sirotnáčkovej, predviedli vynikajúce tanečné vystúpenie.

Naše zmysly sa mohli nasýtiť aj tanečným vystúpením folklórnej skupiny Vargovčan z Hanušoviec nad Topľou, po ktorom dekanka Pedagogickej fakulty, doc. Jana Burgerová, ples slávnostným príhovorom otvorila.

Úvodné tanečné kolo otvorili pedagógovia, ktorých do tanca vyzvali tanečníci z folklórnej skupiny. Pripojenie ostatných tancujúcich hostí nenechalo na seba dlho čakať, a tak sa z vysokoškolskej jedálne stalo miesto dobrej nálady a príjemnej atmosféry. Po chutnej večeri vystúpili v kultúrnom programe študentky PF. Bc. Martina Marcincáková s jej tanečným partnerom Radom Pastirikom predviedli zalúbený a fľaškový tanec. Speváčka Laurencia Tomková zaspievala piesne, po ktorých určite neostalo ani jedno srdce chladné. Ako zlatý klinec programu nechýbala bohatá tombola.

Počas celého večera sme v rytme tanca, v opojení smiechu a hudby zabudli na každodennosť a nechali sa uniesť príjemnou atmosférou neobyčajného štvrtkového večera. A tak sa už teraz tešíme na budúcoročné pokračovanie Plesu Pedagogickej fakulty. Organizátori zároveň vyjadrujú poďakovanie všetkým, ktorí pomáhali ples pripraviť, vystupujúcim, ako aj účastníkom plesu.

Bc. Miroslava Porubská
Žofia Remešníková

Zahraničná návšteva na FZO

9. februára 2016 sa na Fakulte zdravotníckych odborov na PU v Prešove uskutočnila prednáška profesora Dr. Med. Markusa Steinerta, dermatológa, alergológa a onkológa, ktorého ťažisko výskumu tvorí estetická chirurgia a laserová medicína. Prof. Steinert vedie súkromnú kliniku v Biberachu v Nemecku a zároveň vyučuje na univerzite v Greifswalde. Na FZO prednášal na tému Lasertherapy of pediatric skin Tumors.

Redakcia

Vzdelávacie aktivity na FZO PU v Prešove v rámci projektu:

„Tvorba a inovácia nelekárskych študijných programov v kontexte prepojenia teórie a praxe“

Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta zdravotníckych odborov, Katedra ošetrovateľstva

Odborná aktivita 2.1 Vzdelávanie zamestnancov prebiehala na pôde FZO PU v Prešove v čase od 23. 11. 2015 do 18. 12. 2015. Organizačné a obsahové zabezpečenie jednotlivých kurzov koordinovala PhDr. Anna Hudáková, PhD. z Katedry ošetrovateľstva Fakulty zdravotníckych odborov PU v Prešove. Dňa 20. 11. 2015 bol realizovaný vstupný Development vzdelávacích kurzov a dňa 18. 12. 2015 bol realizovaný výstupný Assessment vzdelávacích kurzov pre všetkých frekventantov kurzov, ktorými boli odborní asistenti (vysokoškolskí pedagógovia) z Fakulty zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity v Prešove v počte 31.

Vzdelávacie kurzy zabezpečovala spoločnosť ELCT, s. r. o. 47599171 Gemerská 3, 04011 Košice a Nova Training, s. r. o. Popradská 86, 040 01 Košice.

V rámci odbornej aktivity 2.1 Vzdelávanie v projekte **Tvorba a inovácia nelekárskych študijných programov v kontexte prepojenia teórie a praxe** išlo o tieto kurzy:

1. Vzdelávací kurz – Anglický jazyk (Callanova metóda)
2. Vzdelávací kurz – Rozvoj ľudských zdrojov v oblasti manažérskych zručností smerom k efektívnejšej vedecko-výskumnej práci vysokoškolského učiteľa
 - a) Vzdelávací modul: Time manažment
 - b) Vzdelávací modul: Projektový manažment
 - c) Vzdelávací modul: Vyjednávanie
 - d) Vzdelávací modul: Prezentačné zručnosti
3. Vzdelávací kurz – Posilnenie kompetencií v oblasti informačných technológií
 - a) Vzdelávací modul: Tablet/iPad & práca s aplikáciami
 - b) Vzdelávací modul: Microsoft Office pre pokročilých
 - c) Vzdelávací modul: Microsoft Outlook 3 pre pokročilých

Vzhľadom na fakt, že frekventanti kurzu Vzdelávanie v anglickom jazyku boli vysokoškolskí pedagógovia, ktorí potrebujú kontinuálne rozvíjať svoje jazykové zručnosti, bolo vzdelávanie v anglickom jazyku veľmi adekvátnou aktivitou. Posilnenie jazykových kompetencií pedagógov následne zvýši konkurencieschopnosť vzdelávacej inštitúcie, keďže na základe odbornosti portfólia svojich

zamestnancov môže ponúknuť svoje študijné programy aj pre zahraničných študentov a ich vzdelávanie v cudzom, najčastejšie v anglickom jazyku. Výsledky vzdelávania v anglickom jazyku podporia nielen jazykovú vybavenosť zamestnancov, ale rovnako prispievajú k zvýšeniu efektivity ich práce. Rovnako podporia mobilitu vedecko-výskumných pracovníkov FZO na zahraničných vzdelávacích a výskumných pracoviskách, čím otvorili priestor pre spoluprácu so zahraničnými vzdelávacími inštitúciami.

K výstupom aktivity patrili získané odborné jazykové kompetencie a spôsobilosti vysokoškolských učiteľov, ktoré využijú pri tvorbe študijných materiálov s dôrazom na použitie zahraničnej literatúry, ale aj pri získavaní informácií zo zahraničných databáz. Absolvovaním jazykových kurzov sa zvýšili multikultúrne kompetencie vysokoškolských pedagógov. Podľa aktuálnej úrovne používania anglického jazyka si účastníci môžu v budúcnosti naďalej rozvíjať svoje jazykové zručnosti.

Manažérske zručnosti sú kľúčové pre dosahovanie stanovených cieľov vzdelávacej inštitúcie. Na základe svojich kompetencií a zodpovednosti dokáže pedagóg vo väčšej miere pozitívne ovplyvňovať výsledky v riadení samého seba, študentov či v pozícii nadriadenej osoby. Manažérske kompetencie sú predpokladom pre úspešné riadenie vedecko-výskumných tímov vo vzdelávacej inštitúcii univerzitného typu. Úspešnosť manažéra, a teda jeho prínos pre organizáciu je vo veľkej miere závislý od pracovných spôsobilostí. Tréningy rozvíjajú jednotlivé kompetencie manažéra. Hlavné oblasti, na ktoré sa tréningy zameriavajú sú riadenie vlastnej osoby, interpersonálne kompetencie, schopnosti využívať procesy a moderné technológie.

Výstupom aktivity sú kompetenčne a osobnostne pripravení vysokoškolskí učitelia schopní rozvíjať kľúčové

manažérske zručnosti, efektívne komunikovať, riešiť konflikty, motivovať pracovný tím, správať sa asertívne a empaticky, organizovať a viesť vedecko-výskumnú činnosť, rozvíjať imidž inštitúcie, uplatňovať manažment zmien, marketingovú komunikáciu s orientáciou na externé prostredie.

Cieľom vzdelávania v rámci kurzu Posilnenie kompetencií v oblasti informačných technológií bolo získať vedomosti a praktické zručnosti pri používaní plánovaných aplikácií MS Office pre potreby vedecko-výskumných činností s dôrazom na štatistické metódy v programe Excel.

Prístup k informačným technológiám je nevyhnutný pre prácu vysokoškolského pedagóga. Ich plnohodnotné využívanie zamestnancami prispieva k pozitívnym výsledkom práce. Podporovanie širokej aplikácie multimédií vo vyučovacom procese a komponentov programu MS Office posilňuje medzinárodnú dimenziu vo vzdelávaní informačnými technológiami a zvyšuje konkurencieschopnosť vzdelávacej inštitúcie.

PhDr. Anna Hudáková, PhD.
PhDr. Terézia Fertálová, PhD.
PhDr. Jana Cuperová, PhD.
Doc. PhDr. Ľubica Derňárová, PhD. MPH
Prešovská univerzita v Prešove
Fakulta zdravotníckych odborov
Katedra ošetrovateľstva

Najväčší záujem u frekventantov kurzu predstavoval Microsoft Word 3, pre pokročilých (najmä práca s rozsiahlymi dokumentmi, automatické polia) a Microsoft Excel 3, pre pokročilých (najmä analytické nástroje, logické funkcie, pokročilé matematické výpočty) a iné.

Spätná väzba od vyškolených vysokoškolských pedagógov v oblasti informačných, multimediálnych technológií a štatistických metód bola viac než pozitívna. Získané kompetencie boli zároveň overované prostredníctvom zadaných úloh lektormi už počas jednotlivých stretnutí. Frekventanti po ukončení uvedených kurzov získali certifikáty o absolvovaní jednotlivých vzdelávacích aktivít.

Napriek skutočnosti, že jednotlivé vzdelávacie aktivity prebiehali v čase štandardného režimu zimného semestra, a teda prebiehajúcej výučby študentov – vysokoškolskí pedagógovia z Fakulty zdravotníckych odborov PU v Prešove, a zároveň aj frekventanti jednotlivých kurzov pristupovali k ich absolvovaniu a k plneniu úloh, vyplývajúcich z požiadaviek lektorov samotných kurzov zodpovedne.

Kontakt:
PhDr. Anna Hudáková, PhD.
Prešovská univerzita v Prešove
Fakulta zdravotníckych odborov
Katedra ošetrovateľstva
Partizánska, 1; 080 01 Prešov
e-mail: Anna.Hudakova@unipo.sk
tel.: +421 51 7562 460
web: www.unipo.sk

Vyšľachtenie novej odrody

„PRIBINA“

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky dňa 27. 1. 2016 udelilo **Prešovskej univerzite v Prešove šľachtiteľské osvedčenie** na druh **Láskavec metlinatý** (*Amaranthus cruentus L.*). Majiteľom šľachtiteľského osvedčenia je aj Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV v Nitre, ktorý vyšľachtil novú odrodu v spolupráci s univerzitou. Pôvodcami novo-vyšľachtenej odrody sú **Ing. Jozef Fejér, PhD.** (Katedra ekológie, FHPV, PU), **RNDr. Alena Gajdošová, CSc.** – **RNDr. Andrea Hricová, PhD.** – **RNDr. Gabriela Libiaková, CSc.** (Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV).

Nová odroda sa vyznačuje zvýšeným produkčným potenciálom semien, ktoré majú vysokú nutričnú hodnotu s množstvom biologicky aktívnych látok ako je vysoký obsah proteínov (16 – 18 %) s dobre vyváženou skladbou esenciálnych aminokyselín, má vysoký obsah vápnika, draslíka, magnézia, železa a fosforu a relatívne vysoký obsah vlákniny (5 – 25 %).

‘PRIBINA’ môže byť použitá pre pestovanie na semeno s potenciálnym využitím v potravinárskom priemysle pre produkciu zdravých a špeciálnych potravín pre podporu zdravia populácie (napr. na výrobu bezpečných cereálnych výrobkov potrebných pre ľudí trpiacich celiakiou).

Unikátne malé škrobové zrná láskavca ponúkajú taktiež dobré možnosti pre využitie vo farmaceutickom a kozmetickom priemysle.

Predpokladá sa, že zavedenie novej odrody láskavca do pestovateľskej praxe sa pozitívne prejaví na rozšírení diverzity v rastlinnej produkcii a komercializácii produktov z láskavca ako na Slovensku, tak aj v susedných krajinách.

**Centrum pre komercializáciu výstupov výskumu
a manažment duševného vlastníctva
Prešovskej univerzity**

na fakultách

ADELA BANÁŠOVÁ: Tykajte mi!

Kapacita Univerzitnej knižnice bola do posledných miest obsadená. Ako sa 16. decembra schyľovalo k desiatej hodine študenti, pedagógovia, zamestnanci i ľudia mimo univerzity netrpezlivo čakali, kým vstúpi do dverí študovne. S krátkym meškaním, však za veľkého potlesku dorazila – moderátorka, spisovateľka a rečníčka Adela Banášová.

Pozvánka na besedu s jednou z najznámejších slovenských moderátoriek znela: „hovoriť budeme vážne aj s humorom“, a že tomu tak aj bolo. Prikyvovanie hláv publika striedalo smiech a potlesk. Pohodovú atmosféru navodila Adela hneď na začiatku

...čím viac si
človek v sebe udržuje pokoj,
tým viac ho dostáva...

besedy, keď vyzvala ľudí, ktorým sa neušlo miesto a postávali v zadnej časti študovne, aby prišli bližšie k nej. Obecenstvo sedelo na stoličkách, kreslách i na zemi v pokojnej „obývačkovej“ nálade. Tak ako moderátorka besedy s Adelou Banášovou, Mgr. Eva Peknušiaková, PhD., na začiatku predpovedala zopár otázok položených ňou a zvyšok od zvedavého publika, tak sa aj stalo. Prebralo sa množstvo tém – od štartu kariéry, práce v médiách, vzťahov, až po Adelinu knihu – Zabudnuté slovenské rozprávky, ktorú pôvodne venovala svojej mame.

Besedu s moderátorkou vyzdvihol aj študent Matej Boroš, ktorý sa sám Adely opýtal zopár otázok. „U mňa

najviac bodujú ľudia, ktorí sú sami sebou. Taká je aj Adela Banášová. Som rád, že je taká, akú som ju vnímal aj v televízii. Na nič sa nehrá, nemá to za potreby.“

Po dvoch hodinách zhovárania sa, prišla na rad autogramiáda a fotenie, o ktoré mali záujem takmer všetci prítomní.

„Adela na mňa zapôsobila dokonale. Bola presne taká istá, ako ju môžeme vidieť na obrazovkách – vtipná, spontánna, milá. Je to jedna pozitívna, múdra žena, ktorá robí skvele svoju prácu, má ju rada, a je to aj vidieť.“, svoje dojmy z dopoludnia s moderátorkou opísala aj študentka univerzity, Lenka Riganová.

Počas besedy sa Adele podarilo dostať do miestnosti plnej ľudí, ktorí si odbehli z vyučovania či práce, kúsok pokoja. „Uvedomujem si, že ak je človek vnímavý voči životu, veci nakoniec dopadnú tak, ako majú. Netreba sa báť ani stresovať. Čím viac si človek v sebe udržuje pokoj, tým viac ho dostáva. Je to naozaj tak, že priťahujeme to, čo v sebe sami nosíme.“, dodala na záver Adela Banášová.

Andrea Čajová

Foto: Marcel Mravec, AV Centrum UK PU

NÁVŠTEVA VÝZNAMNEJ HUDOBNEJ HISTORIČKY Z ÚSTAVU HUDOBNEJ VEDY SAV NA PU V PREŠOVE

Inštitút estetiky a umeleckej kultúry v spolupráci s Univerzitnou knižnicou pripravili 7. decembra 2015 v priestoroch Prešovskej univerzity, v centrálnej študovni Univerzitnej knižnice, prednášku a autorskú prezentáciu. Pozvanie prijala PhDr. Janka Petöczová, CSc., vedecká pracovníčka a členka vedeckej rady Ústavu hudobnej vedy SAV v Bratislave. Akciu pripravila a moderovala riaditeľka inštitútu, **doc. PaedDr. Slávka Kopčáková, PhD.** **Významná slovenská hudobná historička** PhDr. Janka Petöczová, CSc. sa v oblasti výskumu špecializuje na hudobnú históriu a historiografiu, dejiny hudby a hudobnej kultúry v 16. a 17. storočí. Je editorkou pramenno-kritic-

kej notovej edície *Musica Scepūsii Veteris* [Stará hudba na Spiši], v ktorej vychádzajú pôvodné rukopisné hudobné pramene relevantné k dejinám Spiša. Ako členka v profesijných organizáciách a združeníach International Musicological Society, Internationale Heinrich-Schütz-Ges-

ellschaft e. V., Prešovský hudobný spolok Súzvuk, Spišský dejepisný spolok Levoča, sa zaraduje medzi stredoeurópsku špičku v muzikologickom výskume hudby 17. storočia.

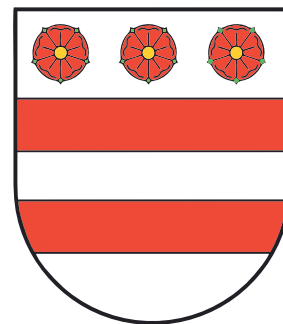

Prezentácii publikácie predchádzala odborná prednáška „*Hudobné umenie v 16. a 17. storočí na Spiši z hľadiska súčasného muzikologického výskumu*“, určená pre študentov odboru estetika a odboru hudobné umenie, doktorandov humanitných odborov Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Cesta od metodologických úvah viedla priamo k metodologickým špecifikám, ktoré autorka pomenovala v súvislosti s prípravou jej najnovšej publikácie *Hudba ako kultúrny fenomén v dejinách Spiša* (Bratislava, Vydavateľstvo SAV 2014). Sú v nej spredmetnené autorkine dlhoročné výskumy historických hudobných rukopisov a tlačí, ako aj rôznych archívnych prameňov k dejinám barokovej hudby v strednej Európe. Ťažiskom publikácie sú vybrané problémy z dejín hudobnej kultúry raného novoveku v mestách historického Spiša, na ktoré poukazuje.

Treba podotknúť, že medzi najzaujímavejšie momenty prednášky a prezentácie patrila možnosť nazrieť do celkového procesu vzniku publikácie, spoznať metódy práce hudobného historika. **Janka Petöczová nám v priebehu príjemného hodinového stretnutia ponúkla prierez obsahom monografie pútať a zaujímavou formou obrazu (archiválie, faksimile a historické dokumenty) a hudobných ukážok.** O jej prezentáciu prejavila akademická obec veľký záujem, okrem množstva študentov prišli aj kolegovia z iných inštitútov a fakúlt. Toto stretnutie bolo zároveň aj prvým krokom k nadviazaniu užšej spolupráce medzi Filozofickou fakultou PU a Ústavom hudobnej vedy SAV v Bratislave.

Mgr. Júlia Kopilcová, IEUK FF PU v Prešove
Foto: archív UK PU

SPOLUPRÁCA, AKÁ TU EŠTE NEBOLA

Stretnutie, ktoré rozšírilo doterajšie pomyselné pole spolupráce Mesta Prešov a Prešovskej univerzity v Prešove. Mesto a univerzita sa tak stávajú partnermi a spoluorganizátormi významného podujatia, ktoré doslova „pohlť“ Prešov.

Jubilejný 50. ročník Akademického Prešova sa bude niesť v pompéznom duchu. Je to výsledok rokovania primátorky mesta Prešov Andrey Turčanovej so zástupcami univerzity, prorektorom **pre vedu, umenie, šport a akreditáciu** prof. PhDr. Milanom Portikom, PhD., prorektorkou pre vzdelávanie doc. PhDr. Martinou Kášovou, PhD., riaditeľom festivalu prof. PhDr. Karolom Horákom, CSc., dr. Mironom Pukanom, PhD. z Inštitútu estetiky a umeleckej kultúry, vedúcim odboru školstva MsÚ dr. Jozefom Muranským a riaditeľkou PKO Mgr. Editou Hudákovou.

„Päťdesiat rokov je významným výročím významného podujatia, ktoré sa spája nielen s univerzitou, ale i mestom Prešov. Je preto naším zámerom podieľať sa na prípravách a organizácii Akademického Prešova a sprievodných podujatí,“ povedala na stretnutí primátorka Andrea Turčanová, ktorá dodala, že ide o moment, kedy univerzita prekročí svoje hranice. *„Prešovčania tak budú mať jedinečnú možnosť vidieť rozmanitosť študijných odborov, ktoré sa v Prešove študujú, výsledky práce,*

ale byť na chvíľu priamo súčasťou týchto aktivít,“ zdôraznila prešovská primátorka.

Výročiu Akademického Prešova sa tak dostane pocta a bude trvať celý týždeň sprevádzaným množstvom aktivít, ktoré prekročia doterajšie „hranice Torusy“. Týždeň s názvom *Dni univerzity: Univerzita mestu – mesto univerzite* sa uskutoční v dňoch od 26. apríla do 29. apríla 2016 a sprievodné podujatia tak absorbujú nie len vysokoškolský areál, ale centrum mesta i širšie okolie.

Súčasťou bude alegorický dobový sprievod centrom mesta a aktivity počas celého týždňa budú rozdelené do troch hlavných oblastí: veda a výskum prezentované príťažlivou a unikátnou formou pre všetky vekové kategórie Prešovčanov, športové aktivity v súťažných i zábavných formách a tretou bude rovina umelecká, kedy sa so svojimi repertoármi predstavia umelecké telesá pôsobiace na Prešovskej univerzite v Prešove.

Akademický Prešov sa so svojim rozmanitým, pestrým a pútavým programom predstaví od 26. do 30. apríla a v rámci 50. ročníka je Ministerstvom školstva SR, Ministerstvom kultúry SR, Rektorátom PU v Prešove, Mestom Prešov a OZ AP vyhlásená aj Súťaž amatérskej umeleckej tvorivosti vysokoškolákov Slovenska v štyroch kategóriách: pôvodná literárna tvorba, študentské divadlá, umelecký preklad a film.

S istotou sa už pri kreovaní programu dá povedať, že už teraz sa máme na čo tešiť. Prešov, priprav sa, univerzita prichádza!

PhDr. Veronika Kmetony Gazdová, PhD.

SPOLUPRÁCA S KARLOVOU UNIVERZITOU V PRAHE

Rektor Prešovskej univerzity v Prešove, prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., nadväzuje na dlhoročnú spoluprácu s Karlovou univerzitou v Prahe. K podpisu bilaterálnej zmluvy medzi oboma univerzitami došlo 12. 1. 2016. Rektor Karlovej univerzity v Prahe, prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA, navštívil Prešov, kde spolu s rektorom PU rokovali o ďalších možnostiach spolupráce, zahŕňajúcu výmenné pobyty vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a študentov. Spoluprácou dochádza k podieľaniu sa na spoločných projektoch a organizácii vedeckých podujatí.

„Prešovská univerzita patrí medzi tradičné univerzity na Slovensku. Domnievam sa, že v európskom vedeckom univerzitnom priestore by tieto univerzity mali navzájom spolupracovať na univerzitnej úrovni, nie len na úrovni fakúlt. Benefity vidím v tesnejšej spolupráci medzi vedeckými a pedagogickými tímami, spoluprácu v rámci programu Erasmus, ale tiež spoločné podávanie projektov v programe Vyšehradskej štvorky a európskych projektov programu Horizon 2020.“, prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA.

Na Karlovej univerzite v Prahe v súčasnosti študuje takmer 51 000 študentov na 17 fakultách, ktoré dohromady ponúkajú viac ako 650 študijných programov. Partnermi univerzity sú mnohé prestížne vysoké školy z takmer 50 krajín sveta od Kanady až po Nový Zéland. Univerzita ponúka štúdium predmetov vo viacerých svetových jazykoch, medzi nimi aj v angličtine, nemčine či francúzštine. Karlova univerzita v Prahe sa ako jediná česká univerzita a jedna z mála univerzít v strednej a východnej Európe pravidelne umiestňuje medzi elitnými svetovými vysokými školami a náleží jej miesto medzi 2% najlepších vysokých škôl sveta.

Prešovská univerzita v Prešove aj touto spoluprácou s Karlovou univerzitou v Prahe potvrdzuje svoj status univerzity, ktorá dokáže byť rovnocenným partnerom vo vzájomných medzinárodných projektoch.

Andrea Čajová
Foto: Andrea Čajová
Archív UK v Prahe

AKTIVITY BIOETICKÉHO VZDELÁVANIA A VÝCHOVY NA KATEDRE BIOETIKY UNESCO

Bioetika je dnes predmetom mnohých živých diskusií. Bioetický diskurz neprebíha výlučne na teoretickej (filozoficko-etickej) báze, ale vďaka médiám je do týchto debát čoraz viac zapájaná aj širšia verejnosť. S novými poznatkami bioetika problematizuje dopady tohto rozvoja nielen vo vzťahu k prítomnosti, ale najmä vo vzťahu k budúcnosti. K zvyšovaniu povedomia o týchto otázkach vzniklo v súčasnosti množstvo inštitúcií. Jednou z takýchto inštitúcií je aj Katedra bioetiky UNESCO na Prešovskej univerzite v Prešove. Jednou z priorít UNESCO je aj vytvorenie bioetického programu vrátane vzdelávania v tejto oblasti. V súlade s týmito cieľmi pripravila Katedra bioetiky UNESCO sériu vzdelávaco-výchovných aktivít zameraných na zvyšovanie povedomia o bioetických hodnotách a princípoch. Cieľovou skupinou jednotlivých aktivít boli deti a mládež vo veku od 6 do 19 rokov v Prešovskom a Košickom kraji. Hlavným zámerom týchto aktivít bolo vzbudiť u študentov záujem o bioetické problémy, a tak podnietiť verejnú diskusiu o tom, ako o týchto otázkach uvažovať, prípadne ich riešiť.

Katedra bioetiky UNESCO preto na jeseň 2015 naplánovala viacero aktivít. Jednou z týchto aktivít bola esejistická a posterová **súťaž s názvom (Ne)ľudskosť a dnešný svet**. Tú Katedra bioetiky UNESCO vyhlásila dňa 1. 10. 2015. Súťaž bola organizovaná pre študentov stredných škôl v Prešovskom a Košickom kraji. Cieľom bolo zapojiť študentov do otvorenej diskusie o aktuálnych a akútnych otázkach bioetiky. Konkrétne išlo o otázky humanity, hodnoty života, ľudskej dôstojnosti, solidarity, a pod. V otvorenej diskusii sme chceli podnietiť záujem i kreativitu mladých v prístupe k zložitým, no stále aktuálnym a existenciálne nutným ľudským témam. Ako motivácia k napísaniu eseje alebo vytvoreniu posteru študentom slúžili hodnotné ceny v podobe nákupných poukazov a darčekových predmetov. Všetci účastníci súťaže zároveň získali certifikát o účasti vystavený Filozofickou fakultou

Prešovskej univerzity v Prešove. Do súťaže sa nakoniec zapojilo celkovo 34 študentov a odborná porota vyhodnotila 20 esejí a 14 posterov.

Vítané eseje:

1. miesto – Lenka Želonková, Pedagogická a sociálna akadémia, Prešov,
 2. miesto – Laura Tomášová, SOŠ Košická, Prešov,
 3. miesto – Natália Kocichová, Evanjelické gymnázium J. A. Komenského, Košice,
- Cena poroty – Simona Hovančíková, Gymnázium Javorová, Spišská Nová Ves.

Vítané postery:

1. miesto – Ester Tomajková, Tomáš Šebo, Gymnázium Poštová, Košice,
 2. miesto – Dominika Gurská, SSOŠ Postupimská 37, Košice,
 3. miesto – Veronika Rišková, Peter Papcun, Gymnázium Poštová, Košice,
- Cena poroty – Michal Kolár, Stredná zdravotnícka škola, Prešov.

Ďalšie zo série aktivít bioetického vzdelávania predstavovali tzv. vedecké kaviarne. Pozvaní hostia z oblasti vedy a výskumu počas týchto podujatí predstavovali

publiku výstupy svojej práce, ako aj nové výzvy, s ktorými sa profesijne i ľudsky musia v praxi vyrovnávať. A to všetko v príjemnom, neakademickom prostredí. Prvá vedecká kaviareň sa uskutočnila 14. októbra 2015 v priestoroch kaviarne *Za siedmimi oknami* v Prešove. Témou tohto stretnutia bol pôvod a zmysel morálky, jej prejavy a zdôvodnenie. Diskutovalo sa o tom, či je v dnešnom globalizovanom, pluralitnom svete niečo pevné a stále, čo pomáha človeku orientovať sa v zložitých životných situáciách. Okrem pozvaných hostí, ktorí boli v tomto prípade prof. Viera Bilasová z Prešovskej univerzity v Prešove (Inštitút etiky a bioetiky), Dr. Adam Doležal a Dr. David Černý z Akadémie vied ČR (Ústav štátu a práva), naplnili priestory kaviarne aj ďalší účastníci. Išlo predovšetkým o študentov a absolventov Prešovskej univerzity, študentov stredných škôl či širšiu verejnosť. Na druhom podujatí vedeckej kaviarne Katedry bioetiky UNESCO sme sa venovali problematike etickej spotreby a diskusii o životnom štýle. Rovnako ako na prvom podujatí, boli taktiež prizvaní odborníci z danej oblasti. Diskusiu teda v tomto duchu viedli Dr. Jan Kalajtzidis, Dr. Katarína Komenská a Dr. Adela Lešková Blahová z Inštitútu etiky a bioetiky na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. V poradí tretie podujatie sa nieslo v duchu diskusie o zdravom životnom štýle. Pozornosť sa sústredila na otázku kvality života, jeho ochrany a prevencie. Diskusia v príjemnej atmosfére bola vedená zaujímavými hosťami, ktorými boli už spomínaná prof. Viera Bilasová, CSc. a Dr. Ľuba Romanová, ktorá pracuje ako primárka na oddelení ARO v Prešove. Je taktiež

autorkou zaujímavej knihy z klinického prostredia, ktorá má názov *Vlasy dupkom*. Opisuje v nej skutočné prípady, ktoré sa stali počas jej služby v nemocnici. November sa taktiež niesol v znamení bioetických besied, ktoré boli realizované na stredných školách východoslovenského regiónu. Členovia Katedry bioetiky UNESCO a Inštitútu etiky a bioetiky FF PU predstavili študentom stredných škôl niektoré zo súčasných otázok a problémových okruhov bioetiky. Diskusie sa niesli v duchu týchto tém: konzum a konzumizmus ako etický problém, úžera a alkoholizmus v reflexii národných dejateľov, tolerovateľnosť násilia, aktivnosť a tolerancia ako prejavy ľudskosti, či ochrana a starostlivosť o prírodu ako etický problém.

Počas plánovania jednotlivých aktivít bioetického vzdelávania a výchovy sme nezabudli ani na tých najmladších. Kolektív Katedry bioetiky UNESCO preto pripravil zaujímavý workshop. Takzvané „dielničky“ sú bioetickými workshopmi pre deti, ktoré sa stotožňujú s cieľmi globálneho vzdelávania. Workshopy sme pripravovali v duchu týchto tém: problematika zdravého životného štýlu, etická spotreba a prevencia zdravia pomocou športových aktivít, hier a tvorivých činností. Ako pekný príklad možno spomenúť workshop v Centre voľného času v Starej Lubovni, kde sme deťom hravou formou ukázali, ako sa dá všetko spraviť lepšie, zdravšie, aktívnejšie a pre radosť sebe aj iným. Súčasne sme sa u detí týmito tvorivými činnosťami snažili podnietiť ich kreativitu či fantáziu. Deti mali možnosť zistiť, že materiály, ktoré bežne vyhadzujeme, je možné znovu použiť a vytvoriť z nich niečo pekné a užitočné. V atmosfére blížiacich sa Vianoc deti za pomoci študentiek z Prešovskej univerzity vytvorili zo starého papiera, starých sklenených fliaš a zbytkov vlny krásne a originálne vianočné ozdoby a dekorácie. Veríme, že sme bioetickou osvetou ukázali deťom a mladým ľuďom to, ako sa dá na súčasnú dobu a jej problémy dívať aj inak, ako boli zvyknutí a prispeli tak k záujmu mládeže o bioetické problémy a v konečnom dôsledku o etiku ako takú.

Autor textu: Mgr. Martin Pazdera

Autori fotografií: Mgr. Katarína Komenská PhD.

Mgr. Júlia Klembarová PhD.

REKTOR PU OCENENÝ ZLATOU MEDAILOU

Univerzita Karola Esterházyho v Egeri udelila rektorovi Prešovskej univerzity v Prešove, prof. PhDr. Petrovi Kónyovi, PhD., zlatú medailu za dlhoročnú prácu, výsledkom ktorej je vybudovanie a rozširovanie spolupráce medzi oboma inštitúciami. Dôkazom prekvitajúcej a dlhoročnej spolupráce medzi oboma univerzitami je podielanie sa na spoločných vedeckých konferenciách, výskumoch a publikáciách.

Text a foto: Andrea Čajová

KURZY SOCIÁLNO-PSYCHOLOGICKÉHO LABORATÓRIA NA PBF

Zvyšovanie kvality vzdelávania je súčasným trendom mnohých fakúlt a nie je tomu inak ani v prípade Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. V roku 2013 na tejto pôde vznikli, v rámci realizácie projektu „Akcelerácia rozvoja ľudských zdrojov vo vede a výskume, inovácia a zlepšenie kvality vzdelávacieho procesu“, dve špecializované laboratória: **sociálno-psychologické** a **patristicko-filologické**. V tom čase interné doktorandky, dnes už úspešne absolventky doktorandského štúdia v odbore 3.1.14 Sociálna práca, *Mgr. Lucia Drotárová, PhD.* a *Mgr. Martina Kormošová, PhD.* v spolupráci s odborným asistentom Katedry kresťanskej antropológie a sociálnej práce, *PhDr. Bohuslavom Kuzyšinom, PhD.* a vedúcim Katedry kresťanskej pedagogiky a psychológie a zároveň prodekanom pre rozvoj a zahraničné vzťahy, *PhDr. Andrejom Nikulinom, PhD.* rozbehli súbor aktivít a kurzov zameraných na rozvoj kompetencií, znalostí a praktických zručností študentov fakulty. Pre lepšiu prehľadnosť prinášame spracované v tabuľke.

Názov kurzu

MODERNÉ SPOLOČENSKÉ HRY A ICH VYUŽITIE V SOCIÁLNEJ PRÁCI

Mgr. Lucia Drotárová, PhD.

Popis

Kurz je orientovaný výsostne prakticky; absolvent si vyskúša rôzne druhy hier: kooperatívne i kompetitívne, s vysokým podielom náhody či strategické. Taktiež hry určené na rozvoj kognitívnych spôsobilostí, verbálnej pohotovosti či tvorivosti – alebo hry umožňujúce prácu so skupinovú dynamikou. Kurz je vedený s ohľadom na využitie získaných poznatkov v práci sociálneho pracovníka. Súčasťou kurzu je i činnosť na doma: výroba spoločenských hier v súlade so zadaním.

Cieľ

Absolvent kurzu sa naučí orientovať sa v moderných spoločenských (=nepočítačových) hrách, možnosti využitia hier v praxi sociálneho pracovníka, využitie s rôznymi typmi klientov (vybrať vhodné aktivity vzhľadom k cieľovej skupine), ako správne inštruovať a motivovať klientov, základy organizácie herných aktivít, základné informácie z histórie hier a pod.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

odbor SP
(Mgr. a PhD. štúdium)
(8 študentov)
4x6 hod.

Katedra kresťanskej pedagogiky a psychológie
& Sociálno-psychologické laboratórium PBF

Vás pozývajú na kurz
„Moderné spoločenské hry
a ich využitie v sociálnej práci“

Absolvent kurzu sa naučí:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Orientovať sa v moderných spoločenských (=nepočítačových) hrách ✓ Možnosti využitia hier v praxi sociálneho pracovníka ✓ Využitie rôznych typov klientov ✓ Výhod vlnitých aktivít vzhľadom k cieľovej skupine ✓ Ako spraviť inštrukcie a motivovať klientov ✓ Základy organizácie herných aktivít ✓ Ako z hračiek hier a množstvo ďalších ✓ Ako hlavne prakticky si vyskúša rôzne druhy hier: kooperatívne, kompetitívne, s úlohou, s náhodou, s výhľadom na budúcnosť...
Cieľová skupina:	Odbor sociálna práca (magisterské štúdium)
Termín konania:	ZS 2015/2016 podľa dohody účastníkov
Dĺžka trvania kurzu:	24 hodín
Deadline prihlásenia:	18.10.2015
Kontaktná osoba:	Mgr. Lucia Drotárová, PhD. e-mail: lucia.drotarova@seznam.cz

**MODERNÉ
SPOLOČENSKÉ HRY
A
ICH VYUŽITIE
V SOC. PRÁCI**

Názov kurzu

„SHOW ME YOUR GOOGLE-FU!“

Mgr. Lucia Drotárová, PhD.

Popis

Úvodná časť – otestovanie spôsobilostí vyhľadávať relevantné informácie – je určená pre širšie publikum a trvá asi hodinu. Študentom so slabším výsledkom bude ponúknutá účasť na sade nadväzujúcich praktických seminárov zameraných na posilnenie uvedenej schopnosti. Otestovanie spôsobilostí je vhodné pre väčšie skupiny študentov, následné praktické semináre v rozsahu 2-4h sú určené pre max. 15-člené skupiny.

Cieľ

Aktivita má 3 ciele: a) zistiť úroveň študentov PBF v predmetnej oblasti, b) poskytnúť individuálnu spätnú väzbu účastníkom, c) na základe zistených informácií vytvoriť a pilotne otestovať sadu rozvíjajúcich kurzov pre menej zdatných účastníkov.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

všetci študenti PBF
(testovanie neobmedzený počet,
semináre max. 15 účastníkov)
12 mesiacov

SHOW ME YOUR GOOGLE-FU!

Ako ste na tom so schopnosťou vyhľadať si na internete informácie?

OTESTUJTE SA!

Venujte hodinu svojho času na to, aby ste zistili, ako na tom reálne ste – skúste si to sami – alebo náopak núrne potrebujete absolvovať kurz

„AKO SI VYHĽADAŤ INFORMÁCIE“?

KEDY? 9.11.2015 so začiatkom o 13.⁰⁰ hod.
KDE? Sociálno-psychologické laboratórium PBF (učebňa P2)
S KÝM? Mgr. Lucia Drotárová, PhD.
e-mail: lucia.drotarova@seznam.cz

Názov kurzu

ÚVOD DO RELAXAČNÝCH TECHNÍK

Mgr. Lucia Drotárová, PhD.

Popis

Kurz nadväzuje na viac teoreticky ladené „Základné prístupy k zvládaniu stresu“; je však možné ho absolvovať samostatne. Absolventi si zopakujú, čo je a ako funguje relaxačná odpoveď organizmu a získajú celkový prehľad metód relaxácie. Kurz je zameraný prakticky, absolventi si vyskúšajú relaxačné techniky na báze práce s telom (masáže, technologickej pomôcky), vybrané imaginačné relaxačné techniky a krátke „bleskové relaxácie“ vhodné napr. pri krátkych prestávkach v práci. Súčasťou kurzu je i poukázanie na riziká pri zlom výbere vhodných relaxačných techník pre konkrétneho jedinca.

Cieľ

Absolvent získa základný prehľad v ponuke relaxačných techník a chápe ich dôležitosť v rámci psychohygieny. Zanalyzuje svoj aktuálny stav, odhalí prípadné slabiny a navrhne zlepšenia. Otestuje si vhodné spôsoby relaxácie pre jeho osobnosť.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

odbor – SP

(10 – 15 študentov)

8 hodín

Názov kurzu

TVORBA VEDECKÉHO PROJEKTU

Mgr. Lucia Drotárová, PhD.

Popis

V rámci kurzu si študenti navrhnu a realizujú vlastný výskum. Aktivita je doplnená tematickými prednáškami a seminármi (ako písať odborný text, ako citovať, ako spracovať výsledky, ako vytvoriť prezentáciu, ako prezentovať pred odborným publikom...) a individuálnymi konzultáciami. Výsledky následne odprezentujú vo forme príspevkov na študentskej vedeckej konferencii.

Cieľ

Motivovať študentov 1. bakalárskeho, resp. magisterského ročníka k vyskúšaní si prípravy a realizácie vedeckého projektu. Absolvent získa reálnu sebadôveru vzhľadom k svojim novo naučeným a potvrdeným schopnostiam vytvoriť a prezentovať odborný text.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

odbor SP

(10 – 15 študentov)

6 mesiacov

Názov kurzu

ZÁKLADNÉ PRÍSTUPY K ZVLÁDANIU STRESU

Mgr. Lucia Drotárová, PhD.

Popis

Kurz systematicky a komplexne preberá tematiku zvládania stresu. Na rozdiel od iných podobných vzdelávacích aktivít je v rámci predkladaného kurzu akcentovaný vplyv náboženstva (viery) ako významného potenciálneho reduktora stresu.

Cieľ

Absolvent získa základný teoretický prehľad v danej problematike, dokáže identifikovať slabé miesta vo svojich stratégiách zvládania stresu, zlepšiť ich a vybrať si s ohľadom na vlastnú osobnosť najvhodnejšie prístupy k zvládaniu stresu.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

odbor – SP

(10 – 15 študentov)

8 hodín

Názov kurzu

ROZŠÍRENÝ KURZ RELAXAČNÝCH TECHNÍK

Mgr. Lucia Drotárová, PhD.

Popis

Pre veľký záujem študentov – absolventov predchádzajúcich kurzov „Základné prístupy k zvládaniu stresu“ a „Úvod do relaxačných techník“ sme sa rozhodli rozšíriť ponuku o ďalší kurz venovaný stresu a relaxáciám tak, aby obohacoval doterajších absolventov, ale bol otvorený i pre nových uchádzačov. Témy reflektujú požiadavky odvodené zo skúseností s realizáciou vyššie menovaných kurzov. Kurz vyrovnané ponúka teóriu i praktické cvičenia.

Cieľ

Absolvent získa základný teoretický prehľad v danej problematike, dokáže identifikovať slabé miesta vo svojich stratégiách zvládania stresu, zlepšiť ich a vybrať si s ohľadom na vlastnú osobnosť najvhodnejšie prístupy k zvládaniu stresu.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

odbor – SP

(10 – 15 študentov)

8 hodín

Názov kurzu

EXPRESÍVNE TERAPIE PRE SOCIÁLNU PRÁCU

PhDr. Bohuslav Kuzyšín, PhD.

Popis

Kurz ponúka teoretický pohľad a praktický nácvik realizácie vybraných foriem expresívnych terapií v prostredí sociálnych služieb. Je diferencovaný do štyroch blokov: arteterapia, biblioterapia, dramaterapia a muzikoterapia.

Kurz je koncipovaný zážitkovou výcvikovou formou. Jeho absolvent je oboznámený s aplikáciou základných prístupov vybraných foriem expresívnych terapií v rehabilitačnom a resocializačnom procese. Frekvenciant si môže vybrať, ktoré bloky chce absolvovať alebo sa môže zúčastniť na kompletnej výcvikovej sade.

Cieľ

Absolvent získa základný teoretický prehľad v danej problematike. Dokáže identifikovať možnosti aplikácie základných prístupov vybraných foriem expresívnych terapií v rehabilitačnom a resocializačnom procese.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

odbor – SP

(do 10 študentov)

8 hodín x4

Názov kurzu

PSYCHOLÓGIA TVORIVOSTI

Mgr. Lucia Drotárová, PhD.

Popis

Kurz je zameraný na zlepšenie verbálnej i figurálnej tvorivosti. Absolventi si okrem iného vyskúšajú sadu kreatívnych metód riešenia problémov založených na skupinovom riešení a metódy s využitím role-play. Študenti sa zároveň učia postupy, ako zlepšovať úroveň tvorivého myslenia potenciálnych klientov.

Cieľ

Primárnym cieľom je rozvoj osobnosti študentov zameraný primárne na nasledujúce faktory tvorivého myslenia: originalita, flexibilita, fluencia.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

odbor – SP

(10 – 15 študentov)

24 hodín

(2 hodiny týždenne & domáca práca študentov)

Názov kurzu

SOCIÁLNA DIAGNOSTIKA

PhDr. Bohuslav Kuzyšín, PhD.

Popis

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah
Kurz ponúka prehľad v predmete a uplatnení, vymedzení a význame sociálnej diagnostiky. Súčasťou kurzu sú nasledujúce oblasti: 1. prirodzená diagnostika (sociálna percepcia, priebeh, faktory, ktoré ovplyvňujú sociálnu percepciu, chyby v sociálnej percepcii), 2. základné stratégie sociálnej diagnostiky, 3. metodologické pravidlá diagnostikovania, 3. základné okruhy problémov v diagnostickej práci sociálneho pracovníka, 4. metódy používané v sociálnej diagnostike, 5. štandardizovaná a neštandardizovaná diagnostika, 6. diferenciálna diagnostika, 7. činnosť diagnostika.

Cieľ

Absolvent kurzu dokáže zdefinovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy z oblasti sociálnej diagnostiky a vzťahy medzi nimi; popísať postup činnosti a zásady sociálnej diagnostiky; formulovať diagnostické stratégie; aplikovať základné metódy sociálnej diagnostiky; spracovať kazuistickú analýzu; vytvoriť a zhodnotiť anamnézu klienta; definovať momentálny stav klienta; vypracovať diagnostickú katamnézu.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

odbor – SP

(do 10 študentov)

20 hodín

Názov kurzu

PORADENSTVO S REÁLNYM KLIENTOM ZAMERANÉ NA KONFLIKTY A KOMUNIKÁCIU

PhDr. Andrej Nikulin, PhD.

Popis

Kurz je úvodom do problematiky komunikácie a poradenstva v sociálnej práci. Kurz rozširuje vedomosti a zručnosti študentov, ponuka možnosť ďalších školení v tejto oblasti nadväzujúcich na úvodné stretnutie. Vzhľadom k plánovanej realizácii v menších a stredných skupinách je možná intenzívna práca so všetkými účastníkmi. Absolvent získava základný teoretický prehľad v danej problematike, osvojí východiská poradenstva zameraného na klienta, štruktúru poradenského procesu, fázy, užitočné spôsoby komunikácie, filozofické východiská psychoterapie, vplyv postmodernity na terapiu, definícia základných princípov psychoterapie – problém, klient, pravda, pomoc atď.

Cieľ

Cieľom je získať a porovnať východiská jednotlivých prístupov v terapii. Študent má možnosť nahliadnuť do dynamiky rozhovoru jeho cieľov a smerovania. Vidieť svoje miesto v jednotlivých fázach rozhovoru. Naučiť sa viesť užitočný rozhovor. Jednou z aktivít je nácvik v malých skupinách poradenského rozhovoru, následne reflexia a spätná väzba zážitkov v úlohe klienta, poradcu a pozorovateľa.

Cieľová skupina, počet účastníkov; rozsah

odbor – SP

(do 13 študentov)

8 hodín

V rámci činnosti laboratórií sa nedajú opomenúť ani logá každého z nich, ktoré vznikli vďaka výtvarnému talentu študentky Nikoly Hančíkovej a grafickej úprave doc. ThDr. Jána Husára, PhD. za čo im aj takouto formou ďakujeme. ©

Za sociálno-psychologické laboratórium spracovali:
Mgr. Lucia Drotárová, PhD., Mgr. Martina Kormošová, PhD.
lucia.drotarova@seznam.cz
foto: archív PBF

Katedra kresťanskej pedagogiky a psychológie & Sociálno-psychologické laboratórium PBF
Vás pozývajú na kurz „Komunikácia s reálnym klientom“

Trvanie kurzu
• 50 hodín, z toho 5 h. SUPERVÍZIA
Termín konania
• 23. a 24. októbra 2015/2016 podľa dohody účastníkov
Lektor kurzu
• PhDr. Andrej Nikulin, PhD. andrej.nikulin@unipo.sk
Deadline prihlásenia
• 1. november 2015 • motivačný list zaslať na e-mail: andrej.nikulin@unipo.sk

Podmienkou pre prihlásenie je absolvovanie kurzu „Poradenstvo s reálnym klientom“, ktorý sa uskutočnil 28.3. alebo 26.9. 2014.

ORGANIZÁCIA TÝŽDŇA VEDY A TECHNIKY

NA FAKULTE ZDRAVOTNÍCKYCH ODBOROV

10. – 11. november 2015

Študijný odbor: ošetrovateľstvo

Naším cieľom je presadzovať myšlienku „Naučme sa učiť – učíme sa pre život“. Výskum a technický rozvoj ide ruka v ruku so vzdelávaním a bude uchádzačom o štúdium na našej fakulte poskytovať väčšie možnosti do budúcnosti. Cieľom každoročne organizovaného Týždňa vedy a techniky na Slovensku je informovať verejnosť o poznatkoch vedy a techniky a o nutnosti podporovať vedu a techniku, ktoré sú základom hospodárskeho a spoločenského pokroku a pomáhajú riešiť globálne problémy a výzvy v spoločnosti, nevynímajúc ani odbor, akým je ošetrovateľstvo. Cieľom týždňa vedy a techniky na Prešovskej univerzite v Prešove – Fakulte zdravotníckych odborov bolo prezentovať aj vedecko-výskumné projekty realizované na Katedre ošetrovateľstva, riešené predovšetkým v rámci grantových agentúr KEGA, APVV. V rámci spomínanej akcie sme odprezentovali publikačnú činnosť za uplynulý akademický rok (knižné

a elektronické publikácie), poukázali na vplyv vedecko-technického rozvoja na ošetrovateľstvo ako vednú disciplínu a interpretovali možnosti využívania výdobytkov vedy a techniky v rámci študijného programu ošetrovateľstvo. Celé podujatie sa konalo pod vedením odborných asistentiek PhDr. Slávkovej Mroskovej, PhD. a PhDr. Silvie Cibírikovej, PhD., ktorým s prezentáciou odboru ošetrovateľstvo pomáhali študenti 2. ročníka a študentky 3. ročníka Valéria Borová a Simona Štofková, ktoré zároveň odprezentovali svoje skúsenosti z odborných stáží počas štúdia v rámci projektu Erasmus. Odborné asistentky spolu so študentmi sprístupnili odborné učebne pre študijný odbor ošetrovateľstvo pre potenciálnych záujemcov o štúdium ošetrovateľstva. V rámci prezentácie sme predstavili študijný odbor, organizáciu štúdia, profil absolventa bakalárskeho a magisterského stupňa štúdia ošetrovateľstva, ako aj možnosti uplatnenia v praxi. V závere sme zrealizovali exkurziu interiéru Fakulty zdravotníckych odborov (prednáškové a odborné učebne, simulačné laboratórium, študovňu, knižnicu, spoločné priestory) a poskytli informácie o činnosti Katedry ošetrovateľstva na PU FZO v rámci projektov a publikačnej činnosti.

Valéria Borová a Simona Štofková, študentky 3.roč. OSE
PhDr. Slávka Mrosková, PhD. ; PhDr. Silvia Cibíriková, PhD,
odborné asistentky katedry ošetrovateľstva PU FZO
Foto: archív autorov

SÚRADNICE PRIVIEDLI ODBORNÍKOV DO PREŠOVA

5. novembra 2015 na pôde Prešovskej univerzity v Prešove prebehla v gescii Spoločnosti pre estetiku na Slovensku a s organizačným zastrešením Inštitútu estetiky a umeleckej kultúry ako parciálny výstup riešenia projektu VEGA č. 1/0137/15 (*Hudobnoestetické myslenie na Slovensku. K problémom genézy, vývinu a kreovania v 19. a 20. storočí*) konferencia pod názvom **Súradnice estetiky, umenia a kultúry I.** Ide o prvý ročník konferenčného podujatia, ktoré má ambície na pravidelnej platforme prezentovať, diskutovať a kriticky približovať ústredné, ale i okrajové, či dokonca kontroverzné otázky z oblasti estetiky, umenia a kultúry európskeho priestoru, a to v plodnom interdisciplinárnom diskurze.

Konferencia s medzinárodnou účasťou bola rozčlenená do dvoch paralelných blokov rokovaní, ktorým predchádzala plenárna sekcia pozvaných prednášok. Vstupný referát s názvom *Poznámky ku kompozičnej estetike Romana Bergera* zaznel z úst nestora slovenskej muzikológie **Ľubomíra Chalupku**. Úvahou o tvorbe a estetických názoroch R. Bergera priblížil nielen úskalia jeho života

a profesijnej činnosti, ale aj názorové stanoviská k estetike, umeniu a kultúre, ktoré výrazne rezonovali so zameraním konferencie. Na pôde hudobnej estetiky zotrval aj druhý príspevok plenárnej sekcie *Koncepcia hudobnej estetiky a problém ich adekvátnosti pri reflexii hudobných poetík i kompozičných riešení* **Renáty Beličovej**.

Na metodologickej úrovni sa autorka zaoberala problémom interpretácie. Východiskom jej príspevku bolo presvedčenie, že literárnovedné modulovanie obrazu sveta v texte môže mať svoje podoby aj v hudobnej kompozícii. Širšie súvislosti súčasnej estetickéj teórie a presahy jej praktických dôsledkov priblížila **Věra Beranová** v príspevku s názvom *Presahy súčasnej estetiky*. Prednášajúca poukazovala na dynamiku a tempo zmeny rôznych (nielen estetických) kategórií a na transformáciu zaužívaných a etablovaných terminológií odborného diskurzu. **Jana Sošková** sa v plenárnom príspevku naplnenom širšími súvislosťami pod názvom *Koncept filozofie a estetiky umenia S. K. Langerovej* zamerala na významnú, ale nedocenenú (z hľadiska dlhodobého neuznania, priam ignorácie) osobnosť dejín a teórie estetiky. Plenárne rokovanie konferencie uzavrel český hosť **Miloš Ševčík** prednáškou *Jako „zážitek námesíčného“: neosobní a afektívni charakter estetické distance*, kde popisoval psychickú dištanciu E. Bullougha ako estetický faktor a priblížil jej teoretické uchopenie.

Spomedzi príspevkov prednesených na rokovaníach v oboch sekciách bol veľmi zaujímavý ponor **Agáty Koši-**

čanovej (*Reflexia Susanne Langer v americkej estetike*) do chápania a interpretácie Langerovej, ktorý sa kriticky vyprofiloval v posledných rokoch. **Adrián Kvokačka** v svojom príspevku (*Estetická skúsenosť dnes. Skúmanie somaestetiky vo vzťahu k estetike každodennosti a estetike enviromentu*) komparoval tri relatívne mladé vetvy teoretickej estetiky. Systematický pohľad do estetiky vizuálnych umení ponúkla aj **Zuzana Dzurňaková** (*Vplyv jezuitov na estetiku a vizuálnu kultúru (nielen) baroka*), ktorá ponúkla revíziu pojmu „jezuitský barok“.

Kuriózne (vo vzťahu k podobe dobovej tlače) a úsmevne pôsobila prednáška **Andrey Kozlovej** (*Podoby ženství v umělecké platformě Moderní revue v letech 1894 – 1918*). Významnú osobnosť pamiatkovej starostlivosti, ale aj výraznej teoretickej spisby a reflexie predstavila **Jana Migašová** (*V záujme starostlivosti o „naše“ avantgardy: estetické, axiologické a umelecko-teoretické polohy kritičky a kunsthistoričky Ivy Mojžišovej*).

V paralelnej sekcii venovanej problematike súčasných a historických podôb hudobnoestetického myslenia na Slovensku v stredoeurópskom kontexte a jeho väzbám na hudobné poetiky a na hudobnú tvorbu odzneli príspevky popredných domácich osobností v danej problematike. Historiograficky fundovaný príspevok autorskej dvojice **Slávky Kopčáckovej** a **Slávky Oriňáckovej** (*Neznáme spisy o estetike na bratislavskom evanjelickom lýceu v prvej polovici 19. storočia*) priniesol zaujímavé skutočnosti o nových prameňoch ku skúmaniu estetického myslenia na Slovensku. Zahraničný hosť **David Kozel** predniesol pojednanie *Poznámky ke vzťahu mytologických struktur a hudobného narativu*. Zazneli aj príspevky najmladších predstaviteľov Nitrianskej školy **Milana Michalca** (*Sonda do problematiky interpretácie hudobných významov pri verbálnej interpretácii hudby*) a **Ľubomíra**

Pavelku (*Kategória auditívneho prostredia v súčasnom hudobno-estetickom myslení*). Pracovník Ústavu hudobnej vedy SAV **Vladimír Fulka** historizujúcim ohliadnutím (*Esteticko-filozofická paradigma Druhej viedenskej školy u Theodora W. Adorna*) zdôraznil význam jedného z najvýznamnejších mysliteľov 20. storočia.

S odstupom možno povedať, že konferencia *Súradnice estetiky, umenia a kultúry I.* predstavovala kvalitné a organizačne vyvážené vedecké podujatie, ktoré v celej svojej komplexnosti ponúklo širokú interdisciplinárnu diskusiu, odprezentovanú na vysokej odbornej úrovni. Spokojnosť s celým podujatím a s prednesenými príspevkami (predovšetkým s ich kvalitou a pestrosťou) vystihol prof. Ľubomír Chalupka v závere konferencie, keď sa v neplánovanom a spontánnom príhovore vyspovedal zo svojich pocitov voči Prešovu, chváliac ho ako tvorivé centrum a podujatie prirovnal k silnej iskre, ktorá je nutná na to, aby sa rozho-rel plameň tradície. Takto zaželel všetko dobré nasledujúcim ročníkom organizovaného podujatia a ja nemôžem inak, iba sa k nemu pripojiť.

Text a foto: Mgr. Lukáš Makky

MILAN ZIMNÝKOVAL: „NIE JE DÔLEŽITÉ VEDIET VŠETKO, ALE VEDIET, KDE HĽADAŤ.“

Milan „Junior“ Zimnýkoval je absolventom Prešovskej univerzity v Prešove. Rodený východniar sa štúdiom angličtiny a dejepisu chystal na prácu učiteľa. Ako sám píše, z trucu skúsil konkurz do rádia PaF a odvtedy je verný svojmu fachu. Úspechu moderátora, redaktora a zabávača „Juniora“ predchádzala tvrdá práca.

Ste absolventom Filozofickej fakulty PU v Prešove. Študovali ste angličtinu a dejepis. Ako si spomínate na obdobie štúdia?

Len v dobrom. Nebolo jednoduché dostať sa na tento odbor. Priznávam, zo začiatku som to všetko doslova ŽRAL! Ale musím dodať druhým dychom, že som síce dokončil štúdium, ale záver som nezvládal podľa predstáv môjho okolia a už vôbec nie podľa predstáv vyučujúcich. Mal som už málo voľného času, na školu.

Čo Vám utkvelo v pamäti?

Vykopávky s Mariánom Vizdalom, exkurzia historikov na Zakarpacie a po Slovensku a samozrejme rádio PaF.

Počas vysokoškolských štúdií ste sa venovali práci v študentskom rozhlase, v rádiu PaF. Ako ste sa k vysielaniu dostali?

Z trucu! Nechceli mi povoliť individuálny študijný plán, lebo som chcel byť nový Indiana Jones. Tak som sa urazil a v treťom semestri som išiel ma konkurz do internetového rádia. Tam ma vzali a začali sa diať veci.

Ako prebiehalo vysielanie? Poznáte súčasné vysielanie rádia?

Priznám sa, že nepoznám. Ale ja som prišiel ešte v čase MG kaziet a CD. Nebol internet, počítač bol jeden 386-ka. Ale o to viac poctivej rádiovkej roboty som sa musel naučiť a zvládať. Napríklad strihať anketu na pásoch

– kotúčikoch. To je dnes sci-fi. Stal som sa šéfom IRŠka a s kamošmi, ktorí to žrali ako ja, sme zmenili podstatu to, ako to rádio vyzeralo a čo vysielalo. Trošku sme ho priblížili k ozajstnej rozhlasovej stanici.

V súčasnosti pôsobíte v médiách, participujete na viacerých projektoch obľúbených medzi divákmi. Aká bola Vaša cesta k úspechu?

Neviem, či toto je úspech. Ale ak je to otázka, ako vyzerala cesta k tomu, čo sa deje teraz, tak odpoveď je, že som to bral ako súčasť okolností. Od IRŠka, do regionálneho rádia Flash. Prvá TV ponuka prišla zo štúdia Košice. Ešte v roku 2000. Potom Fun rádio a ďalšie projekty. Celkom to trvá 16 rokov, z toho 11 som súčasťou Fun rádia, o ktorom som sníval a na to som sa hral.

Ak už hovoríme o úspechu a aj naša nová rubrika sa ním zaoberá, kto je podľa Vás úspešný absolvent?

Ten, kto využije čas štúdia na svoj rozvoj. Asi by som bol dobrý učiteľ. Respektíve, chcel by som ním byť. Viem si predstaviť, že by som učil na fakulte, venoval sa

výskumu. Ale mňa to akademické prostredie pripravilo na moju prácu. Nie je dôležité vedieť všetko, ale vedieť, kde hľadať. Nevedel som s počítačmi nič! Nakoniec som robil diplomovku sám podľa noriem ISO. A takých vecí bolo veľmi veľa. Takže Zimnýkovaľ nasával a uplatňoval.

Úspešní ľudia sú často vzorom. Úspešní absolventi môžu byť inšpiráciou pre študentov našej univerzity. Chceli by ste našim študentom prezradiť Váš recept na úspech?

Nepoznám ho, preto mi trvalo dostať sa tam, kde som – čo pre mňa je len moja práca, ktorú robím rád a s nasadením a nie cieľ. Netvrdím, že je to úspech. Pre mňa je dôležitejší rešpekt, ako úspech. Chcel by som byť skôr rešpektovaný, ako úspešný. Recept neexistuje, ja som sa len nevzdal a inšpiroval som sa na každom kroku. Napríklad aj v tomto rozhovore je pre mňa inšpirácia. A ak to má byť odkaz, tak nech pre kohokoľvek, kto chce robiť to, čo ja, tak nech je pre neho motivácia, nie je vyrovnáť sa mi, ale prekonať ma.

Andrea Čajová

KTO JE TO UNIPOPRESS?

Minuloročný Deň študentstva, 17. november, bol oficiálnym dátumom prvých článkov časopisu UnipoPress. Tento deň nebol vôbec zvolený náhodne. Reprezentuje ideu študentského časopisu. Časopis prišiel z iniciatívy dvoch študentov tretieho ročníka mediálnych štúdií – Janky Tomaškovičovej a Michala Soroku, ktorí popri existujúcich možnostiach byť v študentskom rádiu a v študentskej televízii ponúkli študentom možnosť byť súčasťou študentského časopisu.

Časopis UnipoPress tvoria študenti mediálnych štúdií z rôznych ročníkov a spoločne vytvárajú tím redaktorov a fotografov. Funkciu šéfredaktora v súčasnosti zastupujú spoločne **Pavol Kušník** a Michal Ivan. Okrem študentskej práce je ďalším dôležitým článkom v štruktúre časopisu UnipoPress aj pedagogická práca. Časopis vedú **Dr. Lenka Regrutová**, **Dr. Jozef Mergeš** a Dr. Simona Šoltésová, pedagógovia, ktorí vyučujú v odbore mediálne štúdiá na **Katedre komunikačných a mediálnych štúdií**. Ich práca je rôznorodá, od komunikácie s **vedením Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove**, pod ktorú časopis patrí, až po dohľad nad formálnou a obsahovou náplňou publikovaných článkov. Okrem nich sa o jazykovú korektúru stará aj **Mgr. Veronika Perovská** z Katedry slovenského jazyka.

Časopis UnipoPress reprezentuje Filozofickú fakultu Prešovskej univerzity v Prešove a odbor mediálne štúdiá. Študenti tohto odboru majú tak možnosť praktickej skúsenosti v žurnalistickej praxi pod odborným dohľadom. **Mgr. Ján Lašák** inšpiroval vedenie časopisu pri zriaďovaní webovej adresy UnipoPress, ktorá funguje v projekte Tlačovej agentúry Slovenskej republiky pre školské noviny na Slovensku.

Články časopisu UnipoPress sú adresované nielen študentom Prešovskej univerzity

v Prešove, ale aj širšiemu okoliu. Ponúkajú aktuálne informácie z diania na univerzite i mimo nej, a to **v spravodajskej a publicistickej forme**. Jednotlivé články svojou obsahovou náplňou vytvárajú štruktúru produkcie časopisu UnipoPress, ktorá sa odrzkadluje v jednotlivých sekciách – **Spravodajstvo, Rozhovory, Šport, Lifestyle, Kultúra a Vlastná tvorba**. Tematicky diverzita článkov ponúka široké spektrum možností pre redaktorov aj čitateľov. Časopis prináša denne správy z udalostí na univerzite, recenzie na filmy či rozhovory so známymi osobnosťami spoločenského života. Počas fungovania časopisu sa postupne vyprofilovali aj pravidelné rubriky ako napríklad Uniposkriňa alebo prehľad rýchlych receptov.

UnipoPress sa snaží verejne prezentovať nielen webovou stránkou www.unipo-press.skolskenoviny.sk, ale aj svojou stránkou na sociálnej sieti Facebook a na Instagrame **@unipopress**. Socializácia časopisu na webe je dôležitým prvkom komunikácie s čitateľmi a prostriedkom okamžitej spätnej väzby. Študentský časopis UnipoPress chce denne prinášať kvalitné informácie a stať sa tak plnohodnotným médiom v študentskom priestore.

Pavol Kušník, šéfredaktor UnipoPress
Foto: Michal Ivan

TELEVÍZIA MEDIÁLKA ROZDÁVALA RADOŠŤ V DETSKOM DOMOVE

Televízia Mediálka sa minulý rok rozhodla rozdávať radosť a pripraviť s láskou nielen pravidelné reportáže, ale nasmerovala si to ďalej, mimo pôdu Prešovskej univerzity, do Detského domova na Požiarnickej ulici v Prešove. Približne týždeň pred samotnou návštevou sa z redakcie stalo menšie hračkárstvo, keďže sem študenti prinášali hračky, knihy, farbičky a mnohé iné druhy potešenia pre deti v domove. Televízia Mediálka chcela potešiť touto naozaj veľkou zbierkou deti, ktoré si nemohli nájsť doma vo svojich vlastných izbách v čižmičkách mikulášske prekvapenia.

8. decembra 2015 sme deťom odovzdali všetky darčeky, ktoré študenti do Mediálky s láskou nosili. Na oplátku nám deti vzorne zaspievali vianočné koledy, predniesli vianočné básničky, dokonca si zasúťažili v kresbe o najkrajší stromček a vo vianočnom kvíze. Odmenení boli všetci, pretože krása je relatívny pojem a pre deti sú najkrajšie veci často tie najjednoduchšie. Aj o tom bolo mikulášske stretnutie TV Mediálka spolu s deťmi, kde sme mali možnosť vidieť, ako málo stačí k šťastiu a rozžiareným detským očiam. Prítomnosť kamery im vôbec neprekážala, práve naopak, tešili sa a užívali si to, dokonca si vyskúšali artikuláčne cvičenia, ktoré sú pre redaktorov pred výstupom naozaj veľmi dôležité. Starší sa bližšie zoznámili s kamerou. Najlepši

spôsob učenia je v praxi, a teda niektoré zábery z príjemného mikulášskeho stretnutia sú výsledkom šikovných mladých ľudí, ktorí sa možno raz stanú našimi kolegami.

Za možnosť stretnutia a potešenia ďakujeme pani riaditeľke Detského domova, Dane Krištofovej.

(O radosť sa podieľali: Veronika Bozdošová, Edita Hilgartová, Stanka Bratková, Ľudka Radová, Simona Pavelková, Patrik Semanek a Peter Zubaľ)

Napísala: Stanka Bratková
Foto: Redakcia TV Mediálka

MILOVNÍCI STOLNÉHO TENISU SI PRIŠLI NA SVOJE

Študenti Prešovskej univerzity v Prešove sršia nápadmi. Jeden z nich mali aj Matúš Matava, Michal Mikuš a Patrik Zrnčík. Tí prišli s ideou, ako zmysluplne využiť čas študentov bývajúcich na internátoch. Po tom, čo Študentská internátna rada v spolupráci s dekanom fakulty športu doc. PaedDr. Pavlom Ružbarským, PhD. a riaditeľom vysokoškolského internátu Mgr. Františkom Martinkom zabezpečili v priestoroch Nového internátu pingpongový stôl, rozhodli sa ho študenti využiť. Vytvorili prvý ročník Stolnotenisovej ligy Prešovskej univerzity v Prešove. Tento nápad zaujal mnohých študentov a ligy sa nakoniec zúčastnilo 46 súťažiacich, z toho až 36 chlapcov. Turnaj sa začal 25. novembra a bol ukončený 18. decembra 2015, kedy sa odohralo finále dvojhra mužov. Súťažilo sa v kategóriách dvojhra muži a dvojhra ženy. Súboje boli veľmi vyrovnané, no ako to už na športových podujatiach chodí, víťaz môže byť len jeden. V kategórii mužov obsadil prvú priečku Jakub Juraš a v kategórii žien zvíťazila Dasha Hudym. Víťazi si so sebou okrem pohárov a diplomov odniesli aj vecné ceny v podobe

pingpongových rakiet či loptičiek. K priebehu celej akcie sa vyjadril aj riaditeľ organizačného tímu Bc. Matúš Matava: „Pingpong je moja „láska“ a už od prvého ročníka som hľadal možnosti ako a kde si zahrať, ale viac menej stále som myslel len na seba. Keďže som v končiacom ročníku tak sa snažím, aby po mne na univerzite niečo ostalo. Preto som sa pustil do organizovania celej tejto akcie, aby sa do tohto môjho cieľa mohli zapojiť aj iní stolnotenisoví nadšenci. K tomu všetkému sa pridali skvelí ľudia a myslím si, že aj keď nastali nejaké malé problémy s hracím systémom, tak prvý ročník dopadol nadmieru dobre, aj čo sa týka úrovne aj počtu prihlásených. Dúfam, že som ľuďom ukázal, ako sa to dá robiť a verím tomu, že sa v tom bude pokračovať a stane sa to tradíciou podobne ako futbalová miniliga.“ Celý priebeh ligy bol zavŕšený vyhlásením víťazov turnaja a záverečným posedením organizačného tímu, členov Študentskej internátnej rady a všetkých súťažiacich.

Bc. Dominika Hvizdošová
Foto: Roman Kazimír

...verím tomu, že sa v tom bude pokračovať a stane sa to tradíciou!

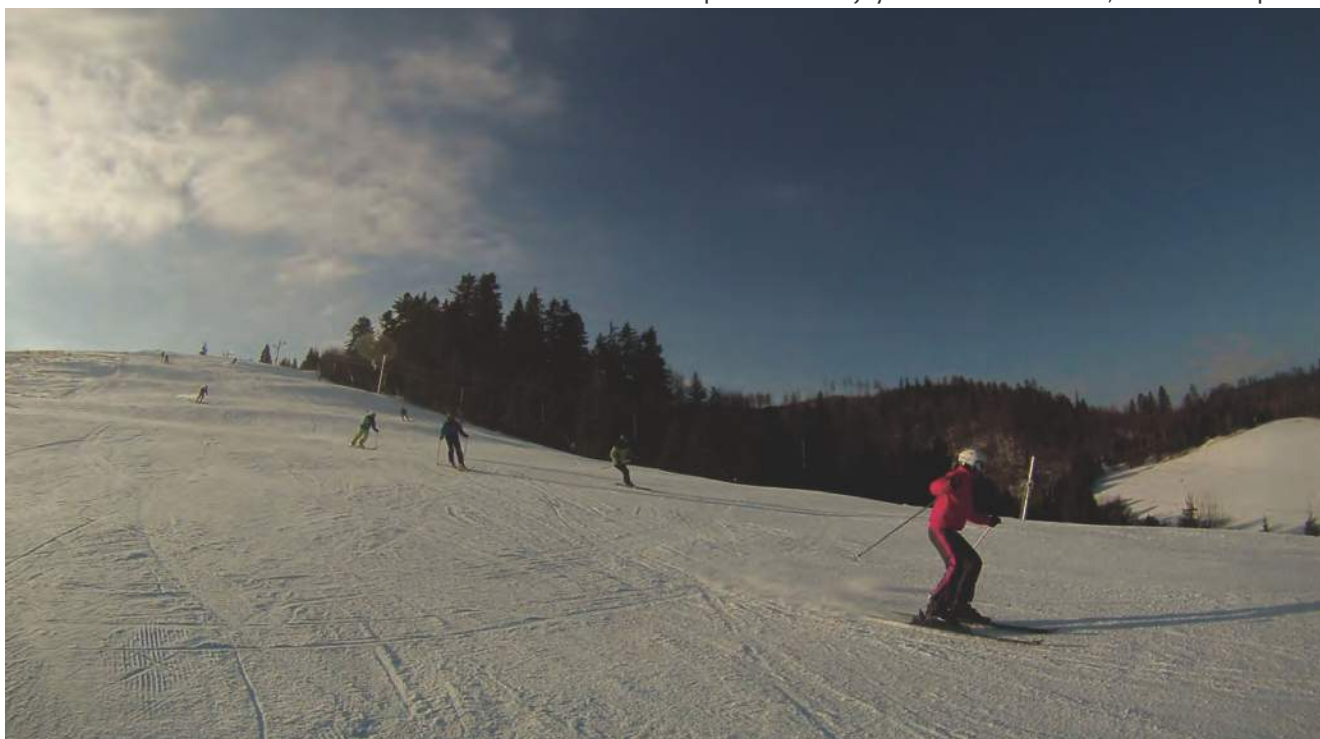
PRAKTICKÁ VÝUČBA NA LYŽIARSKOM KURZE

Študenti 1. ročníka magisterského stupňa Fakulty športu sa v rámci predmetov Teória a didaktika športov v prírode 1m a Teória a didaktika športov v prírode 1 zúčastnili v termíne od 16. – 22. januára 2016 zimného výcvikového kurzu, ktorý sa konal v Poráčskej doline – Poráč park. Vedúcu kurzu Mgr. Lenku Tlučákovú, PhD. sprevádzali na tomto kurze v úlohe inštruktorov: prof. PaedDr. Ján Junger, PhD., Mgr. Pavol Čech, PhD. a Mgr. Martin Jesenský.

Cieľom tohto kurzu bolo pre mňa a mojich spolužiakov nielen z dennej, ale aj externej formy štúdia ovládať didaktické výstupy zo zjazdového a bežeckého lyžovania. Pre splnenie tohto cieľa bolo nutné tiež zlepšiť naše vlastné zjazdárske a bežecké schopnosti a taktiež ovládať základné lyžiarske pojmy.

Začiatok kurzu bol naplánovaný na 11.00 v sobotu 16. 12. 2016. Našli sa samozrejme aj členovia, ktorí meškali po neúspešnom hľadaní Poráč Parku, pretože nie nadarmo sa na oficiálnej stránke tohto športovo-relaxačného strediska nachádza slogan: „Oddych na konci sveta.“ Koniec sveta ale našli všetci účastníci kurzu a po bezproblémovom ubytovaní sme sa začali riadiť programom. 7.00 rozcvičenie – beh,

gymnastické rozcvičenie a trochu posilňovania, 7.30 raňajky, 9.00 – 12.00 zjazdový/bežecký výcvik, 13.00 obed, 14.00 – 16.00 zjazdový/bežecký výcvik, 18.00 večera a po nej nasledovala prednáška alebo spoločenský večer, ktorý mali na starosti externí študenti. Každý deň sme sa po raňajkách a obede presúvali autobusom do lyžiarskeho strediska Brodok, kde sme mali vytvorené ideálne podmienky pre výcvik. Ideálne ale myslím na možnosti, ktoré pomerne teplé a suché počasie dovolilo vytvoriť. Zjazdový výcvik sme začali základnými prvkami – ako napr. manipulácia s lyžiarskym výstrojom, nosenie lyží a podobne. Na večerných prednáškach nám zas bolo ukázané a vysvetlené, čo nás čaká nasledujúci deň – hlavne, čo sa týka techniky zjazdu alebo behu a metodiky nácviku. Našou úlohou bolo osvojovať si správnu techniku každého nacvičovaného prvku, každého spôsobu zjazdov a oblúkov pri zjazdovom lyžovaní a taktiež všetky spôsoby behu na lyžiach, či už išlo o klasický spôsob alebo voľný spôsob. Každý deň sa každý z nás podieľal na rozcvičení na svahu a každý deň musela byť rozvíčka kreatívna a zábavná pre deti. Dôležité bolo využívať rôzne časti výstroja a samozrejme zapojiť aj občasné vyváľanie sa v snehu. Postupne sme prešli základným lyžiarskym postojom cez jazdu v obojstrannom prívrate až po oblúk z prívratu hornej lyže. Keď sme sa uistili, že naše schop-

nosti na lyžiach sú už na dobrej úrovni a máme dostatok prípravných a zdokonaľovacích cvičení prišla na rad výučba s deťmi. Najskúsenejší lyžiari dostali skupinku siedmakov zo základnej školy v Michalovciach, iní dostali jedno dieťa – čo bol aj môj prípad. Na prácu s deťmi som zvyknutý, občas pracujem aj s viac ako dvomi desiatkami detí a cítim sa v pohode, teraz som ale trochu pociťoval stres, keďže pri lyžovaní som sa necítil práve najistejšie. Môj žiak Marcel ma ale tohto pocitu stresu rýchlo zbavil. Motorické učenie mal na veľmi dobrej úrovni, čo som mu ukázal a povedal, to hneď veľmi dobre zopakoval. Skúšali sme spolu rôzne cvičenia na jazdu a oblúk v obojstrannom privrate. Zrazu na mňa niekto kričí, že Marcel má už 15 minút prestávku a ja som si ani neuvedomil ako ten čas s ním zbehol. Marcel ani nedopil čaj a už za mnou prišiel, aby sme šli opäť na svah, čo ma potešilo a uistilo, že ho nácvik so mnou baví. Bohužiaľ, keď som sa obzrel po iných spolužiakoch, nie každý to mal také jednoduché ako ja. Je ale dobré mať aj takúto skúsenosť s deťmi, ktoré sa buď tak rýchlo učia novým veciam nevedia, alebo dokonca ani nechcú. S týmto dňom som bol veľmi spokojný a hlavne keď som si po výcviku mohol odpočinúť vo wellness. K bežeckému výcviku sa je ťažké vyjadriť, keďže po prvé ma to veľmi nebaví a po druhé podmienky boli pomerne náročné. Inštruktori sa v týchto podmienkach tiež trápili, ale vysvetlili a ukázali nám všetky bežecké štýly a taktiež ohodnotili našu techniku, ktorá sa pri lade, kamienkoch a občasnej tráve na trati dala prirov-

nať k boju o život. Postupne sme sa blížili ku koncu výcviku a cítil som na sebe únavu a nebol som sám, keďže síce sme sa na svahu a pri behu na lyžiach veľmi nenamáhali, ale stále sme sledovali a učili sa nové veci. Voľného času tiež nebolo nazvyš, aj keď spoločenské večery boli sprestrením a zábavou nás dostali aspoň na chvíľu niekam preč od lyžovania. Posledný deň kurzu nás čakali preteky v zjazde a samozrejme hodnotené didaktické výstupy s večernou písomkou. Pri zjazde sa ale mnohí z nás, ktorí sme štartovali medzi poslednými skôr korčuľovali na lyžiach a ak sa k tomu pridajú myšlienky na poobedňajšie výstupy, tak aj napriek športovému duchu nás asi čas nezaujímala.

Čas výstupov a predposlednej oficiálnej časti výcviku nastal. Naša úloha bola skupinke spolužiakov vysvetliť základný postoj pri oblúku, postavenie lyží, palíc a celého tela. Nasledovala „dokonalá“ ukážka, a potom zopár zdokonaľovacích cvičení s ukážkou. Všetko sme to ale zvládli a večerná písomka pre nás nepredstavovala problém, keďže sme sa po večerach poctivo pripravovali. Týmto by som chcel v mene všetkých účastníkov kurzu poďakovať Mgr. Lenke Tlučákovej, PhD., prof. PaedDr. Jánovi Jungerovi, PhD., Mgr. Pavlovi Čechovi, PhD. a Mgr. Martinovi Jesenskému za odbornú rady, trpezlivosť a celkovo výborný lyžiarsky výcvik.

Bc. Šoltés Jakub
študent Fakulty športu

MESTO PREŠOV OCENILO NAJÚSPEŠNEJŠÍCH ŠPORTOVCOV V ROKU 2015

Top športovcom volejbalista Martin Sopko, v sieni slávy Milan Kručay

Prešov. Historická sála Čierneho orla Parku kultúry a oddychu bola 21. januára dejiskom príťažlivej športovej slávnosti – päťdesiateho piateho oceňovania najúspešnejších športovcov a športových družstiev dospelých a mládeže mesta Prešov. V tradičnej ankete hviezdili aj reprezentanti Prešovskej univerzity.

Najúspešnejším športovcom mesta Prešov za rok 2015 sa stal volejbalista VK Mirad Prešovská univerzita a slovenský reprezentant Martin Sopko. V tejto ankete, ktorá píše svoju históriu od roku 1961, triumfoval volejbalista prvýkrát. Smečiar Sopko si cennú trofej prevzal z rúk primátorky mesta Prešov Ing. Andrey Turčanovej.

Skvelý volejbalista Martin Sopko bol kľúčovou osobnosťou tímu VK Mirad Prešovská univerzita Prešov v majstrovstvej sezóne 2014/2015. Bol kapitánom a ozajstným lídrom družstva. Vynikajúci smečiar so skvelým servisom sa vrátil do Prešova s jediným cieľom – získať druhý titul majstra Slovenska. Kapitán to splnil, stmelil mužstvo.

„Pocity sú veľmi príjemné,“ zvýraznil Martin Sopko. „Pre mňa je veľkou poctou byť zapísaný medzi plejadou známych športovcov a veľkých osobností. Všetci z týchto

ľudí v športe niečo dosiahli a to, že som teraz aj ja medzi nimi, je veľké vyznamenanie pre prešovský i slovenský volejbal.“

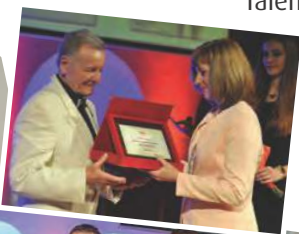
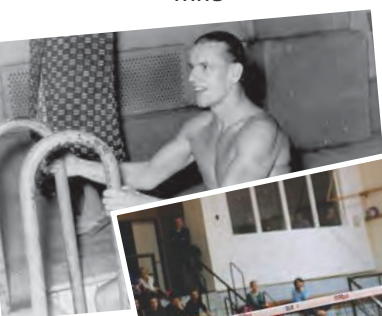
Martin Sopko (nar. v roku 1982) sa pričínal o viaceré úspechy prešovského mládežníckeho a mužského volejbalu. V Slávii PU Prešov sa v sezóne 2004/2005 podieľal na zisku prvého titulu majstra Slovenska. V roku 2008 sa pričínal o prvé víťazstvo Slovenska v Európskej lige a o prvé miesto Slovenska v Európskej lige v roku 2011. Reprezentoval

na majstrovstvách Európy 2007 (12. miesto), 2009 (11. miesto), 2011 (5. miesto) a 2015 (14. miesto). Viac rokov hral v Poľsku, s tímom Al Nasr Dubaj bol majstrom Spojených arabských emirátov (2013), hral i za Galatasaray Istanbul.

Laureátmi ankety bez určenia poradia sa stali a Cenu za športovú reprezentáciu mesta Prešov si prevzali volejbalista VK Mirad PU Prešov Marcel Lux a gymnastická aerobička klubu gymnastických športov TJ Slávia Prešovská univerzita Petra Tomková.

Talentedý a pracovitý volejbalista Marcel Lux je študentom Fakulty športu Prešovskej univerzity. Tiež mal výrazný podiel na tom, že Prešov po desiatich rokoch získal druhý titul majstra Slovenska. Slovenské a prešovské farby reprezentoval na prvých Európskych hrách v Baku a v dueloch Svetovej ligy vo volejbale. „Získal som ďalšie hráčske i životné skúsenosti,“ poznamenal M. Lux. „Stále sa mám čo učiť, čo zlepšovať.“

Študentka piateho ročníka Fakulty športu Prešovskej univerzity Petra Tomková je skúsenou gymnastickou aerobičkou, má za sebou mnoho štartov na prestížnych medzinárodných podujatiach. Rok 2015 bol pre ňu tiež zaujímavý a úspešný. Na majstrovstvách Európy v portugalskom meste Elvas obsadila devätnáste miesto – v rámci Slovenska a Česka bola najlepšia, bola strieborná na majstrovstvách Slovenska, zvíťazila na prešovskom podujatí Pohára federácií, na pretekoch vo Francúzsku dosiahla piate miesto a úspešne si počínala ako spoluorganizátorka súťaže Miss aerobik

Česko-Slovenska. V klube sa venuje i trénerskej práci.

Petra toto ocenenie považuje za čerešničku na chutnej športovej torte. „Veľmi si ho vážim, nemyslela som si, že sa medzi laureátov ankety dostanem. Teší ma to dvojnásobne, lebo v desiatke najlepších boli len tri športovkyne a ja som bola jednou z nich.“

„Petra je talentovaná, pracovitá a veľmi kreatívna aerobicčka,“ podčiarkla jej trénerka docentka Kvetoslava Perečinská z Fakulty športu PU. „Mala veľmi úspešný rok. V tomto roku jej cieľom je štart na júnových majstrovstvách sveta v Kórejskej republike.“

Laureátkou sa stala aj skvelá taekwondistka ŠK Taekwondo Ge-Baek Prešov Veronika Balážová, ktorá vlani absolvovala štúdium na Fakulte športu Prešovskej univerzity. V minulom roku opäť potvrdila, že patrí medzi najlepšie európske taekwondistky. Na majstrovstvách sveta v Taekwon-do ITF v talianskom Jesole získala bronzovú medailu v disciplíne tul II. dan – bola to jej premiérová medaila na svetovom šampionáte. Na európskom šampionáte v Škótsku bola takisto bronzová v disciplíne power test (prerážacie techniky).

Majstrovské družstvo volejbalistov VK Mirad PU Prešov si ako druhé prevzalo ocenenie v kategórii družstiev dospelých. Šestročná dôsledná práca trénera Luboslava Šalatu – do športovej histórie sa zapísal aj tým, že majstrom sa stal ako hráč aj tréner – priniesla krásnu odmenu. V Prešove sa vytvoril skvelý tím, ktorý od začiatku sezóny išiel cieľavedomo za svojím cieľom, stále sa zlepšoval a svojou hrou prinášal radosť a potešenie fanúšikom. Úspešný rok umocnilo aj druhé miesto v Slovenskom pohári a postup do osemfinále Pohára CEV.

V sieni slávy Milan Kručay

Do Siene slávy prešovského športu bol ako šiesty v poradí uvedený bývalý vynikajúci plavec a vodný pólist-

ta PhDr. Milan Kručay, PhD., ktorý v decembri oslávil osemdesiate narodeniny. V roku 1956 na celoštátnych majstrovstvách v Plzni na 100 m voľný spôsob ako prvý v Československu pokoril hranicu jednej minúty – dosiahol čas 59,9 s. Stal sa reprezentantom Československa a bol ním do roku 1961. Bol držiteľom dvoch čs. rekordov a členom oddielových štafiet, ktoré dosiahli päť čs. rekordov. Vodných pólistov Slávie VŠ Prešov trénoval sedemnásť rokov. Pôsobil ako vysokoškolský pedagóg na PdF UPJŠ v Prešove a FHPV Prešovskej univerzity, bol prezidentom a viceprezidentom Slovenského Červeného kríža, podpredsedom Slovenskej olympijskej akadémie, zakladateľom vodnej záchranej služby Československého Červeného kríža. Šéfoval vodnej záchranej službe Československého Červeného kríža, po vzniku Slovenskej republiky vodnej záchranej služby SČK.

Milan Kručay je stále aktívny ako plavec PK Delfín Prešov. V kategórii masters prekonáva slovenské rekordy a tiež pôsobí ako učiteľ plávania detí – je riaditeľom Akadémie plaveckých športov a úžitkového plávania.

Bolo mu udelené štátne vyznamenanie Pribinov kríž II. triedy, Cena fair play Slovenského olympijského výboru, ako darca krvi je držiteľom Janského plakety. V minulom roku jeho pôsobenie ocenil Slovenský olympijský výbor udelením strieborného odznaku. Dostal i najvyššie ocenenie Červeného kríža – striebornú plaketu H. Dunanta Za mimoriadne zásluhy o rozvoj organizácie.

„Teší ma, že môžem stáť pred Prešovčanmi a poďakovať sa im za podporu,“ vyznal sa na slávnosti Milan Kručay. „Vždy som sa usiloval robiť pre Prešov maximum. Želám si, aby tretie najväčšie mesto na Slovensku, moje rodné mesto Prešov, ktoré malo bohatú plaveckú a vodnopólovú tradíciu, malo dôstojný plavecký stánok.“

Autor: Ján Jacoš

foto: Viktor Zaborský, archív VK Mirad PU Prešov, archív mk

SLÁVIA PU PREŠOV VYBOJOVALA 1. MIESTO NA MEDZINÁRODNOM TURNAJI

V dňoch 29. – 31. 1. 2016 sa v Žiline uskutočnil medzinárodný turnaj vo vodnom póle v kategórii mladších žiakov. Turnaja sa zúčastnili tímy z Českej republiky, Slovinska, Bosny a Hercegoviny, Nemecka, Moldavska a Slovenska. Obrovský úspech na ňom zaznamenalo družstvo Slávie PU Prešov, ktoré kvalitne obsadený turnaj vyhralo. Prešovské mužstvo sa pod trénerskou taktovkou Tomáša Lišku a Daniela Knapa po výborných výkonoch v skupine, kde porazilo všetky mužstvá, prebojovalo do finále turnaja.

Vo finále si naši zverenci zmerali sily s domácim družstvom Nereus Žilina. Dej celého zápasu bol nesmierne napínavý. Po dramatickom priebehu družstvo Slávie PU Prešov napokon zvíťazilo po pokutových hodoch 5:4 a vybojovalo si tak zlaté medaily. Súčasne organizátori turnaja, vyhlásili „najlepšího hráča turnaja“, ktorým sa stal hráč Slávie PU Prešov Brundelín Rešovský.

Tomáš Liška

Foto: Horný rad zľava: Tomáš Rokošný, Tristan Randel, Brundelín Rešovský, Jozef Badida, Matvyi Dnistryan

Dolný rad zľava: Adam Lokaj, Andrej Švec, Tomáš Jacišin, Peter Berezovský, Kristián Mesík

Výsledky medzinárodného turnaja:

V skupine:

Prešov : Sarajevo (Bosna a Hercegovina) – 15 : 4

Prešov : Brno (ČR) – 21 : 10

Prešov : Georgsmarienhutte (Nemecko) – 16 : 11

Finále:

Prešov : Žilina 5 : 4 (pokutové hody 4 : 3)

NAJVYŠŠÍ ČAS VYBEHNÚT NA VZDUCH!

Prichádzajúca jar neprebúda len prírodu, ale aj ľudský organizmus. Počas zimy, keď nám chýbajú vitamíny, nedostatok slnečnej energie i znížená pohybová aktivita, oslabuje sa obranyschopnosť aj u zdravých ľudí, je veľmi dôležité načerpať energiu a nepoddať sa jarnej únave. Veľmi jednoduchý a zároveň príjemný spôsob je pohyb na čerstvom vzduchu v kombinácii s pestrou stravou bohatou na vitamíny, čo je naozaj účinnou prevenciou pred jarnou únavou.

Ako a kam sa môžu študenti PU vybrať či už prejsť alebo si zabehať nám prezradili **PaedDr. Alena Madziková, PhD.** a **Mgr. Anton Fogaš, PhD.** z Fakulty humanitných a prírodných vied. Dôležitými informáciami o správaní nášho tela počas prebúdajúcej sa jari spolu s tipmi na pohybové aktivity taktiež prispel aj

Mgr. Marek Kokinda, PhD. z Fakulty športu. Ďakujem im za ochotu, čas a predovšetkým cenné informácie, vďaka ktorým mohol vzniknúť tento článok.

„Sú štúdie, ktoré hovoria o tom, že cez zimu prirodzene inklinujeme k teplej strave, jeme viac tukov, menej čerstvej potravy. V zime je tiež menej svetla, preto sú fyziologické pochody v tele spomalené a taktiež prevažuje spomalené ukladanie tuku,“ uvádza do témy Marek Kokinda (M. K.)

Milí čitatelia, nemusíte sa ničoho báť, jar je obdobím nových začiatkov, čas obnovy a možno aj nových cieľov a motivácií, ktoré sa možno na prelome rokov akosi rozplynuli. Odborný asistent z katedry športovej kinantropológie, Marek Kokinda, prezradil ako môžeme svojmu telu pomôcť dostať sa do formy a zároveň zvýšiť našu športovú výkonnosť. Ako prvé Marek radí vyhľadať nejakého odborníka, ktorý by lajkovi vedel minimálne poradiť alebo ho usmerniť, aj napriek tomu, že internet je plný rozličných informácií, je dôležité strániť sa chýb, pri ktorých sa môžeme preceňiť a stanoviť si príliš náročný cieľ, diétu, detoxáciu, ktorú by naše telo nezvládlo.

„S týmto je spojená fyzická príprava, čo je celková imunita organizmu, ktorá by mala byť na začiatku nejakého procesu dostatočná, pretože fyzická záťaž, akákoľvek zmena nášho denného rytmu nás vyčerpáva, tým pádom nám môže narúšať imunitu. Pokiaľ však máme imunitu po zime už zo začiatku oslabenú, môžeme veľmi rýchlo ochorieť alebo sa zraniť. Pre študentov by teda mohlo byť jednoduchšie nájsť si trénera, od kto-

rého si môžu vyžiadať alebo vypýtať informácie týkajúce sa nielen rád ako športovať, ale aj ako sa počas prelomu období stravovať.“

Ak sa študentom podarí vyhľadať si nejakého odborníka, ďalej Marek navrhuje zamyslieť sa nad tým, ako naše telo očistiť – najlepší spôsob je detoxikácia. „*Zo svojej skúsenosti navrhujem jednoduchú hladovku.*“ Vysadenie potravy stačí nahradiť pitím citrónovej vody, aby sa potraviny, ktoré človek dlhšie metabolizuje, trávi, počas hladovky využili ako zdroj energie. Študentom s nepravidłným prísunom stravy a častým pitím kávy či iných „životabudičov,“ však Marek neradí dať si hladovku

Kadlubek

ihneď, ale nastaviť si nejaký režim stravovania. Prvý deň v týždni stačí vynechať raňajky, dať si len obed. Na druhý deň si to môže zopakovať a na záver týždňa je dobré vynechať aj večeru a až vtedy si dať celodennú hladovku. Takýto týždeň Marek nazýva nábehovým, očisťujúcim, zároveň však dodáva, že „si nedovolí niečo odporúčať, keďže ľudské telo je špecifické a každý z nás reaguje na očistu inak, rovnako aj na tréning a výživu“. Čo však odporúča a to v každom ročnom období, je dodržiavať pitný režim, aby nedochádzalo k dehydratácii organizmu. „Ak človek trochu obmedzí stravu, to nie je problém, ale ak obmedzí pitný režim, to už problém môže byť!“ upozorňuje M. K. V téme stravovania pokračuje ďalšími tipmi:

„Do jedálnička môžeme v tomto období postupne zaraďovať ľahkú pestrú stravu, viac surovej zeleniny. Odporúčam konzumovať častejšie menšie dávky a dbať na vyváženosť zložiek výživy. Ráno si môžeme dopriať možno trochu viac polysacharidov – pomalšie uvoľňujúcich sa cukrov. Pri hlavných jedlách je potrebné jesť veľa surovej zeleniny a nezabúdať na vývary – či už zeleninové alebo iné, nie zahustené polievky. Polievka obsahuje veľa minerálov, ohrieva nám vnútorné prostredie organizmu a tým pádom nemusíme prijať veľké množstvo hlavného chodu. Na olovrant by som odporučil zvoliť potraviny, kde už je menej cukrov, menej sacharidov, potraviny bohatšie na bielkoviny, na zdravé tuky – nenasýtené mastné kyseliny a večera je vhodná takisto v kombinácii s bohatou zeleninovou oblohou.“

Druhou dôležitou etapou jarného rozkvetu nielen listov na stromoch, ale aj kondičiek našich tiel je začiatok jej budovania. Najjednoduchším spôsobom zo začiatku je vynechanie MHD, áut a všade, kam sa dá prejsť pešo, sa prejdeme prípadne využijeme cyklotrasu, ktorá vedie aj

okolo našej univerzity. Prechádzky na čerstvom vzduchu pôsobia ako elixír, ak nám pri prechádzke zasvietia aj prvé jarné lúče slnka, ktoré prispievajú k tvorbe vitamínu D, nepriamo si tým zlepšujeme náladu, keďže D-čko podporuje tvorbu hormónu serotonínu. Okrem toho naše telo pri správnom dýchaní vyprodukuje hormón kortizol, ktorý má na starosti energetické zásoby.

„Ak hovoríme o pobyte v prírode, o nejakých prechádzkach, atletike či behu, myslím si, že jar je na to ideálna,“ tvrdí M. K. Upozorňuje však na pravidelnosť, pri ktorej je dôležité stanoviť si cieľ a pristupovať k nemu s patričnou systematickosťou. Zasmiali sme sa, keď Marek spomenul, že pravidelnosť býva u niektorých ľudí aj 1x ročne, no je to málo na to, aby sme dosiahli efektívne výsledky. Milí čitatelia, nezabúdajte teda nielen na stravovací, ale aj cvičebný režim! A ako to kombinovať v rámci Prešovskej univerzity v Prešove?

Možností je naozaj veľa, aj čo sa týka všeobecnej telesnej výchovy, dá sa využiť univerzitná posilňovňa pre kondičný tréning, plavecký bazén, športová hala alebo veľká telocvičňa, kde sa precvičuje aerobik a ďalšie voľnočasové aktivity, napr. futbal, volejbal a iné kolektívne športy. Posilňovňa je pre verejnosť sprístupnená minimálne 2 hodiny každý deň. V danom čase je v nej dokonca aj inštruktor, aby poskytol základné poradenstvo študentom, ktorí majú záujem cvičiť. Určite sa netreba hanbiť ani báť. „Ak príde študent z inej fakulty do prostredia, ktoré mu nie je až také známe, môže sa pýtať odborne inštruovaného trénera a ten vie študentovi poradiť so základnými informáciami, ale aj s návrhom nejakého odbornejšieho harmonogramu a plánu. V prípade, ak by to bolo aktuálne, tak možno aj s osobným vedením, aby sme mohli ozaj tým študentom umožniť jarné prebúdzenie aktívnym športom,“ vraví M. K. s úsmevom.

Okrem indoorovej ponuky športov Marek poukazuje a do popredia dáva v jarnom období aj aktivity, ktoré sa dajú robiť v prírode – či už atletické bežecké cviče-

Šimonka (1 092 m n. m.)

nia alebo len klasický beh v okolí univerzity či Prešova, taktiež cvičenia s vlastnou hmotnosťou v rámci workoutových ihrísk, kedy sa v organizme vytvára tzv. adaptácia na záťaž, v tele sa spevňuje lokálny stabilizačný systém a ten pôsobí preventívne pre držanie tela a posilňovanie väčších svalových partií. Pri bežcoch začiatočníkoch Marek odporúča zvoliť si *Fartlekovu metódu*, čo je metóda, ktorá sa od tradičného intervalového tréningu líši tým, že nie

je presne štruktúrovaný, intenzitu a rýchlosť je možné zmeniť kedykoľvek počas tréningovej jednotky.

„V začiatkoch navrhujem tréning postaviť na dvadsiatich minútach, nemusí to byť súvislý beh, môžeme si ho časovať – 6 minút voľný klus, uvidíme ako naň zareaguje naše telo. Keď nebude vladať, prejdeme do chôdze, vydýchame sa a zvolíme si súvislý dvanásť minútový beh. V celkovom komplexe nám to vyjde na 18 minút. V ďalšom tréningu môžeme čas navyšovať, napríklad vyskúšame 20 minút behu v jednom slede. Pri komplikáciách, ak cítime, že to nezvládame, je potrebné naďalej zaradzovať Fartlekovu metódu a netreba zabúdať na dýchacie cvičenia, ktoré sú pri behu veľmi dôležité, keďže dýchanie je kľúčom k tomu, aby sme sa mohli posunúť ďalej!“

Kvašna voda

Základným indikátorom je, keď nedokážeme artikulovať. Preto Marek radí nielen pri behu, ale všeobecne pri športe mať sparring partnera! ☺ Vzájomná motivácia je skvelá. Pri behu s partnerom je super to, že ak začneme behať a neskôr pociťovať komplikácie, keď sa už medzi sebou nedokážeme ani rozprávať, je to jasný znak toho, že treba prejsť do chôdze a znížiť intenzitu náročnosti, prípadne sa zastaviť na nejakom peknom mieste, kde si môžeme dopriať pár tonizačných cvičení posilňujúcich celé telo (drepy, podpory, kľuky).

„V rámci dnešnej praktickej sféry sa využívajú metódy vyplývajúce zo základného vývinového prejavu človeka, napríklad metódy *underground* či *ground force*. Sú to cvičenia, ktoré vychádzajú zo základných lokomócií, ktorými prechádza dieťa; chôdza po štyroch, podpory, držanie tela a pod. Tieto cviky vieme realizovať v akomkoľvek prostredí a pre naše telo pôsobia preventívne, zlepšia nám mobilitu kĺbov, svalový rozsah, natonizujú nám telo a tým pádom aj pri behu zvládneme vyššiu záťaž a podáme lepší výkon.“ dodáva Marek Kokinda.

S prebúdzajúcou sa jarou sa preto nebojte prebudiť telo aj vy, milí čitatelia. Nájdite si vhodného sparring partnera, s ktorým cvičenie a objavovanie prírodných krás s tým spojený nebude len drinou, ale aj príjemnou zábavou.

A aké prírodné krásy by ste mohli spoločne objavovať?

Aj napriek vyššie spomenutému tipu vynechať MHD, bude pri týchto začiatkových potulkách doprava celkom nápomocná, aspoň pre začiatčnú orientáciu. Autobus č. 18 nás z Hlavnej ulice zavezie na zastávku Kvašná voda. Tu sa začína trasa predchádzajúca príjemným lesom, po ktorej sa môžeme dostať až k minerálnym prame-

ňom Kvašná voda a Kadlubek. Nachádza sa tam altánok na oddych, priestor na športové aktivity, ale aj detské ihrisko. Športovať možno v tejto lokalite aj v zime, keď je priestor vhodne využiteľný na bežecké lyžovanie. Ďalšia zastávka so zaujímavým názvom Zabíjaná je východiskom k lesnému náučnému chodníku. Doktorka Alena Madziková (A. M.) dopĺňa informácie vlastnými skúsenosťami:

„Je tam viacero trás, ktoré vedú po značených asfaltových cestách, takže tam možno stretnúť aj mamičky s kočiarimi. Pre študentov by teda nemal byť problém si tam kedykoľvek vybehnúť. Trasy sa nachádzajú v areáli Školských lesov, ktoré v nich hospodária. Pri prechádzke si môžeme všimnúť duby, buky, hraby, ktoré pripomínajú pôvodnú vegetáciu, ale tiež vysadené smreký či borovic. V tejto lokalite je situovaný aj lesný náučný chodník Zabíjaná, ktorý na informačných paneloch poskytuje informácie nielen o lesnom ekosystéme, ale aj o ďalších prírodných či historických zaujímavostiach Zabíjanej aj bývalých mestských kúpeľov na Cemjate. Na trasách sú umiestnené aj viaceré relaxačné objekty, napr. altánky či verejná ohniská určené pre verejnosť.“ Medzi vyhľadávané a navštevované miesta patrí aj diviacia obora, v ktorej sa nachádzajú diviaky určené na výcvik poľovníckych psov. V blízkosti zastávky sa na malej čistinke nachádza pamätník súbojov, ktoré sa na Zabíjanej konali, čo dalo aj pomenovanie tejto lokalite a aj zastávke MHD. Posledný súboj prebehol koncom 19. storočia, aj keď oficiálne boli tieto súboje zakázané. Horkokrvní prešovskí mešťania, ktorí sa pohádali, si išli vyriešiť svoje spory na spomínanú Zabíjanú.

Milí čitatelia, športovci, v tejto oblasti sú pramene minerálnych vôd, ktoré vás po športovom výkone môžu lákať na osvieženie, ale radšej si fľašu vody vezmite so sebou, pretože podľa rozborov, ktoré sú zverejnené, voda z týchto prameňov nie je pitná, nespĺňa hygienickú normu na pitie. Prípadne, ak sa vám so sebou nechce nosiť ťažkú fľašu, areál Školských lesov je zabezpečený bistro „Zabíjaná“, otvorené cez týždeň aj cez víkend, kde okoloďúci môžu zhasiť nielen smäd, ale aj hlad. Na zastávke Cemjata nechýba pomerne známa krčmička, ktorá taktiež oplýva širokou ponukou produktov na osvieženie tela. Z hľadiska návštevnosti je táto lokalita naozaj atraktívna, je ľahko dostupná a využiteľná celoročne. Verím, že už teraz sme inšpirovali zopár čitateľov na prvú jarnú prechádzku alebo začiatočný beh.

„Ďalšou príjemnou lokalitou, ku ktorej sa môžeme dopraviť autobusom MHD č. 42, je *Borkút*“, pridáva tip Anton Fogaš (A. F.). Na Borkúte bola v minulosti známa strelnica a konali sa tu aj telocvičné slávnosti. Oproti vyústeniu doliny Borkút na nivu Torusy sa nachádza na návrší Pamätník roľníckeho povstania z roku 1831, ktorého autorom je J. Pospíšil. Pamätník pozostáva z rozsiahleho pieskovcového reliéfu a bronzovej sochy nadživotnej veľkosti, patrí k ojedinelým dielam na Slovensku. Južným smerom ďalej sa dostaneme do Hanisky, ktorá bola v rokoch 1971 – 1990 súčasťou Prešova. Obaja pedagógovia sa zhodli na tom, že aj týmto smerom sa oplatí vydať na prechádzku, či už samostatne alebo s partiou, či deťmi. Ani v tejto lokalite nechýba zastávka na niečo príjemne chladne orosené počas horúcich dní.

Ak by sme sa vybrali východným smerom, dostaneme sa cez Ruskú Novú Ves do Slanských vrchov. Nad obcou sa

Čertov kameň

nachádzajú zrúcaniny Zbojníckeho hradu, kedysi nazývaného Solnohrad, odkiaľ sú pekné výhľady na Prešov a okolité pohoria. Do obce sa môžeme dopraviť autobusom MHD č. 46.

A. F. poukazuje na skutočnosť, že „Prešov má veľmi dobrú geografickú polohu, ktorá umožňuje pomocou MHD dostupnosť do zaujímavých lokalít v blízkosti mesta na všetky svetové strany. Napríklad autobusom MHD č. 45 sa môžeme dopraviť do Veľkého Šariša. Môžeme sa tu dostať aj pešo zo Sídlička 3 po cyklistickom chodníku popod masívny chrbát Bikoš ležiaci medzi dolinou Torysy a Šarišského potoka. Medzi významné atrakcie mesta patrí Šarišský hradný vrch“. Zo zastávky autobusu MHD sa podľa orientačných tabúľ dostanete k lesu, na úpätie hradného vrchu. Po lesnej ceste sa dá príjemným tempom dostať až na vrchol, kde sa týči zrúcanina Šarišského hradu. Po celej trase vedie náučný chodník, takže aj v tejto lokalite sa obohatí nielen naše telo o výkonnostnú úroveň, ale aj zásoba poznatkov. Nenáročná trasa je

pri dobrom počasí zvládnuteľná aj pre ľudí so slabšou kondičkou. Šarišský hradný vrch je výsledkom neogénnej vulkanickej činnosti, čo pripomína aj charakteristický kužeľovitý tvar vrchu. Ešte ste si to nevšimli? Najvyšší čas zmeniť to. A tiež si všimnite aj to, že je odtiaľ pekný výhľad na okolitú krajinu. Pozornému oku neunikne aj fakt, že hrady v okolí Prešova boli rozmiestnené tak, aby si mohli medzi sebou odovzdávať svetelné signály, a aj preto sú dobre viditeľné.

Posledným tipom, ktorým ukončíme ponuku trás na jarné prechádzky a športové aktivity, bude návšteva Solivaru a Slanských vrchov. Autobusom SAD sa cez Sigord a Zlatú Baňu dostaneme do sedla nad obcou, odkiaľ vedie značkovaný turistický chodník na Šimonku, najvyššiu kótu Slanských vrchov (1 092 m n. m.). Vrcholová časť tvorí národná prírodná rezervácia. Výstup nie je náročný, pri dobrom počasí poteší krásny výhľad na okolité vrchy. Podľa pani doktorky Madzikovej by sa nemalo stať, aby naši študenti počas piatich rokov svojho štúdia v Prešove na Prešovskej univerzite nenavštívili lokalitu Solivar a dubnícke opáľové bane. Pri návšteve opáľových baní, ktoré sú znova sprístupnené, to znamená, že sa študenti môžu dostať aj do podzemia, kde sa môžu oboznámiť s históriou ťažby opálu. Praktické pre záujemcov je to, že spomínané lokality sú jedným smerom. Jedinou nevýhodou je slabá propagácia prostredníctvom reklamných tabúľ, upozornení. Ale túto trasu hodnotia obaja pedagógovia ako top trasu, ideálnu na príjemnú jarnú turistiku.

Milí čitatelia, verím, že vás tento článok inšpiroval a prebudil vo vás chuť objavovať prírodné krásy v čerstvom vzduchu a popritom urobiť niečo pre svoje zdravie spojením príjemného s užitočným.

Bc. Stanka Bratková

Rozvrh športových výberových predmetov pre študentov PU

Katedra športovej kinantropológie

Letný semester 2015 / 2016

Aerobik 2b – 2m / Telesná výchova 3			
deň	vyuč. hodiny	miesto	vyučujúci
pondelok	14:10 / 15:00	Veľká telocvična FŠ	Mgr. Ružbarská
utorok	14:10 / 15:00	Veľká telocvična FŠ	Mgr. Ružbarská
streda	14:10 / 15:00	Veľká telocvična FŠ	Mgr. Ružbarská

Fitnes 2b – 2m / Telesná výchova 3			
deň	vyuč. hodiny	miesto	vyučujúci
pondelok	14:10 / 15:00	posilňovňa budova FŠ	Mgr. Kokinda, PhD.
utorok	14:10 / 15:00	posilňovňa budova FŠ	Mgr. Kokinda, PhD.
streda	14:10 / 15:00	posilňovňa budova FŠ	Mgr. Kokinda, PhD.

Volejbal 2b – 2m / Telesná výchova 3			
deň	vyuč. hodiny	miesto	vyučujúci
utorok	15:00 Športová hala PU (volejbal) 18:00 – 20:00 Volejbalová vysokoskolská liga		Mgr. Slančová, PhD.
streda	15:00 / 15:55 Športová hala PU (futbal) Futbalová miniligá podľa harmonogramu		Mgr. Eliáš

Plávanie 2b – 2m / Telesná výchova 3			
deň	vyuč. hodiny	miesto	vyučujúci
streda	10:40 / 11:30	plaváreň PU	PaedDr. Dubomír Paušir, PhD
štvrtok	8:55 / 9:45	plaváreň PU	Mgr. Palanská

V prípade záujmu sa študenti zapisujú priamo na zvolených hodinách.

VIAC AKO POHYB

Ponuka výberových predmetov Fakulty športu pre študentov PU v Prešove na letný semester akademického roka 2015/2016

Bakalárske štúdium:

- Aerobik 2b (BKSK/V1AER2/15)
- Fitnes 2b (BKSK/V1FIT2/15)
- Futbal 2b (BKSK/V1FUT2/15)
- Plávanie 2b (BKSK/V1PLA2/15)
- Volejbal 2b (BKSK/V1VOL2/15)
- Letný vodácky a turistický kurz (BKSK/V1LVTK/15)
- Telesná výchova 3 (BKSK/TELV3/11)

Magisterské štúdium:

- Aerobik 2m (BKSK/V2AER2/15)
- Fitnes 2m (BKSK/V2FIT2/15)
- Futbal 2m (BKSK/V2FUT2/15)
- Plávanie 2m (BKSK/V2PLA2/15)
- Volejbal 2m (BKSK/V2VOL2/15)

... priprav sa na letnú sezónu v plavkách!

SIEDMY ROČNÍK FUTBALOVEJ MINILIGY NA PU

Priateľské zápasy futbalovej miniligy sa na našej univerzite začali konať ešte v roku 2013. Na začiatku letného semestra odštartovali jej organizátori už siedmy ročník, ktorý sa môže pyšiť rekordným počtom zapojených družstiev. Do tohto ročníka futbalovej miniligy sa zapojilo 16 tímov a celkovo 185 hráčov. Novinkou siedmeho pokračovania miniligy je účasť víťazného tímu na Majstrovstvách Slovenska v malom futbale, konajúcich sa v júni tohto roka.

Do zápasov futbalovej miniligy PU sa zapojili aj hráči z Technickej univerzity a Vysokiej školy medzinárodného podnikania v Prešove.

Študent Fakulty športu a jeden z organizátorov podujatia, Dominik Jakubkovič, je s doterajším priebehom miniligy spokojný, „Do spoločných zápasov futbalovej miniligy pozývam aj pedagógov a zamestnancov univerzity. Súčasným účastníkom prajem, aby túto súťaž odohrali najmä bez zranení.“

Zápasy futbalovej miniligy prebiehajú systémom každý s každým. Tímy sú rozdelené do dvoch skupín. Z každej do Play-off postupujú štyri najlepšie družstvá. Zápasy Play-off sú naplánované v závere letného semestra, v apríli tohto

roka. Tímy na prvých 3 miestach získajú medaily a vecné ceny od partnerov. Víťazný tím získa putovný pohár dekana Fakulty športu. Individuálne budú ocenení traja najlepší strelci a jeden brankár.

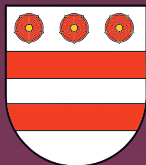
A Skupina

TIGRI CZ
LOS PISTOLEROS
POBŘEŽIE LIEHOVINY
FC JAŠČURKY
FK CRVENA ZVEZDA
FC FILO
BIEDNE STROJE
ALL STARS

B Skupina

MAGISTER
AVENGERS
FC MNE ŠE NEHCCE
SAFALATKY
DYNAMO
SIAMSKÉ BUKY
PARTIZAN
FK ŠTRAMÁČ

UNIVERZITA MESTU — MESTO UNIVERZITE

**AKADEMICKÝ PREŠOV
50. VÝROČIE**

**DNI UNIVERZITY
25. - 29. 4. 2016**

UMELECKÉ PODUJATIA
VYSTÚPENIA DIVADELNÝCH SÚBOROV
UMELECKÉ SÚBORY PU

DJZ, DAD, PKO, KINO SCALA, HLAVNÉ PÓDIUM MESTA

**VEDECKÉ
PODUJATIA**

OC MAX

**ŠPORTOVÉ
PODUJATIA**

ŠPORTOVÝ AREÁL PU

ISSN 1337-9208

www.napulze.unipo.sk